

ጠቢቅ

ይህች ልብ ወለድ ታሪክ

ከአፈወርቅ ገብረ ኢየሱስ

ዘብሔረ ዘጌ

ይህች መጽሐፍ

በመጀመሪያ 1900 ዓ.ም. በሮማ ከተማ ታተመ።

መጀመሪያ በገጠላዎች 9.ም. ድራሞች ታተሙ።

እንደገና በገጠላዎች፣ በገጠላዎች፣ በገጠላዎች፣ በገጠላዎች 9.ም.

እንደገና በገጠላዎች 9.ም. ታተሙ።

እንደገና በገጠላዎች ታተሙ

መግለጫ

የጽሑፍ ቅርስ የህዝቡን ትምህርታዊ ርምጃ እጅግ ለማፋጠን ስለሚገፋፋው የዓለም ህዝቦች አብዝተው ሲሠሩበት ይታያል የጽሑፍ ቅርሶች መጀመሪያ ከተጻፉበት ቋንቋ ወደ ልዩ ልዩ ልሳኖች እየተመለሱ አገልግሎታቸው በብዙ አህጉር ላይ ውጤቱን ማሳየት ይዟል።

የጽሑፍ ቅርሶችን ሰብስቦ ማባዛትና በስራ ላይ ማዋል ዛሬ የተወጠነ አዲስ ነገር አይደለም ስለዚህ በአተራረካቸው በአገላለጻቸውና በአስተያየታቸው ምዘናቸው ለስራ የሚጠቅሙንን ጥንታዊያን መጻሕፍት ለአገልግሎት እንደሚሰማሙን አቃንተን እናባዛና ከስራ ላይ እናውላቸዋለን። በተነገረው መሰረት ከቆዩን መጻሕፍት ውስጥ ጦቢያን አስቀድመን በማቃናት አዘጋጅተናታል።

ጦቢያ በመጠኑ የተዘጋጀችበት መልክ፡-

ሀ - በዚች መጽሐፍ ውስጥ በአሁኑ ዘመን ደብዘዝ ብለው የሚታዩ አንዳንድ ቃላት ደራሲዎች በአዘጋጁት ጊዜ የነበረውን ስሜት እንዳይቀንሱ በማለት ለንባብ እንዲሰማሙ ተስተካክለው እንዳሉ ተጽፈዋል።

ለ - መጽሐፍቱ በአገላለጽ ድርብርብ ቃላትን ስለምታበዛ ያረፍተ ነገሮቹ እጥረት ለአሳብ ቦይነት እንዲመች በማለት መሰረቱን አልለቀቀም።

ሐ - መጽሐፍቱን የማቃናቱ ተግባር የተፈጸመው በፊደላት በሐረጎችና በአረፍተ ነገሮች አሰካክ ስምምነት ላይ ነው። ነገር ግን የቆየውን የአጻጻፍ ስልት ላለማፍረስ እርማቱ መጠነኛ ነው።

መ - ጦቢያ ከደራሲዎች የተዘጋጀችበት መልክ በቀጥታ በመሃይምን አነጋገር ሆኖ አልፎ አልፎ የምሁራን አገላለጽና አንዳንድ የአገር ቤት ጥንታውያን ቃላት በመጠኑ ይዛለች። ስለዚህ የልዩ ልዩ ጠቅላይ ግዛትና አውራጆች ተማሪዎች ያለመምህር ርዳታ አንብበው ይጠቀሙባት ዘንድ በየሐረጎቻቸውና በየአረፍተ ነገራቸው ውስጥ የያዙትን ፍቺ በቀላሉ የሚሰጡ ቃላት መግለጫች ተደርገውላቸው በመጠኑ ተዘጋጅተዋል ቃላቱም ከመጽሐፉ በስተመጨረሻ ይገኛሉ።

ልብ ወለድ ታሪክ

ደግ አድራጊ አበደረ፤ ክፉ አድራጊ ተገደረ።

ለጋሥ ቢለግሥ አበደረ እንጂ አልሰጠም።

አራት ተሽራ ወንጌል መሰበክ በተጀመረ ዘመን አረመኔው ከፍ ሲል ክርስቲያኑ ዝቅ ይል ነበር። በዚህ ዘመን አረማውያን በብዛታቸውና በጉልበታቸው እየተመኩ ክርስቲያኑን እያደጋደጉ ከድንበር እየተሻገሩ አገሩን ያጠቁት ይዘርፉት ያቃጥሉትና ይመደምዱት ነበር።

ክርስቲያን የተባለውን ሁሉ የገደሉትን ገድለው የማረኩትን እንደባሪያ ይሸጡት ወይም ከቤታቸው ጥኑ ጥኑ ሥራ ያሠሩት ነበር። የክርስቲያኑም ወገን የዚያን ጊዜ ምንም በቁጥር ካረመኔው ቢያንስ ሃይማኖቱ እንዲከበር አገሩ እንዳይፈረ ከድንበሩ ላይ ጠንክሮ ሲዋጋ ይኖር ነበር። ድሉ ግን አንድ ጊዜ ለክርስቲያኑ አንድ ጊዜም ላረመኔው ሲሆን ይኖር ነበር። ነገር ግን ከነዚህም ከነዚያም ወገን ከቶ ዕርቅ የሚፈልግ አንድም ሰው አልነበረም ብቻ በየጊዜውና በየወሩ በያመቱ ሲዋጉ ሲፋተኑ ሲተራረዱ ሲተላለቁ ይኖሩ ነበር።

እንደዚህ ሁሉ አንድ ጊዜ አረመኔው አንደልማድ የክርስቲያኑን አገር ሊዘርፍ ሊገፍ ሰውንም ሊገድል፣ ሊሰልብ፣ ሊማርክ፣ ሊሸጥ መጣ በተባለ ጊዜ የክርስቲያኑ ንጉሥ ተፋጥኖ ጦሩን ባዋጁ አስከትቶ ባራት ደጃዝማቾች እግር አሳዝዞ “ሂድ ተዋጋ” ብሎ ሰደደ። ይኸውም ጦር ገሥግሦ ሂዶ አረመኔው ከድንበሩ እንዳይዘል አድርጎ ጠንክሮ ተዋጋ። ነገር ግን ያረመኔው ጦር ተዘያ ከክርስቲያኑ አሥር እጥፍ ይሆን ነበረና ክርስቲያኑ ድል ሆነ። ከነዚያ ከሄዱት ካራቱ ደጃዝማቾች ሦስቱ ከውጊያው ላይ ሞቱ። አንደኛው ግን ተያዘ። ሰውም ሁሉ ከዚያው ላይ እንደጉድ እየተሳመጠ፣ እየተናነቀና እየተራኮተ ሞተ፤ አለቀ። የቀረውም ጥቂት ሰው ተማረከ። አንድ እንኳ ለዘር ወዳገሩ ሸሽቶ ያመለጠ ሰው አልተገኘም።

አረመኔው ግን ከድሉ በኋላ እንደፎከረው ገብቶ አገሩን ሁሉ ዘርፎ አጥፍቶ ከብቱንና ምርኮውን ይዞ ወደ አገሩ ተመለሰ።

ይኸ ወሬ በያገሩ ተዘራና ሁሉም በየዘመዱ መሞትና መማረክ ይላቀስ ፊቱን ይነጭ ጠጉሩን ይቆረጥ ጀመር። የክርስቲያኑ ንጉሥም የጦሩን ማለቅ የሦስቱንም ደጃዝማቾች መሞት ያራተኛውንም ደጃዝማቾች መታሰር ያገሩንም መዘረፍና መጥፋት በሰማ ወዲያው በሐዘንና በድንጋጤ ታሞ ከጥቂት ቀን በኋላ አለቀኑ ተቀሠፈ፣ ሞተ። የክርስቲያኑም አገር ባንድ ጊዜ ንጉሥ አጣ ገዢ ጠፋበት አገሩም ምድረ በዳ ሆነ።

ያ ተማርኮ የቀረው ደጃዝማችም አረመኔው ወዳገሩ እንደተመለሰ በማረከው እጅ ተሸጠ። ማራኪው ሰው ግን ሲማርከውም ሲሸጠውም ትልቅ ሰው መሆኑን ሳያውቅ እንዲያው እንደማንም ሰው ነው የሸጠው።

ያንኑ መከረኛ ደጃዝማች የገዛ አረመኔ ግን ቁመቱን ዛላው አምሮ ባየው ጊዜ “ማለፊያ ብርቱ ባሪያ አገኘሁ” ሲል ደስ አለውና ብርቱ ብርቱ ሥራ እያዘዘ እንደ ለጓሚ ሣር ያሳጭደው። እንደቋሚ እንጨት ያስፈልጠው እንደጎረዳማን ድንኳን ያስጭነው ተራዳም ያሸክመው ጀመር። እርሱ ግን ያልለመደው ነገር ነውና ከዚህ ሁሉ ስራ አንድ የሚሆንለት ነገር አጣ። ሣር ልጩ ቢል የለሰለሰው የጨዋ ልጅ እጁ እጁ እንደሸንኩርት ተላጠ። ብርጭቆ ብርሌ ይጨብጥበት በነበረው ጣቱ ምሳር ቢጨብጥበት ጉብር አወጣ፤ ይህም ሆነ ያም ሆነ ያው የጥንት ደጃዝማች /የነበረው/ የዛሬው ባሪያ አዲሱ ጌታው እንዳይቆጣው ምናልባትም ባልተወለደ አንጀቱ እንዳይገርፈው እየተገጠጠ ሥራውን “አልሁህ አልሁህ” ይል ጀመር። ነገር ግን ያኮረሰው እጁ ጭራሹን ተሞሽለቀ። ተራዳ የሚሸከምበት ጫንቃውና አጉርቦ የነበረው ሁሉ ተገሸለጠና የማይሆንለት ሆነ። ጌታው ግን ለሥራው የለገመ መስሎት ይቆጣውና ለመግረፍ ያንገራግረው ጀመር። ይኸው አዲስ ገብ ባሪያ ግን “እንግዲህ የምታደርገውን አድርግ እንጂ ተችሎኝ የምሠራልህ ነገር አላገኝም” አለና ጫንቃውንም እጁንም አሳየው።

ያም አረመኔ ጌታው ባየው ጊዜ እውነትም መሥራት እንዳይሆንለት አየና “የጨዋ ልጅ ይሆን?” ብሎ ጠረጠረ። ከዚህም የተነሣ የማረከውን ሰው “የሸጥክልኝ ባሪያ ስትማርከው ምን ለብሶ አገኘኸው?” ብሎ ጠየቀ። ያም ሰው “ብዙ ጌጥ ነበረው፤ ገፍፌ ብሸጠው ብዙ ወርቅ አወጣልኝ” አለና ነገረው። ይህን አዲስ ወሬ በሰማ ጊዜ ያ የገዛው አረመኔ ደስ አለው። ደጃዝማቹም /አዲሱ ባሪያም/ ትልቅ ሰው መሆኑን፤ ያ የገዛው አረመኔ ዐወቀና መቼም ሥራው ካልጠቀመኝ ብሎ ገንዘብ ያተርፍበት ዘንድ ፈለገ።

ከዚህ በኋላ ጠራና “አንተ ካፊር እኔ ተማረከህ ሰው ብዙ ገንዘብ አፍስሼ ገዛሁህ፤ አሁን የፈቀደኝን ብሠራህ ይቻለኛል፤ ነገር ግን ታሳዝነኛለህ። አሁንም ወደ ዘመዶችህ ላክና እልፍ ወቁት ወርቅ አስመጥተህ ስጠኝና አገርህ እንድትሄድ እለቅሃለሁ” ብሎ ነገረው። ያ ደጃዝማች ግን እንኳን አገሩ ጠፍቶ ንጉሡ ሙቶ ከብቱ ተዘርፎ በሬው ላሙ ተነድቶ ይቅርና ይክም ባይሆን ታገሩ በጌትነቱ ሳለ ለጀግና መስጠት፤ ለድኃ መርጠብ፤ ለተራብ ማብላት፤ ለታረዘ

ማልበስ እንጂ ገንዘቡን ወደ ኋላ ማድረግ ለነገ ማለት አያውቅም ነበርና “የምክፍለውም የለኝ፣ ድኃ ነኝ፣ እንደ ወደድህ አድርገኝ” ብሎ መለሰለት።

የዚህ ደጃዝማች ሎሌዎች ሁሉ አብረውት ሲዋጉ ከዚያው ከፊቱ አልቀዋል፤ ንጉሡም መቷል፤ አንድ ደጋፊ አንድ ተስፋ ታገሩ አልነበረም። ብቻ ተቤቱ ሚስቱና መንታ የተወለዱ አንድ ወንድን አንድ ሴት ልጆች ነበሩት። እነዚህ ልጆች በዚያን ጊዜ አስራ ስድስት ዓመት ሆኗቸው ነበር። ታላባባላቸው በቀር ወንዱም ገና ጢም አላቀነቀነም ነበርና ምንም የሚለያዩበት ነገር አልነበረም።

ለልጆቹና ለሚስቱ ፊት እርሱን ሞተ ብለው አረድዋቸው፤ እርሱ ግን ምርኮኛ ነው የነበር፤ ኋላም ታንዱ ወዳንዱ ሲል ይኸው አባታቸው ተሸጦ ኖሮ፣ ያው የገዛው አረመኔ “እልፍ ወቂት ወርቅ አምጣና ልልቀቅህ አለው” ሲባል ወሬው ደረሰላቸው። ምንም ባለመሞቱ ደስ ቢላቸው ወዲህም እንደባሪያ በመሸጡ ወዲህም ሰጥተው የሚያስለቅቁበት ገንዘብ በማጣታቸው እንደገና ይላቀሱ ጀመር። ንጉሡ ሙቶ አገር ጠፍቶ እነርሱ ለራሳቸው ደክይተው ከወደዱ ገንዘብ ይገኝ! ምን ሰጥተው ያድኑት! እንዲያው መላቀስ እንዲያው መጨነቅ ብቻ ሆነባቸው። ልጅዎ ዋሕድ “ልሂድና ባባቴ ፈንታ እኔው ባሪያ ልሁንና አባቴ አገሩ እንዲመለስ ላድርግ” ቢል እናቲቱ ያው አረመኔ ሁለቱንም ይዞ ያስቀርብኛል ብላ ፈርታ አልለቀው አለች። በመጨረሻው ግን እናቲቱና እነዚያ መንቶች፣ ዋሕድና ጦቢያ፣ አውጥተው አውርደው፣ ወንዱ ልጅዎ ዋሕድ ለጌታ አድሮ ደመወዙን እያመጣ ሊያጠራቅም፣ ሴቲቱ ጦቢያ ግን እንጨት ለቅማ ውኃ ቀድታ የሚበሉትን እያሰናዳች ልታቀርብ ቤተ ሰቡ ለሎሌው ለገረዱ የሚሰጡት ገንዘብ የለምና ሊያሰናብቷቸው አሰቡና ተማከሩ።

በእውነቱ የሞያ ተፈትሎ ሎሌነት ተቀጥሮ ደመወዝ ተቀብሎ እልፍ ወቂት ወርቅ ለማጠራቀም ተረት ነው። ነገር ግን ምን ያድርጉ የቀራቸው ነገር ይኸ ብቻ ነው ሌላ የሚቻላቸው ነገር አልነበረም። ከዚህ ወዲያ እናቲቱ ቶሎ ቶሎ ትፈትል ጀመር። ዋሕድም እየዞረ የሚያድርለት ጌታ ይፈልግ ጀመር። ጦቢያም እያንጎራጎረች እንጨቷን ትለቅም ጀመር። ምግባቸውም ቅጠል ብቻ ሆነ። የምግባቸው ነገር በጦቢያ በኩል ተከተተ። እርስዎ አሉማውን አህል ገቡን ማገጡን ትሰበስባለች። አሞጭም አይቀር እንዲህ እንዲህ ያለውን ሥራ ሥሩን ቅጠላ ቅጠሉን እያጠራቀመች እያበሰለች አቅርባ፣ አንድነት ተጠራቅመው ልጆቹ አባታቸውን

እናቲቱም ባሏን እያሰቡና እየተከቡ መበላላት ሆነ። በማግሥቱም ሁሉም እየሥራቸው ይሠማራሉ።

አንድ ቀን ወንዱ ልጅ ዋሕድ ገና ሥራን ለማግኘት ሲጠይቅና ሲያጠያይቅ ታንድ ትልቅ ከተማ ደረሰ። ከዚያ ከተማ ዳር ተመስክ ላይ መደብሩን መትቶ ወገኑን አሠማርቶ የሠፈረ ነጋዴ አየና አስቀድሞ ወሬውን ከእርሱ ለማግኘት ቀረበ፤ ቀጥሎም ያ መደብር የምን ነጋዴ እንደሆነና ወዴትስ ሂያድ እንደሆነ ወገን ጠባቂውን ጠየቀ። እረኛውም “ሠፈሩ ያንድ ትልቅ ነጋዴ ነው፤ ይኸው ነጋዴ የሚነግድባቸው ወረቶች ዝባድ፣ የዝኖን ጥርስና ቡና ናቸው። አሁን የሚሄደው ወደ ምስር ነው” አለና አወራለት። ዋሕድም “እግዚአብሔር ይስጥህ” አለና ሲያቆም፤ “ጫኝ ሎሌ ቢያገኝ ያስገባ ይሆን” አለና ጠየቀው። ከብት ጠባቂውም ቶሎ ብሎ “እንዲህ ታልህስ ተጎረዶማኖቹ መካከል ንዳድ በሽታ ገብቶ ታመውበት የሚነሣበቱ ጊዜ ዘግይቶበት ተጨንቋል። እንዳይነሣ ጫኝ አጣ፤ አሁን ቢቸግረው “እጥፍ ደመወዝ እሰጣለሁና ጎረዶማን ፈልጉልኝ” እያለ ይፈልጋል፣ ያስፈልጋል። ከብቱም እንደምታየው እልቅ የለውም” አለና ነገረው። በዚህ ጊዜ ደስ አለውና ቸኩሎ ደገና ዋል እንኳ አላለውም፤ ወደመደብሩ ይሮጥ ጀመር። ከሠፈሩ እንደደረሰ ዋናውን ድንኳን በትልቅነቱ ዐወቀና ቀርቦ አጋፋሪውን “ጫኝ እሆን ብዬ መጥቻለሁና ለጌታው ንገርልኝ” አለው።

አጋፋሪው ግን ያለባበሱንም ያለሳለሱንም ያነጋገሩንም ነገር አየና የማይመስለው ሆነ፤ ነገር ግን ለሁሉም ነገር አጋፋሪ ነው፤ አልነግርም ይል ዘንድ አይቻለውምና የጌታውንም ጫኝ ማጣት ያውቅ ስለነበር በግዱ ገብቶ ለጌታው “ጫኝ እሆናለሁ የሚል አንድ ደገና ጎበዝ መጥቷል” ብሎ ነገረው። ባለቤቱም ደህና ጎበዝ መጥቷልን በሰማ ጊዜ አጋፋሪውን ተቆጣና፤ “ደህና ጎበዝ መጥቷል የምትለኝ የታመመ ጎበዝ ስፈልግ አይተኸኝ ኑሯልን? የታመመማ ተቤቱስ ተርፎኝ የለም፣ እንደምታየው” አለና አፈፍ ብሎ ቸኩሎ አጋፋሪው ግን “እረ ደገና ጎበዝ ማለቱ ለጭነት የተገባ ሰውም አይመስልም ማለቱ ነበር” ብሎ ሊናገር ሲል ባለቤቱ ጊዜ ሳይሰጠው ርምጃውን ቀጠለ። አጋፋሪውም እረን ባፉ እንዳንጠለጠለ ከኋላ ከኋላው ተከተለ። ባለቤቱ ግን ተድንኳኑ ደጃፍ እንደ ደረሰ ወዲያና ወዲህ ቢያይ ተዚያ ማለፊያ ገና ወጣት ልጅ፣ ተዋሕድ በቀር ሌላ ለጎረዶማንነት የተገባ ሰው ከደጃ አጣ። ቀጥሎም ወደ በረኛው ዞር “ለጫኝነት የመጣው ሰው ወዴት ነው?” አለና ጠየቀ። ገና በረኛው ሳይመልስ ዋሕድ እጅ ነሣና “ጌታዬ እኔ ነኝ፤ ይፈቅዱ እንደሆን እርስዎን ለመከተልና ለርስዎ ጎረዶማን ለመሆን

መጥቻለሁና ይፍቀዱልኝ” አለ። ባለቤቱ ግን ዋሕድን ተግር እስከ ጥፍሩ ከራሱ እስከ ጠጉሩ አመሳቅሎ አየውና ደንቆት “እንዴታ! ጎረዳማን እንዲህ ኑሮ! ጫኝ እንዲህ ነው እንጂ! ምንኛውን” እያለ ይጉተመተም ገባ። ዋሕድም ነገሩን እንደናቀበትና እንዳልተቀበለው ባየ ጊዜ “ጌታው ከወፍራም አባያ የቀና ኮሳሳ በሬ አብልጦ ያርሳል። እንደዚሁም ለጋነኑን አይተው ካልናቁኝ ጭነት አይቸግረኝ” አለው።

ሀብታሙ ነጋዴ ግን እንዲህ ያለ ቃል ከዚህ ሕፃን ከዋሕድ ሲወጣ በሰማ ጊዜ ውቃቢው ወደደውና “ምነው እንዳንተ ያለ የደገና ሰው ልጅ ተማዕረጉ ወጥቶ ጫኝነት ይመኛል? ንግግርህ ያማረ፣ አለባበስህ የተዋበ ሥራህ የጌታ ውቃቢህም ሁለንተናህም የጌታ፣ እንዴት የገንዘብ ስስት አድሮብህ ይህን ዓይነት ተግባር ትመርጣለህ?” ብሎ ጠየቀው። ዋሕድ ግን ዝም ብሎ ሰምቶ ሲጨርስ “ጌታዬ እኔ የገንዘብ ስስት አድሮብኝ አይደል፣ የኔን መከራና፣ የኔን አይቶ ማጣት ሰምተው ቢሆን ኖሮ ባልፈረዱብኝም ነበር፤” አለ። ባለቤቱም አንሥቶ “እስቲ ዋሕድን ንገረኝ፣ ሰው ያላዩን አይቶ ይፈርዳል እንጂ የውስጡን ያውቅ ዘንድ አይቻለውም፤ ስለዚህ እኔም ሳላውቅ አጥፍቼ ይሆናልና ንገረኝ” አለው። ቀጥሎም ያው ሀብታም “እስኪ ለሁሉም ነገር በቅሎዬን ጫንልኝና ወደ ውጭ እንሂድ” አለው። ዋሕድም ባንድ አፍታ በቅሎውን ጫነለትና ሁለቱም አብረው ወጡ። ከድንኳኑ ጥቂት እንደራቁ ባለቤቱ “በል እስቲ የተከፋህበትን ነገር አጫውተኝ” ሲል ፈቀደለት።

ዋሕድም ግራ ክንዱን ባለቤቱ ከተቀመጠባት በቅሎ ከደጎራዩ ላይ ጣል አድርጎ በግሩ እየተከተለ ጌትኖው እያሰገረ “የደገና ሰው ዘር ያሉኝም እውነትዎን ነው፤ የደጃዝማች ልጅ ነኝ፤ በማዕረግና በጌትነት እኖር ነበር። ነገር ግን እርስዎም እንደሚያውቁት አረመኔ አገራችንን ለማጥፋት መጣ በተባለ ጊዜ ንጉሣችን ባዋጅ አስከትቶ ባራት ደጃዝማችን አግር አሳዘዞ ‘ተዋጋ’ ብሎ ጦሩን ሰደደ። ከነዚያ ካራት ደጃዝማች አንዱ የእኔ አባት ነበረ። አረመኔዎቹና ክርስቲያኖቹ በተዋጉ ጊዜ እግዚአብሔር ሳይል ጊዜ ድሉ ያረመኔዎች ሆኑ። ከሰውም የሞተው ሞተ የተማረከውም ተማርኮ ተሸጠ። ካራቱ ደጃዝማችም ሶስቱ ከጦርነቱ ላይ ሞቱ። የእኔ አባት ግን ተማርኮ እንደባሪያ ተሸጠ፤ አሁን ግን ያ የገዛው አረመኔ ገና ጌታ ሳይሆን አይቀርም ብሎ ቀለሙን አይቶ ጠርጥሮ ‘እልፍ ወቁት ወርቅ አምጣና ልልቀቅህ’ አለው የሚል ወሬ ደረሰልን። ይህን ወሬ በሰማን ጊዜ በናቴም በእኅቴም በኔም እጅግ የመረረ ሐዘን ደረሰብን። አምጣ ያለውን ገንዘብ ሰደን እንዳናስለቅቀው ይህን ያህል ወርቅ ከጃችን የለም። ደግሞም

አባቴ፤ ጥንቱንም ቢሆን መስጠት መለገሥ ያውቅ ነበር እንጂ ገንዘብ መቆጠብ አያውቅም ነበርና ገንዘብ ከወዴት እናገኝ? አሁን ንጉሡ ሰጥቶ እንዳያስፈታው እንደሚያውቁት በሐዘን ሞተ። አገር ጠፍቶ ሰዉ አልቆ ከብቱ ተነድቶ ክምሩ ተቃጥሎ ገንዘብ ከወዴት ይገኝ?

አሁን ቅጡ ቢጠፋን እህቴ ቅጠል እያበሰሰች እንበላለን። እናቴ የሙያ እየፈተሰች እኔ ሎሌነት ገብቼ ገንዘብ አጠራቅመን ተቀን ብዛት አባቴን ለማስለቀቅ ተስፋ አድርገን ይኸው እንደሚያዩኝ ለጌታ አዳር መጣሁ። እኔንስ ደስ ይለኝ የነበር እኔው ባባቴ ሥፍራ ተተክቼ እኔው ባሪያ ሆኜ አባቴ ወደ አገሩ እንዲመለስ ማድረግ ነበር። አባቴ እጅግ አሳምሮ በመንከባከብ ተጨንቆ አሳደገኝ። እኔም በዚህ ጊዜ ስለእርሱ ባሪያ ሆኜ ወረታውን ብከፍል ደስታዬ ነበር። ነገር ግን እናቴ “ባባትህ መከራ ሳለቅስ አንተ ደግሞ ሂደህ ታባትህ ጋር ባሪያ ሆነህ ትቀርና በመከራ ላይ መከራ ይጨምርብኛል” ብላ እንዳልሄድ ከለከለችኝ፤ በቁስም አስገዘተችኝ። አሁንም ይኸውልዎ ጌታዬ ከዚህ ያደረሰኝ የሰው ሎሌነት ያሰኘኝ ይኸ ነው ነገሩ፤ አይፍረዱብኝ” ሲል ነገሩን ጨረሰ።

ሀብታሙ ነጋዴም እያዘነ የዋሕድን ታሪክ አስተውሎ አዳመጠና ሲጨርስ “እኔ ጉዳይ አለብኝና ወደ ድንኳኔ እመለሳለሁ፤ አንተም ወደ ቤትህ ተመለስ፤ እግዚአብሔር ይሁንህ” አለና፤ ነጋዴ መቼም ለምናልባት ገንዘብ ከእጁ አይለይምና ይዞት የነበረውን ገንዘብ እስከ ከረጢቱ ተጁ ጣለለት። ሳይለያዩ በፊት ግን ያው ሀብታም ዋሕድን “ያባትህ ስም ማነው? የገዛውስ አረመኔ ስም ማን ይባላል? ያለበት አገርስ ወዴት ነው?” ብሎ ጠየቀ። ዋሕድም ያገን ከረጢት ወርቅ እንደሞላበት፤ በእጁ እንደያዘ ደስ ብሎት ከንፈሩም እየተንቀጠቀጠ አንደበቱም እየተርበተበተ ያባቱን ስም እስከቦታውና እስከ ምልክቱ ነገረውና፤ ሁለቱም ተለያይተው እየሰፈሩቸው ሄዱ።

ዋሕድ ግን ያላሰበውን ሲሳይ ድንገት በማግኘቱ እጅግ ደስ አለውና እንኳን የዚያን የለጋስ ስምና አገር ለመጠየቅ “እግዚአብሔር ይስጥህ” ለማለት አላደረሰውም፤ እንዲያው ወደ ቤቱ ከነፈ።

ነገር ግን ከዚያ ለጋሥ ሰው ፊት የተቀበለውን ለማየትና ለመቁጠር አፍሮ አላየውም ነበርና ወዲያው እንደተለያዩ አንድ የሚሸሸግበት ቁጥቋጦ መሳይ ባየ ጊዜ ዋሕድ የከረጢቱን ወርቅ ቶሎ ከሸማው ላይ ዘረገፈና ቢቆጥር ጃ ወቁት አገኘበት። በዚህ ጊዜ ይልቁንም በደስታው

ላይ ደስታ ተጨመረለትና እየፈነደቀ ሲሮጥ ከቤቱ ገባና ለናቱና ለእጎቱ ወርቁን ሆጭ አደረገላቸው፤ ነገሩንም ነገራቸው።

እናቱም እጎቱም ነገሩን ሰምተው የነጋዴውን ደግነትና የተሸጠውን ሰዎቻቸውንም መለቀቅ ባሰቡ ጊዜ በደስታም ይሁን በሀዘን በንባ ይታነቁ ጀመር። ሀብታሙ ነጋዴ ጥንቱንም ዋሕድን “በቅሎዬን ጫንልኝና ተከተለኝ ማለቱ ድንገት የሚረጥቡት ሰው እንደሆነ ለመርጠብ ምክንያት እንዲሆነው፤ ለተቀባዩም ሳያገለግል አለሰብብ መቀበሉ ውርደት እንዳይሆንበት ብሎ ነበር። ሁሉም ይኸው የተገኘው ገንዘብ ያ አረመኔ ለመልቀቂያ አምጣ ታለው ወርቅ አይደርስምና በጎደለው ለመሙላት እናቲቱም ጦቢያም ዋሕድም እንደፊተኛው እያሳባቸው ገቡ። ሁሉም እየተግባራቸው ይውሉና ማታ ማታ ያን ቅጠላቅጠላቸውን ለመብላት ይሰበሰባሉ።

አንድ ቀን ግን ማታ ምድር፣ ጦቢያ ቅጠሉን አብስላ ሰባብቃ ከምንቸቱ ወደ ቆሬው ዘርግፋ እንደልማዳቸው ሶስቱም ቀርበው ሲበላሉ የዚያን ነጋዴ ነገር እያደነቁ ወዲያውም “ይኸ ገንዘብ መቼ ተጠራቅሞልን፤ መቼ ገንዘቡን ሰድደን መቼ ተፈትቶ ካባታችን ጋር ዓይን ላይን እንተያይ ይሆን! ገና ነውና ነገሩ!” እያሉ እየናፈቁ በየጊዜው ምግባቸውን እያቋረጡ ሲነጋገሩ፤ ከየት መጣ ሳይባል የተገደበውን መዝጊያ ገፋ አድርጎ ገብቶ አንድ ሰው ተፈታቸው ቀጥ አለ። ሦስቱም ደነገጡና ቀና ብለው ቢያዩ፣ ያው የሚመኙት ተሸጦ የነበረው ሰዎቻቸው ሆነ፣ ነገር ግን ሕልም መሰላቸው እንጂ በውናቸው የሚያዩት አልመሰላቸውም። እርሱም እንደገና ሚስቱንም ልጆቹንም አንድነት ባየ ጊዜ በናፍቆትና በነዚያው ፍቅር ስስት ፈዘዘና እንባ እያነቀው መናገር ተሳነው። እነርሱም መብረክረክ እንዲያው መፋዘዝ እንጂ ለጊዜው ለመነሣትም ለመነጋገርም አልሆነላቸውም። ቆይተው ቆይተው ግን ሕልምነቱ ቀርቶ በውነት እርሱ አባታቸው መሆኑን ዐወቁና ነፍስ ገዝተው ሚስቱም ልጆቹም አንድነት ተነሥተው እየተላቀሱ ይረባረቡበት ጀመር። ተነዚያው ተሦስቱ ተወገቡም የተጠመጠመ፣ ታንገቱም የተንጠለጠለ፣ ጉልበቱንም ያቀፈ አለ። የዚያን ጊዜ ላያቸው ሰው፣ እንኳን ለተወለዳቸው ላልተዛመዳቸው ለጠላታቸውም ቢሆን ያሳዘኑና ያስለቅሱ ነበር። አባትዮውም በዚህ ጊዜ ቃሉን እንባ እያቋረጠው በተራ በየራሳቸው አቅፎ እየያዘ፤ “እንዴት ናችሁ? እንደምን ናችሁ?” ይላቸው ጀመር። ቀጥሎም ፊቱን ወደ ሦስቱም አድርጎ እንባውን በመሀረሙ እየጠራረገ ያን ያህል ወርቅ ከወዴት አገኛችሁ እና ሰዳችሁ ለባርነት ከተሸጥሁበት አስለቀቃችሁኝ? እኔ እንኳ ገንዘብ ማጠራቀም አላውቅም ነበር፤ ከወዴት አገኛችሁት?” ሲል ጠየቃቸው። እነእርሱ ግን ለገናው ገንዘቡን ቢሆንላቸውም

አጠራቅመው ሰደው ለማስለቀቅ እንጂ ከዚያ በፊት አለመሰደዳቸውን ዐውቀው ነገሩ ረቀቀባቸውና የሚመልሱት ቃል አጡ። ብቻ እርስ በርሳቸው ይተያዩ ጀመር። በዚህ መካከል አንድ ቃል የሚመልስለት ባጣ ጊዜ አባትዮው ወደ ዋሕድ ዞረና “አንተ ትሆን ልጅ? ከወዴት አገኘኸው?” አለና ጠየቀው። በዚህ ጊዜ ዋሕድ ምን ይመልስ? እርሱ እንዳልሰደደ ያውቃል። በኋላ ግን ገና አባትዮው ዓይን ዓይኑን እየተመለከተ መልስ ሲጠብቅ ለዋሕድ የዚያ የለጋሥ ሰው ነገር ትዝ አለውና፣ “አሁንስ ገንዘብ የሰደደውንና አንተን ያስለቀቀህን ሰው ዐወቅሁት። አባዬ እኔ አልምሰልህ።” አለና፣ የዚያን የለጋሥ ነጋዴ ነገር፣ ለእርሱም ገንዘብ መስጠቱን ኋላም ያባቱንና የገዛውን ያረመኔ ስም፣ ያለበትንም ያገሩን ስም መጠየቁን ተረከለት።

አባትዮውም ነገሩን ሁሉ በሰማ ጊዜ እጅግ ደነቀውና ከላይም ክርስቶስን ከታችም ያንን ለጋሥ ያመሰግንና ይመርቅ ጀመር። ከዚህ ቀጥሎም ይኸው የጥንት ደጃዝማች ዋሕድን “ልጅ ያ ለጋሥ እኔን ሳያውቅ ሳይጠይቅ ሳይዛመደኝ ያን ያህል ገንዘቡን አውጥቶ ለገዛኝ አረመኔ ከፍሎ አስለቅቆ ወዳገሬ ስመለስ እንዳልደክም ጮሎውን ፈረስ አድርጎ፣ እንዳልራብ ስንቁን ጨምሮ ሰዶ ይኸው ላገሬ፣ ለወንዜ፣ ለቤቴ፣ ለሚስቴና ለልጆቼ አበቃኝ፣ ደስታዬንና ዓለሜን አሳዩኝ። ስለዚህ እኔም አሁን ምንም ትልቅ ወረታ ባልመልስለት ባይሆን እንኳ ካለበት ድረስ ሄጄ “እግዚአብሔር ይስጥህ” እንድለው፣ ምናልባት ወደ ንግዱ አልሄደ እንደሆነ እባክህ ወዳለበት ውሰደኝ” ሲል ለመነው።

ዋሕድ ግን ተመልኮ በቀር የዚያን ሀብታም ነጋዴ እንኳን ስሙን አገሩንም ለይቶ አላወቀም፤ አልጠየቀም ነበርና ተጨነቀ። “እንግዲህ ያን ደግ ሰው፣ ያን መሳይ ለጋስ ሰው፣ ያባቴን ታዳጊ፣ የእናቴን፣ የእኅቴንና የኔን እንባ አድራቂ ወዴቱን መልሼ /የትኛውን አቅጣጫ ይገባ/ ብሄድ አገኘሃለሁ? እርሱን ለማግኘት ምን ባደርግ ይሻለኛል?” እያለ ተጨነቀ። በመጨረሻ “እርሱን ታላገኘህና ያባቴን በደገና መግባት የኛን ደስታ የኛን ዓለም ታልነገርሁት እግሬ እስቲነቃ፣ እስትሞትም ቢሆን ዓለሙን እየዘርሁ እፈልገዋለሁ እንጂ ተቤቴ አልቀመጥም” ብሎ ሲያቆም ዋሕድ ስንቁን ቋጥሮ ዘንጉን ይዞ በማግስቱ ከዘመዶቹ ተላቅሶ ተሰነባበተና ለመፈለግ ተነሳ።

ዋሕድ ከቤቱ እንደተነሣ መንገዱን አወዛወዘው፣ ያን ሀብታም ነጋዴ ታንድ ትልቅ ከተማ ዳር ሰፍሮ ነበርና ያገኘው ወደዚያው ከተማ አቀና። ከዚያም በደረሰ ጊዜ ተከተማው ሳይገባ፣ በፊት ዓይኑን ያቀና፣ የዚያ ነጋዴ መደብር ወደ ነበረበት መስክ ነው። የመደብሩን

ሥፍራ እያየና ያን ደግ አድራጊ ሰው እያሰበ ዋለለና ተብረከረከ። እንባውም ባይኑ ተንቸረፈፈበትና ተቆመበት ላይ ቁጭ አለ። ከዚያው አለቃቀሰና ሲነሳ ያን አሮጌ መደብር አጉድኖ እያየ አንገቱን እየጣመነው እግሩንም እንቅፋት እያከሰለው፣ ሁሉንም ቁም ነገር ሳይል ፊቱን ወደዚያ አሮጌ ሰፈር እንዳዞረ ተከተማው ገባ። ነገር ግን ከተማ ገብቶ ምን ያድርግ? የዚያን ሰው ስም አያውቅ፣ እገሌ ብሎ አይጠይቅ። ቤቱን አያውቅ፣ ወደቤቱ አይሄድ። ምን ያድርግ? ድሮ አሳቡ ሁሉ ተልከሰከሰበት። እንዲያው እንደሞኝ፣ እንደንክ፣ ታውራ መንገድ መካከል ቆመና የሚሄድበትን ሳያውቅ ይዋልል ጀመር። የቤት ልጅ ነው፣ መከራ ከጥቂት ጊዜ በቀር አይቶት አያውቅ። በዚህ ጊዜ ውኃ ጥም ታከለበት፣ ራብም ይመተልገው ጀመር። ቶሎ ቶሎም ያንቧቅስ፣ ዓይኑም እንባ ይቋጥር ጀመር። ይኸ ሁሉ ሲሆን ዋሕድ ባደረገው ነገር አይጠጠትበትም ነበር። ያን ደግ ሰው ከመፈለግ፣ ዕድሜውንም ልክ ቢሆን እንዳይገበዝ አንድ ጊዜ በልቡ ቆርጦ ፎክሮ ተነስቷል።

ራቡና ጥሙ ሲበረታበት ጊዜ ዋሕድ ምንጭ ፈልጎ ከዚያ ምንጭ አጠገብ በመቁነን ተስንቁ በላና ከምንጩ አጎንብሶ ጠጥቶ “ተመስገን ጌታዬ” ብሎ ፍለጋውን ለመቀጠል ተነሳ። ከዚያ ወዲያ ያን ነጋዴ ለማግኘት ዋሕድ በያደባባዩም፣ በየገበያውም በየጎዳናውም በየደጀሰላሙም በየቤቱም በየቦሩም በየመጋቢያውም በየቤተክርስቲያኑም እየገባ እየዞረ ቢፈልግ አጣው፣ የማይሆንለት ሆነ። ዋሕድ ተስፋውን ቆረጠ። ከዚያ ከተማ መፈለግ ተጀመረ አስራ አምስት ቀን ሆነ። ይህን አስራ አምስት ቀን ሙሉ ዋሕድ ቀን ቀኑን ሲፈልግ እየዋለ ማታ ማታውን ጅብ እንዳይበላው ከየቤተክርስቲያኑ ዛጊጋባ ነበር ያሚያድር። ያ ሀብታም ነጋዴ ከዚያ ከተማ አለመኖሩን በእርግጥ ተረዳና፣ “እንግዲህ ወዴት ሄጄ ልፈልገው” ሲል አሳብ ገባው። አስቦ አስቦ የተሻለ ነገር ያገኘው ወደ የነጋዴው መደብር፣ ወደ የነጋዴው ጉዞ እየሄደና እየዞረ መፈለግ ብቻ ሆነ። የዋሕድ አሳብ በዚህ ቆመ።

ይኸን በመከረ በማግስቱ ዋሕድ ከዚያ ከተማ ወጣና በየትም ሳይል አንዱን መንገድ ይዞ መደብር ፍለጋ ይንዝ ጀመር። ይሄድ ይሄድና ከጉብታ ላይ ወጥቶ ባገሩ ዙሪያ ወይ መደብር ወይም ነጋዴ ጉዞ ለማየት ይመለከታል። ሰውም ተመንገድ ሲገጥመው መደብርና ነጋዴ ብቻ ነው የሚጠይቅ። “ነጋዴ በዚህ አለፈ፣ ከዚህ ሠፈረ” ያሉት እንደሆነ ወደዚያው ሲሮጥ እየሄደ ከነጋዴው መካከል ያን ደግ አድራጊ ነጋዴ ይፈልጋል። መልኩን ካላየው በቀር ስሙን አያውቅምና የሚፈልገውን ሰው ተነጋዴዎቹ አንዱን “እገሌ ወዴት ነው? ወዴትስ ደረሰ?” ብሎ

መጠየቅ አይሆንለትም ነበር። ከዚያ መደብር ሲያጣው ወደ ሌላው መደብር ሲሄድ ሲሄድ፣ ተመሸበት ሲያድር፤ ዋሕድ ሆኖ አንድ ቀን ሲጓዝ ውሎ መንደር ተሌለበት ከምድረ በዳ ደረሰ። ከዚያው ምድረ በዳ መካከል በሩቅ ትልቅ የነጋዴ ሠፈር አየ። ነጋዴ መሆኑንም በመደብሩ ለየው። ዋሕድ ያንን መደብር ባየ ጊዜ አደባበሩም መጠኑን ያን ሃብታም ባየ ጊዜ ያየውን መደብር መሰለውና ለጊዜው ደስ አለው። ተዚያ ሠፈር ለመድረስ አስቦ ይባክንና ይሮጥ ጀመር። ወንዛወንዝ የበዛበት ሜዳ ነበረና ቢለው ቢለው ርቀቱ ያው ነው። መደብሩ በመጫኛ አስሮ ወደኋላ እንደጎተቱት ሁሉ ወደ ኋላ የሚርቅ እንጂ የሚቀርብ አልመስል አለው። መንገዱ ቢሄደው ቢሄደው አልገፋህ አለው። ጊዜው ግን ተማሽ፤ ፀሀዩቱም ተቆለቆለች፤ ዋሕድ ግን ከመደብሩ ሳይደርስ በፊት ምድር መሸበት። በማኸል ቤት ጀንበር ጠለቀችና ድንግዝግዝ አለ። ቀጥሎም ጨለመና ላይን ነግ። በወፎች ጫጫታ ሥፍራ የፌንጣው ድምጥና በያረንቋው፣ በየረግረጉ ያለው ጉርጥና ጓጉንቸር ዋካታ ተተካበት። ይልቁንም በዚህ መካከል ባንድ ወገን ተኩላው ባንድ ወገን ቀበሮው ሲጫጫሁ ሳለ ባንድ ወገን ደግሞ ጅቡ እሙኝ ይል፤ ነምሩ ይጓጉር አንበሳው ይገሰል ጀመር። ይኸ ሁሉ ሲሆን ዋሕድ ብቻውን ከምድረ በዳው መካከል ሆኖ በፍርሀት እየተንቀጠቀጠ ይጓዛል። ወደ ምሽቱ አቅራቢያ የወፎች ጫጫታ እንደ ባልንጀራ ሆኖት ነበር። ኋላ ግን ያራዊት ድምጥ በቀኝና በግራ ከበበው፤ ስለዚህ ተጨነቀ። ከዚያው እንዳያነጋ ቤት የለ፤ ተምን ይጠጋና ይደር? ተሜዳው ላይ እንዳያድር አራዊት ሊናጠቁት ሆነ። ዋሕድ በዚህ ጊዜ ምን ያድርግ? ከዚያው ተኝቶ አውሬ ቢበላውስ፣ ቢሆንለት በቁሙ እየተከላከለ መጓዙን መረጠና “ምንም ቢሆን ታየሁት መደብር ሳልደርስ አላድርም” ብሎ ሲሄድ ሲሄድ ጨለማው እያደረሰ ባለ። ጥቅጥቅ ያለ ጨለማ ሆነበትና መንገዱም ጠፋው፣ ልቡም መባባት ጀመረ። በቀኝም በግራም በፊትም በኋላም ቢያይ ሁሉም ጅብ፣ ሁሉም ነምር፣ ሁሉም አንበሳ ሆኑበት። “ከአሁን አሁን ጅቡ ሳላየው መጥቶ ጎኔን ይዘበትረኛል፤ ነምሩም ዘሎ ያንቀኛል ወይም አንበሳው ይሰብረኛል ወይኔ ሆኖ! ዛሬ ታንዱ ባመልጥ መቼም ታንዱ አላመልጥ” እያለ ነፍሱን ብንን ብንን ማድረግ ብቻ ሆነ ሥራው። ምን ያድርግ? ዋሕድ ፍርዱ ነው፤ ደግሞም ገና ጮርቃ ልጅ ነው። ዋሕድ ይኸ ሁሉ ሲሆን ያንን መደብር ያየበትን አንጣር ይዞ ቀስ በቀስ እያለ መጓዙን አልተወም። አንድ ጊዜ ግን በጨለማው አሻግሮ አንድ ቁጥቋጦ አየና አራት እግር ያለው የውነተኛው አንበሳ መሰለውና ነፍስና ስጋው ተለያየበት። ጉልበቱ እየተብረከረከ ትክ ብሎ ሲያየው ጊዜ ያው በፍርሀት የተፈጠረ አንበሳ የሚንቀሳቀስ፣ ዘሎም ሊይዘው ልበልን ልተው የሚል መሰለው፤ በዚህን ጊዜ ዋሕድ ብልጎት ያገኘ መስሎት፣ ለዚያ አንበሳ ብዙ ሰው

የመጣበት እንዲመስለው ብሎ ድምጡን ባስራ አምስት አይነት እያረገ፤ አንድ ጊዜ ቀጭን፣ አንድ ጊዜ ጎርናና እያደረገ አንዳንድ መንጋ ሰው እየጮኸ “ክብብ፣ አያምልጥህ አይዞህ፣ በዚያ እለፍ” እያለ ድምጡን አንዱን በአንዱ ላይ እያነባበረ ይጫጫህ ገባ። ዋሕድ ግን ብቻውን አንድ ፍጥፍን ነበር። ከጨለማው ጋር እየተደባለቀ ይሳከር ተነበረው ተገዛ ጥላው በቀር የዚያን ጊዜ ምንም ባልንጀራ አብሮት አልነበረም። ያ በከንቱ የታማ ቁጥቋጦ ምንም ባልንጀራ በአንበሳ ስም ቢጠራ፣ ነፍስ የለውምና አልሸሸለት ሲል ጊዜ ዋሕድ መንገድ ሰብሮ ይሄድ ጀመር። ዙሮ ባየው ጊዜ ግን ያው በገዛ ፍርሀቱ የፈጠረው የቁጥቋጦ አንበሳ የሚከተለው መሰለው። ዋሕድ ሆዩ ጉልበቱም በፍርሀት እየተብረከረከበት መሄድ ተሳነው። ከዛፍ ላይ ወጥቶም እንዳያመልጥ ከዚያ ምድረ በዳ እንዳጋጣሚ ሁሉ እንኳን ትልቅ ዛፍ የምጣድ መሰቅሰቂያ የሚሆን እንጨትም አልነበረም።

ተዚህም ወዲያ ዋሕድ ተጨነቀ፣ ፍርሀቱም እያደረ ነገሠበት፣ የሚያየውም ጥቁር ነገር ሁሉ አውሬ ብቻ መሰለው። ከፍና ዝቅ እያለ በዳባቱ እያየ መንገዱን እየለወጠ ሲሄድ በግራው አንድ ትንሽ ዋሻ መሳይ ደርሶ ገቸ አለበትና የዋሕድ መብረክረክ ባለ በድንጋጤ ቀጭን ላብ መጣና በገላውም በፊቱም ተሰራጨበት። “ታንዱ አንበሳ ባመልጥ ከሁለተኛው ደግሜ ደረስሁ። አሁንስ ቁርጥ ነው አላመልጥም” እያለ ዋሕድ ይጨነቅ ጀመር። ቁም እንደ ቁጠማ እያረገረገ ድምጡን እንደፊተኛው በያይነቱ ከፍና ዝቅ እያደረገ በውኃ ጥማት የከረረው ጉሮሮው እስቲነቃና እስቲሰነጠቅ ድረስ “ክብብ፣ አያምልጥህ” እያለ ይጮህ ጀመር። ነገር ግን ሲያየው ጊዜ ምንም አይሸሸለትም። የናቀው መሰለውና እንደገና አጥብቆ ተንጠራርቶ ሲጮህ ጊዜ ያው ነው። ኋላ ግን ድምጡም ሰለለበት ጉሮሮውም የባሰውን ተዘጋበት። ከዚያ ታስራ አምስት ዓይነት ድምጥ አንዱንም ዓይነት ለመጮህ ቸገረው። ያው የውሸት አንበሳም ንቆት ዝም ያለው መሰለው። ዋሕድ ከዚህ በኋላ መጠርጠር ጀመረ። “ድንገት ሌላ ነፍስ የሌለው ጥቁር ነገር ይሆናል” ማለት ጀመረ። ቀጥሎም በውል ለማስተዋል በጉልበቱ ተንበረከከና ትክ ብሎ “ከአሁን አሁን ይንቀሳቀስ ይሆን” እያለ ሲመለከት፣ እንደገናም “ጥቂት ጥቂት የሚንቀሳቀስ ይሆን” እያለ ሲመለከት ጥቂት ጥቂት የሚንቀሳቀስ መሰለው። ዓይኑን ሳያጥፍ አተኩሮ እንደገና ባስተዋለ ጊዜ፣ ይልቁንም ከመንቀሳቀሱ ወደ እርሱ መራመድ የጀመረ መሰለው። አተኩሮ ከማየቱ የተነሳ በዓይኑ እንባ ሞላበት። ዋሕድ ግን ጊዜ ያጠፋሁ መስሎት እንባውን መጥመቅ ትቶ ባየ ጊዜ፣ ይልቁንም ያው እንባው እያደናገረው የዚያን አውሬ ርምጃ ወደ እርሱ የተፋጠነ አስመሰለው፣ በመጨረሻ ግን ዋሕድ ዓይኑን ከዚያው አውሬ ላይ እንደተከለ ባባና ተተንበረከከበት ጠጠር

አፍሶ ወደፊቱ ብትን አደረገ። ለመከራ አጋዥ አይታጣምና ዋሕድ ላደረገው ሁሉ ነገር ምስክር ሆና ተሸሽጋ ስታይ የነበረች አንድ ድርጭት “ተተሸሸግሁበት ተገለጥሁ” ብላም እንደሆነ አይታወቅ ሳር ቅጠሉን በክንፏ አስሸብራ ተነስታ በረረች። ዋሕድም ያው አውሬ ደርሶ አነቀኝ መስሎት ትንፋሹን አቋርጦ እንደሞተ ታለበት ተንዘራጋና መንቀሳቀሱም ቀረ። ቆይቶ ቆይቶ ግን “ነፍሴ አለች ወይስ ሙቻለሁ” ብሎ አሰበ። ቀጥሎም በአውሬው መነከሱንና አለመነከሱን ለማወቅና ለመረዳት በጀርድ ቢያንቋቋም ምንም አልሰማህ አለው። ዓይኑን ግን አውሬ ሲነክሰው ጨክኖ ማየቱን ቢፈራ ጨፍኖት ነበርና ሲፈራ ሲቸገር ገርቦብ አድርጎ ቢያይ ተፊቱ እንኳን አንበሳ ምንም ጥንቸል አልነበረም። ዋሕድ ከዚያ ወዲያ ነፍስ አጋባና ጫን ተንፍሶ ተነሳ። አሻግሮ ባየ ጊዜ ያ አውሬ ጥንት ተነበረበቱ አይንቀሳቀስ፣ ምን አይል፣ ዝም ብሎ አየው። ዋሕድ ከዚያ ወዲህ ትልቅ አሳብ ገባውና “ወይስ ምንም አውሬ አልመጣም ኑሯል፣ ወይስ አውሬም አይደል ኑሯል? ይሁንና ሲመጣ ባይኔ አይቸዋለሁ፣ ወይስ ነካክሶ ጥሎኝ ሄደ” እያለ ገላውን ቢዳስስ አልተነካም። “ምንም ይሆን በገዛ ፍርሃቱ ባብቼ ኑሯል መውደቁ፣ እንኳን ሰው አላየኝ፣ በገዛ ፍርሃቱ ወንድ ልጅ ሆኖ እንዴት ይወድቃል” እያለ እየተደመመ እንደገና ጉዞውን ያዘ።

ዋሕድ እንደገና በረታ፣ ከዚያ መደብር ሳይነጋ በፊት ለመድረስ ተመኘ። ጊዜው ግን ተዋርዷል፣ ተመንፈቀ ሌሊት ዝቅ ብሏል። ዋሕድ እንደ ባልንጀራ አድርጎ ሲወዳቸው የነበሩት እነስድስቱም ጠፉ። ጨለማውም እጅግ በረታ ። ነገር ግን አንድ ጊዜ ተመንገዱ ሲወጣ አንድ ጊዜም ጥቃሽ ሲያገኝ፣ ሲሄድ ሲሄድ የመደብሩ እሳት ይታየው ጀመርና ደስ ብሎት እየተበራታ ሲንዝ ታንድ ወንዝ ቁልቁለት ደረሰ። ጥቂት ዝቅ እንዳለ የሠፈሩም እሳት ላይኑ በሸጡ ጀርባ ተሠወረው። ጨረቃ የለ የንጋት ኮከብ እንኳን ገና አልወጣች ምንም ሌቱ ቢዋገድ ጨለማው ይልቁን ባሰ እንጂ አልተሻለም። በዚያው ላይ ደግሞ የግራው የቀኙ ወንዛወንዙ ገረገንብ ጥላ ታከለበትና ጨለማው ዓይን ቢወጉ አይታይ ሆነ። ዋሕድ በዚህ ጊዜ ቁልቁለቱን ተዳፋ። መንገዱ ግን ጠፋው፣ ምን ይሁን? ሳልደርስ አልቀርም ብሏልና ከፎክረበት የነጋዴ ሠፈር ለመድረስ በዚያ ጥቅጥቅ ድንገር ጨለማ ቁልቁለቱን በእጅና በእግሩ እየተተማተመ በቅምጡ ሲንኳተት በንብርኩም ሲድህ አንዳንድ ጊዜም አልሆንለት ሲል ፊቱን ወደመጣበት አዙሮ እግሩን ወደሚሄድበት አስረዘሞ ማጭድ እረስቶ እንደመጣ ለንግዲ በጁ ሣር ቅጠሉን እየጨበጠና እየሟጠጠ እየንጠጠም እሾም አይቀረው እንደ ሐር ጎፍላ እየጨባበጠ በደረቱ ሲሳብ ሲጋፍና ሲጎተት ተወራጁ ወንዝ ደረሰ።

ያ ወራጅ ውኃ ለዋሕድ ጥሩም ይሁን ድፍርስ አልታወቀውም። ገና በጥማት ልሳኑ ታስሮ ነበርና ተጎንብሶ እንደ ገልጻ ጠጅና እንደ ገፈታማ ጠላ ለስም ያህል ተላይ ያሰፈፈውን አረንጓዴና ስልባቦት እፍ እፍ እያለ በትንፋሹ ገፈፈና የተቻለውን ያህል አንስቶ ጥማቱ እንዳለፈ፣ “ተመስገን ጌታዬ” አለና ተሹል ደንጊያ ላይ ቁጭ ብሎ የመሻገሪያውን መልካ ያይ ጀመር። ቢመለከት ሁሉም ጥልቅ መሰለው። ቋሚ ይሁን ጠሊቅ ውኃው አልታወቅ አለው። መሻገሪያውም በላይ ይሁን በታች አልታወቅህ አለው። ዝም ብሎ እንዳይገባ ዋሕድ የዋና ነገር አያውቅም ነበረና ፈራ። ይልቁንም ያ ወንዝ ፏፏቴ አልነበረውም “ዝም ያለ ወራጅ ውኃ ሙሉ ነው” ሲሉት ሰምቶ ነበርና ፈራ “ምን ላድርግ” እያለ ገና በልቡ ሲያመናምን እንዳጋጣሚ እንደእርሱ ውኃ ጥም የተባሰች በቅሎ ከመደብር ችካሏን ነቅላ አምልጣ ደረሰች። ዋሕድ “አውሬን ይሆን” ብሎ ሲደናገጥ አፍንጫዋንና ከንፈሯን ስታማታ በቅሎነቷን አውቆ ሲረጋጋ፣ ያችው በቅሎ ገስግሳ ከውኃው እስተንቢያዋ ገብታ ተነክራ ተዘያ ውኃ ትግፍለት ጀመር። በዚህ ጊዜ ዋሕድ በዚያች በቅሎ ምክንያት የውኃውን ግልብነትና ቁምነት አውቆ አስረገጠና “ቶሎ በቅሎዬቱ ጠጥታ የጠገቦች እንደሆነ አትያዘኝም ታመልጠኛለ” ሲል ወደ በቅሎዬቱ አንጣር አድርጎ ውኃውን በዘንጉ እየለካ ተሻገረና ተማዶው ደረሰ። የዚያን ጊዜ በቅሎዬቱ አንድ አፍታ ተዘያው ውኃ ግፋለት አንገቷን አቅንታ ጆሮዋን እያርገበገበች ለሁለተኛው ገና “ልበልን ልተው፣ ይብቃኝ አይብቃኝ” ስትል ዋሕድ ቶሎ ብሎ “እንቺ፣ እንቺ” እያለ እያባባለ ቀረበና ያዛት። እርሷም ገራም ነበረች። ትራገጥ መስሎት አስቀድሞ በእጁ ይዳስሳት ጀመር። በቅሎዬቱ ግን መድከሙን አውቃ “ይረፍብኝ” ብላ ያዘነች መስላ ዝም አለችው። መገረሚን አስረገጠና ዋሕድ ወደ ትልቅ ደንጊያ ስቦ አቀረበና ተቀመጠባት። ቀጥሎም ወደ መጣችበትም ወገን አቃንቶ “እንግዲህ ወደ ሠፈርሽ ውሰጅኝ” አለና አሳቡን እርስዋ ላይ ጣለው። በቅሎዬቱም ዋሕድ የሚለው ነገር እንደገባት ሁሉ የመደብሩን መንገድ ይዛ ሳትነቀንቅ ይዛው ትንዝ ጀመር። ብቻ አንዳንድ ጊዜ ለምለም ሣር ባዮች ጊዜ ቆማ ትነቻቸፍና እርሷ በጠዳት ጊዜ እንደገና ተባልንጀሮቿ ለመደባለቅ መንገዱን ትይዛለች። ዋሕድ ግን ቀስ አድርጎ እንዳይወድቅ ብቻ ጋማዋን ተመጨበጥ በቀር አልከሎለኩላትም፤ “ሂጂ መጭ” አላላትም፤ እንዲያው እርስዋ እንዳለች ተዋት። ስለምን እርሷ በፈቃዷ ነውና የተያዘችለት መጭ እያለ በግሩ መጎሳሰም ወረታዋን ማጥፋት መሰለው። “አሁንስ ቢሆን የማን እንግዳ በተቀባይ ቤት ገብቶ ያዝዛል?” እያለ ያስብ ነበር ። ያች የዋሕድ በቅሎ ግን ተሁሉም ሳትደርስ እያዘገመች ስትወስደውና ከሠፈሩ ሊደርሱ ጥቂት ሲቀራቸው ያችኑ በቅሎ ሲፈልጉ የነበሩ ጎረዳማኖች ዱካ ስምተው

ሲሮጡ ደረሱ። በዚህ ጊዜ ዋሕድ አለመገንዘቡ በሰው በቅሎ መቀመጡን ያውቃልና ፈርቶ ተበቅሎቱ ወረደና ለመሸሸግ አሰበ። ነገር ግን ጎረዳማኖቹ በቅሎቱን ከበው በመጫኛ ሲይዙ እርሱም በዚያው ተገኘና ተያዘ። እንዳያመልጥ እግሩ በጣሙን ተሳስሮ ነበርና ቸገረው። ጎረዳማኖቹ ግን ተበቅሎቱ አጠገብ ባገኙት ጊዜ፣ እርሷን ከቸካል አውልቆ ሰርቆ ሊሄድ ሳለ የደረሰበት መስሏቸው “አንተ ሌባ የታባትህ” እያሉ በቆመጣቸው ይቸበቸቡት፣ ፍጻውን ያሳዩትና ይሰድቡት ጀመር። ዋሕድ ግን “እባካችሁ እንድ ጊዜ ስሙኝ፣ ሌባም አይደለሁ” እያለ ቢጮህ ቢቀጣጥር ማን ይስማው፤ ምላሹ “አንተ ሌባ፣ አንተ ቀጣፊ፣ ስትሰርቅ ደርሰንበህ ሌባም አይደለሁ ትል ጀመር” ብቻ ሆነ። ከዚህ ወዲያም እየገፋፉ ወደ መደብሩ አደረሱና ገሚሶቹ በቅሎቱን በካስማ ሲያስሩ፣ ገሚሶቹ ዋሕድን ገለበጡና አሰሩ። ያን የመሰለ ቀንበጥ ለጋ ልጅ የፊጥኝ ተገልብጦ ምን ይቻል? መተንፈስም አቃተው። ትንፋሹም ባጭር ባጭሩ ሆነ፣ ቅትት ቅትት የሚል ሆነበት። የዚያን ጊዜ ላየው ሰው ዋሕድ እጅግ ያስለቅስ ነበር። የፊጥኝ ባሏበት ነገር ተገልብጦ እንደሚታረድ ፍየል እጅና እግሩን ተኮድኩዶ ተጋድሞ በቅሎች አንዳንድ እግራቸውን ብቻ በገመድ ታስረው ጥሬ ተዘርግፎላቸው ሲበሉ ዋሕድ ተተጋደመበት እንደ ሆነ አየና “ምነው ባይሆን እንኳ እንደናንተ እግሬን ብቻ ባሰሩና እንደናንተ ትንፋሹን በሙሉ በተነፈስሁ” እያለ በበቅሎቹ ሳይቀር ይቀና ጀመር። መተንፈስ ግን የማይሆንለት ሆኖ ሊፈነዳ ደረሰ። ያን የንጋት ኮከብ የመሰለ ዓይኑን እያንከባለለ ዙሪያውን ሰው ቢፈቅድ ማን ይገላግለው? ማን ያማልደው? ማን ጥቂት እንኳ ገመዱን ያላላለት? በከንቱ ነው። መከራው ሥቃዩ ተገድላቸው ሲነበብ እንደሚሰማው እንደ ሰማአታት ሥቃይ ሆነ እንጂ ተዚያም አያንስ፤ ያ ወደል ወደል ነጋዴ ሁሉ በክርንም በጡጫም በርግጫም ሲተካክዝበት እንዳይነጋ የለምና ለዋሕድ ነጋለት። ሲነጋ ተኝቶ የነበር ነጋዴ ሁሉ እየተነሳ እየመጣ ያን በከንቱ የታማ ሌባ እንደ ቀረመት ፍሪዳ በዙሪያው ከሶ ሲያይ ፀሐይ ብልጭ አለችና ሌሊቱን ሁሉ በእሾና በጋሬጣ የቆሰለውን ገላውን በደም የተበከለ ጋቢው፤ ቁልቁለቱን ሲወጣ ሲወርድ የተገጣጠበውን ጉልበቱን፤ ደረቱን፤ ጀርባውን አዩና እርግጥ በሌባነቱ አቆሙት። “ተሌላም ሥፍራ እንደዚሁ ሲሰርቅ ተገኝቶ ገርፈው ለቀውታል” አሉ። እነዚያው ሰዎች እኩሉም “አስረን ተኝው ጋር እናገዘው” አሉ። ዋሕድ ግን ዓይኑን መክፈት እስኪሳነው ድረስ ደክሞ መተንፈስ አቅቶታል። እንኳን ቁሞ ከእነእርሱ ጋር ይንዝ እውነትም በቅቶታል፤ በዚያን ጊዜ ገሚሱ ነጋዴ “ለአገሩ ሹም እናስረክብረው ወይ አስረን ተበቅሎ ጋር እንንዳው” እያሉ ሲከራከሩ፣ እኩሎቶቹ በእግራቸው እየጎሰሙ “ማን ትባላለህ፤ ከወዴት መጣህ” እያሉ ቢጠይቁት እንኳን መመለስ

ይሆንለት፤ ያን ያህል ሲረገጡትም ስቅቅ አይለውም ሆነ። እንደበድን ወዲህና ወዲያም ሲያገላብጡትና ሲያንከባልሉት እንደሬሳ ሆነ። በዚህ ጊዜ አብዛኞቹ፣ “ተወ እንፍታና እንተወው፣ የሞተ እንደሆነ ሰበቡ በእኛ ይሆናል” አሉ። ወዲህም ረፈደባቸውና ከብት ማዋዛት ጀመሩ። ወዲያውም ጫጫኑና ለሹም ማስተላለፉ ስለረፈደ አላደርገው ብሎ ዋሕድን ተፍተው ተዘያው እንደተጋደመ ትተውት ተጓዙ። ከመደብሩ ላይ አጋሰስ ታረከሰው ሳርና ከእርሱ በቀር ምንም አልቀረም።

ከዚያው ላይ ያው ያልታደለ ዋሕድ፣ አለስንቅ፣ አለውኃ፣ አለዘመድና አለደጋፊ ወድቆ ቀረ። ሌሊቱን ሁሉ ውርጭና አመዳይ አድርጎ በዚያው ሥፍራ ደረቅ ፀሐይ ተተክቶ ልብ ልቡን፣ ግንባር ግንባሩን ያከስለው ጀመር። ተነስቶ ወደ ጥላ እንዳይጠጋ በምን ጉልበቱ፣ በምን ዐቅሙ። ቀን ተሌት መንገድ መትቶታል፤ ቀጥሎም የጎረዳማኖቹ እርግጫ፣ ጥሬ፣ ጡጫ፣ መንደ፣ ጎመድና ግሬ ሰልቆ አደንዝዞታል፤ ከዚያም በላይ የእስራቱ መከራ ተጨምሮበታል። እህል ተቀመሰ ሁለት ቀን ነው፤ ከዚያ ሁሉ በኋላ እንደምን መንቀሳቀስ ይቻለው! እንዲያው ዝም ብሎ ፀሐይ እያቀረናው ውኃ ጥማት እያከረረው በሞቱ ቆርጦ ተዘረረ። ክርስቶስ አትሙት ያለው ሰው መቼም አለቀኑ አይሞትምና እንዳጋጣሚ ሁሉ አንዲት ኩብት ለቃሚ ባልቴት ተሩቅ ተጋደሞ አየችው። ተመጀመሪያው ነጋዴ ተመደብር የረሳው እቃ መሰላት። እያደረገ ስትቀርብ፣ ስትቀርብ የሰው አካል መሰላት። በጥፍሯ ቁማ ስታስተውል በሩቅ የተጋደመ ሬሳ መሰላትና መቅረቡን ፈራች። ወደኋላም እንዳትመለስ እርግጡን ነገር ሳታይ መሄድዋን ጠላች። በዚህ ጊዜ ስትፈራ ስትቸር ቀስ እያለች እያጠቀሰች ትቀርብ ጀመር። ምንም አተኩራ ብታይ ሲንቀሳቀስ አላየችውም ነበርና ሬሳ ነው ብላ ጠረጠረች። ከዚህ ወዲያ ግን ያደረ የዋለ ሬሳ እንደሆነ ፈርታ አፍንጫዋንና አፍዋን በጨርቋ አፍና ይዛ በጣም እየቀረበች “ምን ሰው ነህ? ምን የሆንህ ሰው ነህ?” እያለች ብትጠራው አይናገር አይጋገር፤ ዝም ብሎ አየችው። እርሷ ግን ድንገት የማውቀው ሰው ሙቶ እንደሆነ ብላ ለማወቅ ቀረበችና ብታይ የዋሕድ ዓይን ጥቂት ገርብብ ብሎ ነበርና “አይዘሽ ገና ነፍሴ አልወጣችምና ቀርቦሽ ብስቴን እይልኝ፣ ቢቻልሽ አግዢኝ” የሚል መስሎ ታያትና ጥቂት መንቀሳቀሱን ባየች ጊዜ ቀስ ብላ “ምን ሆነሃል ወንድሜ” ስትል ጠየቀችው። እንዳልመለሰላት ባየች ጊዜ ደረቷን እየደቃቃችና እያለቀሰች ስትሮጥ ሄደችና ተቤቷ ባንድ እጅዋ ወተት ባንዱ እጅዋ ውኃ ይዛ ያች ደግ ባልቴት ደረሰች። የወተቱን ቋጫ አኖረችና ባንድ እጅዋ አንገቱን ቀና አድርጋ ከደረቷ ላይ አስጠግታ “ጉሮሮህን እስቲ አርጥበው ልጄ” አለችና ውኃውን ተከንፈሩ ለገተችለት። ዋሕድም በዚያ ውኃ ከንፈሩን

እንደ መካከር እደረገ እንጂ ለጊዜው መሳብ አልሆነለትም። የተሰነጣጠቀው ከንፈሩ እንደራሰለት አይታ የቋጫውን ወተት ለገተችለት። ወተቱን አንድ ሁለት ጊዜ ጉርጉጭ እንዳደረገ ዓይኑን መግለጥና እንደልቡ መተንፈስ ጀመረ። ያች ደግ ሴት ነፍሱ እንደገባለት ዐወቀችና ለኩባት መልቀሚያ ያመጣቸውን እንቅብ ደፍታ አንተራሰችው። ራቅ ብላ ከፍታለ ዲብ ላይ ወጥታ በቅርብ ጠምዶ ሲያርስ የነበረውን ባሏን ጠርታ “ወዲህ ና፤ የምታገዝኝ ስራ አለ” አለችው። ባሏም ጥማዱን አቁሞ ሲሮጥ ደረሰና “ነገሩ ምንድር ነው?” ብሎ እስቲጠይቃትም አላቆየችውም ብቻ “እባክህ ይህን ጎበዝ ተጋግዘን ተቤታችን እንውሰደውና እናስታመው” አለችው። እነርሱም እየተጋዘዙ ወስደው ተገዛ አልጋቸው አስተኙና እንደናትና እንዳባት ያማረውን ሁሉ ሳያሳጡ እነርሱ ከመሬት እየተኙ አስታመው አዳኑት። ዋሕድም የነዚህን ባልና ሚስት ደግነትና የጎረዶማኖቹን ጨካኝነት እያመዛዘነ “ከዚህ ዓለም ስንት ክፉ፤ ስንትስ በጎ ሰው አለበት” እያለ ለብቻው ተደመመና “እግዚአብሔር ካሣችሁን አያስቀርባችሁ፤ ተምስጋና በቀር እኔ የማደርግላችሁ ነገር የለኝም፤ አሁንም ይኸው ጉልበቴ በናንተ ቸርነት ጠነከረልኝ፤ እንግዲህ ልሂድ” አላቸው። እነእርሱም ስንቁን ሰንቀው መንገዱን አሳይተው ሸኝተው ሲጨርሱ “ተዛሬ በፊት ያገኘህን መከራ አትርሳ፤ ሰው ክፉ ነው፤ ከእንግዲህ ወዲህ ተጠንቀቅ፤ ብቻህን አትሂድ። ለኛ በቁሙ በወርዱ፤ አንድ ልጅ ብቻ ነበረን። ይኸንጉ ልጃችንን አንድ ብቻውን ተመንገድ አግኝተውት፤ እስላሞች ነጋዴዎች አፍነው ይዘው ሸጡት፤ እኛም ይኸው ደጋፊ፣ ጧሪ፣ ወራሽ፣ ቆራሽ አጥተን ቀረን። አንተም ገና ያልባለቅህ ልጅ በሰው እጅ እንዳትወድቅና እንዳትሸጥ ተጠንቀቅ” ብለው መክረውት ተሰነገቡ። ዋሕድም ከዚያው ላይ ሲሰነገቡ የሁለቱንም ስም፣ የተሸጠውን ልጃቸውንም ስም፣ ያገራቸውንም ስም አስተውሎ ጠይቆ አጥንቶ ይጓዝ ጀመር። እጅግ እየራቀ ሄደ። ዋሕድ የሚሄድበትን ስፍራና የሚሄድበትን አገር ቆላማ ይሁን ደጋ አያውቅም ነበር። ብቻ የነጋዴ ወሬ እየጠየቀ “በዚህ አለፈ፤ ከዚህ ሠፈረ” ሲሉት ያን ያሉትን መንገድ ይዞ ይጓዝ ነበር። እንዲህ እንዲህ ሲል ሳያውቀው የክርስቲያኑን ድንበር ዘሎ የሚፈልገውን ያን ሀብታም ነጋዴ ሳያገኝ ታረመኔው አገር ገባ። ሰውን አስቀድሞ ባየ ጊዜ ቋንቋውም ልብሱም ስራቱም ምኑም ተለየበት። ዋሕድ መጨነቅ ጀመረ። ወደ ኋላውም እንዳይመለስ እንዴት ብሎ። እግሩ እንደመራው ነበርና የሚጓዘው የመጣበትን ስፍራ ቢያይም አገር ምድሩ ዞረበት ። የፀሐዩ መግቢያና መውጫ አንድ ሆነበት። በእዚህ ቅጡ ጠፍቶበት ሲጨነቅ ምድር መሸበትና “በቁሜ አውሬ ከሚበላኝ ባይን ሰው እንዳደረገ ያድርገኝ” አለና ተመንገዱ ዳር ታለው ተማንላቸውም ቤት ሄደና፤ “እባካችሁ

አሳድሩኝ” ብሎ ለመነ። ዋሕድ የተናገረው ነገር አልገባቸውም። ነገር ግን በመላ አሳድሩኝ ማለቱን ዐወቁና ደስ ብሏቸው በግራና በቀኝ ሆነው ከሩቅ ዘመቻ እንደተመለሰ ዘመዳቸው እጁን ይዘው እየደጋገፉ ከቤቱ አስገቡት። ምግቡንም አሳመሩና ከስቶ እንዳያድርና ዋጋ እንዳያፋርስባቸው አበሉት፤ አጠጡት። ዋሕድ በደግነት የእግዚአብሔርን እንግዳ ለማክበርና ለማስተናገድ ያደረጉት መስሎት ይመርቃቸው ጀመር። እነርሱ ግን ወዲያው በልቶ እንደጨረሰ ያን በጨለማ ሲሄድ ያደረ ፅለት የተላላጠውንና ከነጋዴ መደብር የተደበቀውን ሰውነቱን ቆስሎ ሽሮ ባዩ ጊዜ ዙሪያውን ከበው እየዳሰሱ ያስተውሉት ጀመር። ድሮ እነርሱ “ዋጋ ያወርድብናል አያወርድብንም” እያሉ ለነገው ገበያ ማሰናዳታቸው ኑሯል። ዋሕድ ግን ይኸን ሁሉ አላወቀ በቅን ልቦናው የዳነውን ቁስሉን ድፍጥጥ ድፍጥጥ እያደረገ፣ እየተመለከቱ ሲነጋገሩ ሲያያቸው ጊዜ ያዘኑለት እየመሰለው “አሁንስ ድኛለሁ፣ አያመኝም” ይላቸዋል። እነርሱ ግን የሚለውን አይሰሙ፣ አያውቁ ዝም ብለው የነገውን ገበያቸውን “ምን ያህል ብለን እንሽጠው” እያሉ ያሰናዳሉ። አስተኝተው እንዳይሾልክና እንዳይጠፋባቸው ሲጠብቁ አሳደሩና እጅግ ማልደው ተነስተው ገንፎ አገንፍተው፤ ከሚጣፍጥ እንቅልፋ ዋሕድን ቀስቀሱና ያበሉት ጀመር። በልቶ እንደጠገበ ወዲያው ሁለንተናውን በቅልጥም ያሻሹት ገቡ። ዋሕድ ግን ምንም ቢሆን የጌታ ልጅ ነበርና ባይን እንኳ በሰንደል ንጥር የጣፈጠ ቅቤ ነው እንጂ፤ ሰው እንዳርጌ መጫኛና እንደገረረ ጀንዲ በቅልጥምና በሞራ ሲጨማለቅ አይቶ አያወቅም ነበር። ስለዚህ “አይሆንም አታስነኩኝ” እያለ ተናገረ። እነእርሱም ምንም ቋንቋውን ባያውቁ ባኳኋኑና ባተያዩ መጠየፋንና አለመውደዱን አውቀውበታል። ነገር ግን አወዛዝተውና ሆዱን በገንፎ ነርተው ለገዢ ሳያሳዩት ብዙ ገንዘብ እንዲያስነኝቶቸው ያውቃሉና እያደናቆሩ፣ ምንም ቢል በዚያ በሚገማ ስብ ሁለንተናውን በካከሉት። ዋሕድ ግን እንደማይተዉት ባወቀ ጊዜ ተረታና ዝም አላቸው። ደግሞም ጣመኑ እንዲለቀውና ያ የተገጣጠበው በውል እንዲድን ብለው ለሱ ደግ ውለታ መዋላቸው መስሎታል። «ወይ ግሩም! ወይ ግሩም!» እንዴት የእግዚአብሔር እንግዳ የተወደደበት አገር ነው” እያለ አገር ይመርቃል። ወይ አለመተዋወቅ!!

እነዚህ ያሳደሩት ሰዎች ወደ ደረቅ ረፋዱ ሲሆን ዋሕድን ባይን ጥቅሻ “ተነስ ተከተለን” አሉትና ታጥቀው ወጡ። እሱም እንደ መልካም ሽርሽር “አሺ” ብሎ በመካከላቸው አድርገውት ሲሄዱ ሲሄዱ ካንድ ትልቅ መንደር ደረሱ። ያ መንደር በትልቅ እርድ እንደ አንድ ምሽግ ተክልሏል (ታጥሯል)። በዚያ እርድ ውስጥ ትልቅ የደንጊያ ቅጥር ተክቦበታል። በዚያም እድሞ ላይ የአጋምና የግራር እሾህ ሰው እንዳይዘለው ተመስገበታል። ከዚያ መካከል ትልልቅ

ሰቀላ ቤትና ሁለት ትልልቅ ቤተ ንጉሥ አዳራሽ ተገጥጦበታል። የዚያ ቅጥር በር ሁለት ብቻ ነው። ከሁለቱ በር አንዱ ጠባብ ነው። አንደኛው በፈረስ ተዛንቶ ለመግባት የተመቸ ነው።

ከዚያው ካውራው በር አንድ ጥብልያኮስን የመሰለ ሻንቅላ ደረቱ በክንድ የሚሠፈር የመሰለ፣ ቁመቱ ዐምድ የመሰለ፣ ዓይኑ እንሶስላ የሞቀ የመሰለ፣ አፍንጫው መርግ የተንከባለለበት የመሰለ፣ የመዳብና የቆርቆሮ አንባሩን፣ የዝሆን መዳፍ በመሰለ ክንዱ ላይ ደርድሮ፣ ባራት ማእዘን የተሳለ ጉዳውን የመስከረምን ዘተር ዱባ በመሰለ፣ በራቁት ሆዱ ላይ አሽንጦ በቀኝ እጁ ጎመዱን አጠንክሮ ይዞ ያልተፈቀደለትን ሰው ለመከልከል ተገትሮ ነበር። ዋሕድ ይኸን አይቶ “ያገሩ ገዥ ያለበት ይሆናል” እያለ ሲያስብ፣ እነዚያ ይዘውት የመጡት ሰዎች ለባለቤቱ ልከው ኖሮ ግቡ ተባሉ። በመካከል አድርገውት ተቅጥሩ እንደገቡ በዚያም እንደእርሱ ለመሸጥ የመጡትን፣ የሚያለቅሱም የሚተክዙም ሰዎች ነበሩባቸውና በሰዎች እየተከበቡ እንደእርሱ ሲገቡ ዋሕድ አየ። ከዚህ ወዲያ ግን ሰውነቱ ጠረጠረበት። ያ ሁሉ መከብከቡ ለቅንነት አለመሆኑን ዐወቀው። ነገር ግን መጨረሻውን ለማየት ዝም ብሎ ይከተል ጀመር። መሆንም ነገሩንስ ቢያውቅ ብቻውን ታረመኔ መካከል ሆኖ ምን ሊያደረግ ይችላል? ባረመኔ እጅ ተይዞ ቋንቋቸውን እንኳ አያውቅ። እንደ ፋሲካ በግ ባይኑ ዝም ብሎ መቀላወጥ ብቻ ሆነ። ያው ትልቅ ቅጥር፣ ያው ሁሉ ምሽግ፣ ያው ሁሉ የአጋም እሾህ፣ ያ ሁሉ ጥንካሬ ያንድ የትልቅ የባሪያ ነጋዴ ቤት ኑሯል። ያ እየተያዘ የሚመጣው ባሪያ እየዘለለ በሌትም ሆነ በቀን እንዳይጠፋና እንዳያመልጥ ኖሯል የታጠረው።

ያ ዋናው የባሪያ ነጋዴ ታዳራሹ ወጣና ለመሸጥ ከተሰበሰበው ሰው ዋሕድም ታለበት መካከል ሆነና እየዞረ ያይ ዋጋውንም ይጠይቅ ጀመር። እንዲህ እንዲህ ሲል ተዋሕድ ደረሰ። እንደ መልካም ወጌሻ እያገላበጠ ክንዱንም እግሩንም እንደ ልጅ ጥርስ እያነቃነቀ ያይ ጀመር። ካመጡት ሰዎች ጋር የዋጋውን ነገር ጨርሶ ብር ቆጥሮ ሲሰጥና ሲቀባበሉ ዋሕድ እንደ እማኝ ሆኖ ሲያስተውል ዋለና መሸጡንና ባሪያነቱን ዐወቀ። እነዚያ የእግዜር እንግዳ አክባሪዎችም ወርቅና ብራቸውን በዋሕድ ጫንቃ ያፈሩትን እያሆንጫሆጩ ወደ ቤታቸው ተመለሱ። ዋሕድም ከአዲሱ ጌታው ጋር ቀረ። አዲሱ ጌታው ግን እንደ እውነቱ ለዋሕድ ክፉ ሰውም አልሆነበትም፤ ይልቁንም በውቃቢውና በመልኩ በጠባዩ በለጋነቱም ወደደውና አልነግድበትም ብሎ ተገዛ ልጆቹ ጋር እንደ ቤት ልጅ እንዲቀመጥና ሥራ እንዳይሰራ ፈቀደ።

ዋሕድም ምንም በሰው እጅ ቢሆን “ዘመዶቹንና ያን ደግ አድራጊዬን ነጋዴ ሳላይ እንደምን ክርስቶስ ታረመኔ ቤት ያስቀረኝ” እያለ ያስብ ነበር። ሲኖር ሲኖር ግን ከዚያው ቤት ብዙ ክርስቲያኖች ተሸጠው ባሪያ ሁነው ያለበቱን ጌታ እያገለገሉ ሲኖሩ በቋንቋቸው ዐወቃቸውና ይቀርባቸው ጀመር። አዩኝ አላዩኝ እያለ እየፈራ የተሸጡበትን ጊዜና አገራቸውን ስማቸውንም ጠይቆ አወቀ።

ተነዚያው መካከል እንዳጋጣሚ ሁሉ የእነዚያን ነጋዴ ደብድቦ ጥሎት ተሄደበት ስፍራ አንስተው ያዳኑትን ሰዎች ልጅ እንደ እርሱው መሸጡንና ስሙን ነግረውት ነበርና፤ እርሱ በገዛ አንደበቱ ስሙንም አገሩንም አሻሻጡንም ቢነግረው ዐወቀው። እጅግም ደስ አለው። ተዚህ በኋላ ዋሕድም ተቤቱ ታሞ መዳኑን የናት አባቱንም ወሬ በእርሱ ነገር ዘወትር መላቀሳቸውን ነገረው። ከዚያ ወዲያ ግን ሁለቱ በፍቅር ተጠመዱ፤ አንድ አካል አንድ አምሳል ሆኑ። ምሥጢራቸውም ተስፋቸውም አንድ ሆነ፤ ወዳገራቸውም ለመግባት አርቀው እያሰቡ በተስፋ ይኖሩ ጀመር።

ዋሕድ ከቤቱ ከወጣ ዓመት ሆኖት ነበርና እናትና አባቱ፤ እኅቱም ወዴት እንደሄደ ባለማወቃቸው “ደብዛው ጠፋ” ብለው ገምተዋል። ስለዚህ ሲላቀሱ ባጁ ከረመ። በኋላ ግን የዋሕድ አባት “ልጄ ጠፍቶ ሲቀር ዝም ብዬ ከሞቀ ቤቴ እቀመጣለሁ፤ ሄጄ በየትም ብዬ ልፈልገው እንጂ” አለና ያ ደግ ነጋዴ ከተሸጠበት ባርነት ባወጣው ጊዜ ላገሩ መመለሻ የሰደደለትን ፈረስ ጭኖ ስንቁንም ከደገራዩ ወድሎ ተነሣ። ነገር ግን አንድ የሚከተለው ሰው አልነበረም። በጦርነቱ ከአሽከሮቹ እኩሌቶቹ ተፊቱ እየተጣበሱ አለቁ፤ እኩሌቶቹም እንደእርሱ ተማርከው ተሸጠዋል። እርሱም አገሩን ቢመለስ ሰው አልቆ ንጉሡ ሙቶ ከብቱ ተነድቶ መሬቱ ጠፍ ሆኖ ቆይቶ በድኅነት ላይ ወድቋል። ሴት ልጁ ጦቢያ ብቻውን ለመሄድ እንደተነሣ ባዮች ጊዜ በወጣበት ጠፍቶ እንደ ወንድሟ እንደ ዋሕድ እንዳይቀርባት ፈርታ ታለቅስ ጀመር፤ ቀጥላም “አባየዋ፤ አንተ በጌትነት የኖርህ እንዴት አላንድ ሰው ብቻህን ለመሄድ ይቻልሃል? ፈረስህንስ ማን ሣር አጭዶ ያበላልሃል? ውኃ ማን በጊዜው ያጠጣልሃል? አሁንም እባክህ ልከተልህ ትተኸኝ አትሂድ፤ ባይሆን እንኳ አፍህን አካፍትሃለሁ፤ ፈረሱንም በለኮው ይገፍ ተመስክ ላይ አግጥልሀለሁ፤ ምንም ቢሆን ጥለኸኝ አትሂድ” እያለች አልቅሳ ነገረችው። እርሱ ግን የእርሷን ጭንቀት፤ የእርሷን ጥበት ባየ ጊዜ እጅግ አዘነና እንደእርስዋው እያለቀሰ “ልጄ ሐሳብሽ የማይሳካ የማይወጠን ነው፤ አንቺ ሴት ልጅ ገና ጮርቃ ነሽ፤ አንቺን ፀሐይና ብርድ

አግኝቶሽ፣ መንገድ መትቶሽ፣ ውኃ ጥማትና ርኅብ ተጨምሮብሽ እንዴት ችለሽ ከእኔ ጋር አገር ላገር መዞር ይሆንልሻል? አይሆንም አትምጫ” አለና ከለከላት። ጦቢያ ግን “አይሆንም አልቀርም” እያለች እያለቀሰች ለመነችው። አባትዬው ግን ነገሩን አይቶ ጠንክሮ እንቢ በማለት “እንኳን ታግገርኝ ይልቁንም ትደክማና ተመንገድ ወንድምሽን ዋሕድን እንዳልፈልግ ታደክማኛለሽ” አላት። ደግሞም “ጦቢያ ገና አንቺ ለጋ ቀምበጥ ልጅ ነሽ ተከብክበሽ፣ በጌትነት ጠጁ ተጉሮሮሽ፣ ብርሌው ከጅሽ ሳይለይ ያደግሽ ነሽ። አሁን ጠጁ ቢቀር ውኃ አጥተሽ፣ ስጋጃና ወላንሳ በረገጥሽበት እግርሽ እሾህ አሜክላ አቃቅማ የፀሐይ ረሞጫ ረግጠሽበት እንዴት ትችይና ትመጫለሽ? አሁንም ዐርፈሽ ተናትሽ ጋር ቅሪ” ብሏት ሊሰማትና ሊነሳ በሆነ ጊዜ ጦቢያ ይልቁንም ክንዱን ተጠማጥማ ይዛ እያለቀሰች “አባዬ ለእኔ አታሰብ እንኳን ድህነት ጌትነት ይለመዳል፤ ሁሉንም ልጅ ነኝና እለምዳለሁ፤ ደግሞም ባለጌ ጌታ ሲሆን አያውቅበትም እንጂ፤ ሀብታም የጨዋ ልጅ ቢያጣም ድህነትና መከራም አይከፋብትም፤ ቶሎ ይለምደዋል። እኔም ቶሎ ለመልመድ አይሳነኝምና ውሰደኝ ደግሞም ለእኔ ከዚህ ቀርቼ ባንተ በደጉ አባቴና በምወደው ወንድሜ አሳብ ተመጨነቅ ካንተ ጋር አገር ላገር እየዞርሁ የሆንሁትን ብሆን ይሻለኛል” አለችው። በዚህ ጊዜ አባትዬው “እኔስ እስኪ አንቺ እንዳልሽው እሺ ብዬ ልውሰድሽ፤ እረ ላንቺ ምን ይመስልሻል? እናትሽን ለብቻዋ ከአንድ ቤት ዘግተንባት ስንሄድ? ይኸን ነገር ብናደርግ ለሰውስ ምን ይመስለዋል?” ብሎ በተናገረ ጊዜ እናቴቱ ቀጠል አድርጋ “ሰውም ያለውን ይበል፣ ለእኔ አታሰብ፤ ደግሞም የምታስተዳድረኝ አንዲት ባልቴት መሳይ አላጣም፤ ብቻ እኔ የምፈራው ልጅቱ ካንተ ጋር መገሥገሥ ያልተቻላት እንደሆነ ነው እንጂ፤ እርሷ ተተቻላት ነው ለእኔ መታሰቡ፤ ለእኔ የሚያሳስብ ነገር የለም አታሰብ።” አለችና ወደ ልጅዋ ዙራ “እውነት አሁን ልጄ እርግጥ ጉልበትሽን ትተማመኝዋለሽን?” ስትል ጠየቀችት። ጦቢያም ቶሎ ብላ “አዎን እናቴ አንቺ ተፈቀድሽልኝ፤ አንቺ ለብቻሽ መሆን ታልሠጋሽ መሄድ ይሆንልኛል፤ አባቴን ብቻ እሺ እንዲለኝ አግገርኝ” አለችት። ገና አባቷ “ይሁን አይሁን” ብሎ ሳይመልስላት፤ ጦቢያ አሳቡን አቋረጠችና “አባቴ አንድ ነገር ብቻ” አለችና ልትናገረው አፍራ ሳትጨርሰው እንደመዳዳት አለች። በዚህ ጊዜ ማፈሯን አባቷ ዐወቀና “ምን ሆንሽ ልጄ እስኪ ንገሪኝ” አለ። ጦቢያ አነሣችና “አባዬ ካንድ ሁለት ይሻላል፤ የሰው ጠላት አንበሳ እንኳ ሁለት ሰው ሲያይ ያከብራል፤ አይናካም። ነገር ግን ሁለቱም ሰዎች ወንድ ቢሆኑ ነው የሚፈሩ እንጂ ጠላት ሴትን ከቁም ነገር አይጥፋትም። ስለዚህ አንተን ስከተል የሴት ልብስ ቀርቶብኝ እንደ እንደ ብለብስ ይሻል ነበር” እያለች የምትለውን ለመጨረስ አፈረችና አንገቷን ወደ ምድር

አዘነበለች። አባቷ አወቀባትና “እንደ እንደ የምትይው እንደ ወንድ ልልበስና ልከተልህ ማለትሽ ይሆን?” ሲል ጠየቃት። ጦቢያም አፍራ ይልቁንም በሁለት እጆቿ ፊቷን ጋርዳ ቃሏን አቅጥና “ይሻል መስሎኝ ነዋ አባቴ” አለች። አባትዋውም እርሷ እርግጥ በመነሣቷ እንደ ቆረቆሮች አየና “እሺ ተወደድሽው ምን ይደረጋል? ተሰናጂና ቶሎ እንነሳ” አለ። ጦቢያ ደስ አላትና የሐር ነዶ የመሰለ ሳዱላዋን እንደ ወንድ ተቆርጣ የወንድ ሙሉ ልብስ ለበሰችና እናቷን አይዘሽ ብላ አረጋግታ ሁሉም ተሰነባብተው ተለያዩ።

እንግዲህ አባትና ልጅ እርስ በርሳቸው እየተደጋገፉና እየተበረታቱ ሲሄዱ ሲሄዱ፣ ተመሸባቸው ሲያድሩ፣ ሲጓዙ ሲጓዙ ተመሸባቸው ሲያድሩ፣ ዋሕድ ሲነሳ እሄድበታለሁ ብሎ ካመለከታቸው ከተማ ደረሱ። ከዚያው እንደ ደረሱ ግን ማንን ይጠይቁ? ብቻ በያደባባዩም በየገበያውም እየዞሩ ቢፈልጉ ዋሕድ ወዴት ይገኝ እንዲያው ተረት ሆነባቸው። በኋላ ግን “ዋሕድ ያንን ደግ ሀብታም ነጋዴ ለመፈለግ ነውና የሄደው ያገሩ ሁሉ ነጋዴ ወደሲናር ከሚያልፍበት በር እንቀመጥና የሚወጣ የሚወርደውን ነጋዴ ሁሉ እንመልከት፤ ዋሕድ ወይ ያን ነጋዴ አግኝቶት አብሮ ከምስር ሲመለስ እናየዋለን” አሉና ይኸን ተስፋ አድርገው ወደዚያ ትልቅ በር እየጠየቁ ሲሄዱ መንገዱ ጠልፎ ወዳላሰቡበት ወሰዳቸው። አንድ አዳ መንገድ ይዞ ሲያሳስብ አርቆ ከወይና ደጋው ወደ ቆላው ሲል ከማያውቁት አገር አግብቶ ደነጎራቸው። “ከዚህ በየት በወጣ” እያሉ ሲዳክሩ ሲዳክሩ ከአንድ ለም ደጋ ደረሱ፣ ያንም ደጋ አሻግረው ሲያዩት እጅግ አምሮ ለምቶ ልብ ያስፈነድቅ ነበር። ጊዜው መኸር ነው። ባንድ ወገን ክምሩ፣ ባንድ ወገን አጨዳው፣ ባንድ ወገን እሸቱ፣ ባንድ ወገን ዝርዝሩ፣ ባንድ ወገን ቡቃያው፣ ባንድ ወገን የበልጉ ዘር እየሆነ አቀማመጡን ሲያዩት ሳይበሉ የሚያጠግብ ይመስል ነበር። ጦቢያ ያንን ሁሉ ባዮች ጊዜ እንደገና ጠነከረች። አባቷም ደስ እያለው ጥንካሬዋን ባየ ጊዜ መቼም ገና ከቤትዋ ስትነሳ ጦቢያ የሴት ልብሷን አውልቃ ጥላ የወንድ ሱሪ አጥልቃ የወንድ እጅጠባብና ኩራቢዋን ለብሳ፣ በዚያው ላይ በባሕር ዐረብ የተዘመዘመ ማለፊያ የዳንግሌ በግ አጎዛ ደርባ አሸክፋ ነውና የወጣች “ምን ልብስሽ ብቻ ልጄ ጉልበትሽም የወንዶችን ሆነ እንጂ” እያለ ይተርትባታል። እንደውነቱም ጦቢያ እጅግ በርትታ አንድ ጊዜም ደከመኝ አትል ነበር። ከዚያው ቆላ አፋፍ ብቅ ብለው ተደጋው መጀመሪያ ተቀምጠው የደጋው አብራጃ በፊታቸው ላይ ሽው ሽው እያለባቸው የዚያን አገር አዝመራ ልማትና ማማር እያዩ ሲያደንቁ ጀንበር ተቆለቆለቸባቸውና ወደ መንደር ተጠግተው ለማደር ተነስተው ሄዱ። “ከመንደር አርፈን አድረን ወደ ስናርም ወደ ምስርም ወደ ባሕርም የሚሄዱ ነጋዴ ሁሉ የሚሰፍርበት ዋና አንድ በር

አለና ከዚያ የሚያደርሰንን መንገድ በውል ስንጠይቅ አድረጎ ተነግሮ ቀደም ብለን ተነስተን እንንዛለን። ነበር ሐሳባቸው። ምክራቸውንም በዚህ አቁመው ታንዱ መንደር ገቡና ከአንደኛው ቤት ቀርበው “እባካችሁ አሳድሩን ፈረሳችንንም ወደ ጋጥ አስጠጉልን” ብለው ለመኑ። አንድ ስታሊቅስ የነበረች ሴት ፈጠን አለችና እንባዋን ጥርግርግ እያደረገች ብቅ አለች። ወዲያውም ተቻኩላ “ተወዴት መጣችሁ? ምን ወሬ አለ?” አለችና ጠየቀች። እርሷም የቤቱ ባለቤት ኑራለች። “የጦቢያ አባትም ምንም ወሬ አልሰማን፤ የመጣንበትም በዚህ በኩል ነው” አለ በጁ የመጡበትን እየጠነቆለና እያሳየ። ያችው ባለቤት እንደገና እያለቀሰች “ምን ከፋ ግቡና ዕረፉ ፈረሱም ተኞቹ ጋር ሲበላ ያድራል እናንተም እኛ እንደሆነ ሆናችሁ ታድራላችሁ፤ ደግሞም እኛው በቤታችን እስትናዝበት ድረስ የእግዚአብሔር እንግዳ እንደልቡ ቢያድርበት ይቻለዋል፤ ተነገ ተሠልስት ወዲያ ግን ማን ያውቃል? ወይ እስከኛውም አናዝዝበትም ይሆናል፤ የሚመጣው አረመኔ ወይ ያቃጥለዋል ወይ እንደሠራው ገብቶ ይዘጠርበታል። ወይ ቤቴ! ወይ ንብረቴ ሆይ! ደጊቱ ቤቴ እንዳልበላሁብሽ ዓለም እንዳላየሁብሽ ሁሉ” አለችና በመጨረሻ ጧ ብላ አለቀሰች። በዚህ መካከል እንደገና ልብ ስታደርግ ጊዜ እንግዶች የምታለቅስበትን ነገር አለማወቃቸውንና አክብረው ፈርተው ነገሩን እንዳልጠየቁት ዐወቀችና። “ምን ይሉኝ ይሆን እኚህ እንግዶች” አለችና እንባዋን ባይበሉባዋ እየጠራረገች “አይዟችሁ! ነገሩ ወዲህ ነው! እህል ተቀመሳችሁ በኋላ ታውቁታላችሁ ደግሞም ለመልካም ወሬ ነው እንጂ ለክፉ ነገር ቸኩሎ መንገር ደግሞ አይደል” ብላ አረጋግታቸውና አፅናንታቸው ወደ ስራዋ ተጋባች።

ጦቢያ ይኸ ሁሉ ሲሆን ደንግጣ አባቷን ውስጥ ለውስጥ “ይኸን ቤት ለቀን እንሂድ” ትለው ነበር። በዚህ ጊዜ አንድ ወንድ ጥቂት ከነሱ ራቅ ብሎ ፈዝዞ አሳብ አደንዝዞት አይናገር ምን አይል አገጩን ተጉልበቱ ጥሎ ተብርኩማ ላይ ተቀምጦ በጨንገር መሳይ ምድር እየቆረቆረና እንደጅግራ እየጫጫረ ትቢያውን እያስነሣ ይህ ሁሉ ሲሆን እነዚያን እንግዶች አላነጋገራቸውም ነበር። ኋላ ግን አንድ እንቅብ ትንፋሹን ለቀቀና አንገቱን አቀና፤ ወዲያውም ተነሥቶ ወደ እንግዶቹ ቀረበና “ወንድሞቼ እስካሁን ዝም በማለቴና ሰላምታ ሳልሰጣችሁ በመቆየቴ አትዘኑብኝ። አሳብ ገብቶብኝ ልቤ ተሰቅሎ ነው” አለና ቀጥሎም “ወዴት ለመሄድ ታስባላችሁ? ተወዴትስ መጣችሁ?” ሲል ጠየቃቸው እነርሱም የመጡበትን ጉዳይና የሚሄዱበትን በነገሩት ጊዜ “አረመኔ ሲመጣ ወደዚያው ወደመጣችሁበት እንደመሸሽ ሁሉ እንዴት እየገፋችሁ /ወደፊት/ ወዳረመኔው ትሄዳላችሁ? ዓይናችሁ እያየ ከእሳትና ከጉድጓድ መውደቅ አይሆንባችሁምን?” አላቸው። አባትና ልጁም ደነገጡና “እረ ነገሩ ምንድነው? እኛ እኮ

ነገሩን አላወቅነውም፤ እባክዎን ጌታው ነገሩን ይነገሩን” አሉና ለመኑት። “እንግዲያው ነገሩን ታላወቃችሁስ ይኸው አንድ አመት ከመንፈቅ ሆነ፣ ያገራችን ሰው ታረመኔ ተዋግቶ ድል ተሆነ። አገሩም ጠፋ ንጉሣችንም በሀዘን ሞተ። ስለዚህ አገራችን ንጉሥ ጠፋበት አውራም አጣ። አንድ አውራ አጣ። አንድ አውራ ተጠፋ ወታደር እንደንብ ነው፤ አላውራ አለንጉሥ አይቆምም። ይኸንን ወሬ በሰማ ጊዜ ያረመኔው ንጉሥ ሰውን አስከትቶ ምሳባሐውን በግመል ጭኖ አገራችንን ለመውረር ክርስቲያኑን ሁሉ በእርሱ ሃይማኖት አስገብቶ ሊያስፈታ ያላመነውንም ሊፈጅ ይኸው ወዳገራችን ይገሰግሳል። ተነገ በስቲያ ተዚያ ሳይደርስ አይቀርም ይባላል። ደግሞም አደጋ ሊጥል አይፈልግም ተዋጊ ተከላካይ አለመኖሩን ዐውቆ “መቼም የሚያመልጠኝ የለ፤ አገሩ ሁሉ በጄ ነው” እያለ እንደገዛ ቤቱ ሊገባ ተዛንቶ ይጓዛል አለ” ብሎ ይህን አጫወታቸው። ጦቢያም አባቷም ክስል ብለው ደንግጠው መነጋገር አቃታቸው። ይልቁንም አባትዬው የልጁን የጦቢያን ነገር ለእርሱ ብላ መጥታ ካረመኔ እጅ መውደቁን ባሰበ ጊዜ እንባ እያነቀው ንግግሩን ተወው። ለዚያው ለቤቱ ባለቤትም ከጦርነቱ መኖሩን ተማርኮ መሸጡንና እንደገና አገሩ መግባቱን ለማጫወት ቢቃጣ እንባው እያቋረጠው የማይሆንለት ሆነ።

ባለቤቱቱ መጣችና ባሏ ተንግዶች ጋራ እንዲገባ ለራት ጠራችና ተያይዘው አንድነት ገቡ። ምግባቸውም እጅግ አለመጠን አምሮ አለልክ አቁልቋዩ እስቲሰበር ድረስ እንጀራ ተጥሎ አንፊላው፣ ዝግኑ፣ እምሱ፣ ዓሳው፣ ዶሮው፣ እርጎው፣ እየተነባበረ ተደርድሮ አሳላፊዎችም ተሰልፈው ቆመው ፋናውም በየማዕዘኑ ተተክሎ፣ የሙሽራ ቤት መስሎ ተሰናድቶ ይጠብቃቸው ነበር። ቤተሰቡ ብዙ ነበር። ጠላ ቤቱም፣ ስጋ ቤቱም፣ ወጥ ቤቱም፣ አስታጣቢውም፣ ፋና ወጊውም ሁሉም እየሰራው እፍን እፍን ይል ነበር። ጦቢያና አባቷ ይኸን ሁሉ ጌትነት ባዩ ጊዜ ደነቃቸውና ያች ስታለቅስ የነበረችውና ወጥታ የተቀበለቻቸው ሴት ያም ሲያነጋግራቸው ያመሸው ሰው እውነት የዚያ ቤት ባለቤቶች አልመሰሏቸውም። ደግሞም ፊት የማይንቀሳቀስ የነበረው ቤተ ሰብ ሁሉ በየሥራው ተሠማርቶ ኑሮ፣ የግብር ጊዜ ብቻ ከየት መጣ ሳይሉት በዚያም በዚያም ይትመክመክ ጀመር። ያገር ቤት ጎናዴ ተቤቱ ሲገቡ ነው እንጂ ከውጭ ልብሱ አልባሌ ነውና ማንም ይህንኑ ነው የሚመስል፤ እንዲሁም ለእንግዶቹ ተውጭ ሳይመስሏቸው ከቤት ቢገቡ ነገሩ ሁሉ ተለዋወጠባቸውና ተደናገራቸው። ባለቤቶቹ ግን ተፊቱ ፍትፍቱ፣ ተፍትፍቱ ፊቱ እንዲሉ ሁሉ ተምግቡ ጠባያቸው አፈሌነታቸው /ተጨዋችነታቸው/ ትህትናቸው ይበልጥ ነበርና ጦቢያም አባቷም ተዛንተው በሉ ጠጡ።

ይሁንና ሌሊቱን እንቅልፍ እንዴት ብሎ ይውሰዳቸው ያረመኔው አመጣጥ እየታሰባት “እንዴት እናድርግ? ወዴቱንስ መልሰን እንሸሸ?” እየተባባሉ ምንም ቀኑን ሁሉ ሲጓዙ ውለው ቢደክሙ ይኸን ብቻ ሲያስቡ እንቅልፍ ባይናቸው ሳይኩሉ አደሩና ጎሕ እንደመቅደድ ሲል ተነሡ። ፈረሳቸውን አስጫኑና እነዚያ ያደሩባቸው ሰዎች እንጀራውን፣ ዳቦ ቆሎውን ባገልግል፤ ጠጁን በቀንድ አድርገው አሰናድተው ሰጥተዋቸው ተውዲላው ላይ ወደሉና ባለቤቶቹን መራርቀው ሊጓዙ ተነሡ። ነገር ግን ወዴት መልሰው ይሸሹ? ካውራው መንገድ ሆነው “የቱን መልሰን እንሂድ? ወደጎሳችን ተመልሰን ወዳንዱ ቆላ እንግባና እንሸሸግ” ሲሉ ገና አንዱን ነገር ሳይቆርጡ በቀኝም በግራም በፊትም በጎሳም አገሩን ጢስ እንደ ጉም ያላብሰው ጀመር። አረመኔው ያፋቀ ያፋቀውን ወንድ ባፎቁ (በጎራዴ) እየጎመደ ሴትና ልጁን እየማረከ፤ ቤትና ክምሩን እያቃጠለ፤ ከብቱን ፈረስ በቅሎውን እያጋፈፈ እየነዳ ዝርዝሩን እየቀጨ ለወገኑ እያበላ፤ የቀረውንም በግሩ እየዳሸ፤ ቤተክርስቲያኑን እያቃጠለ፤ ዱሩን እየመደመደ፤ አታክልቱን እየቆረጠ እየዘነፈጠ፤ ለጎጆው እያደረገ መምጣቱ ኑሯል። ይኸን ምጣት ባየ ጊዜ የጦቢያ አባት ልጁን ጦቢያን እንቅ አድርጎ ከደረቱ አስጠጋ ያዘና “ልጄ አካሌ ወዳጄ! ለእኔ ብለሽ መጣሽና ተመክራ ላይ ወደቅሽብኝ ካረመኔ እጅ ልትገቢብኝ ሆነ፤ እንግዲህ ወዴት ላድርስሽ? እኔስ ተማርኬ ብሽጥ እግዚአብሔር መልሶ በታምሩ አወጣኝ። ደግሞም የገዛኝ አረመኔ ገንዘብ አይቶ ለቀቀኝ። አንችን ያገኝ ሰውማ ያንቺን መልክ አይቶ እንዳንች ያለ ወዘላ በዚህ ዓለም ታይቶ አይታወቅ እንደምን ይለቅልኛል? በቁመቱ ሙሉ ወርቅና ብር፤ አልማዝና ሉል ቢሰጡም አይለቅሽ” እያለ ያለቅስ ጀመር። ጭንቀቱ ደግሞ በሁለት በኩል ሆነበት። ጦቢያ የሴት ልብሷን ጥላ እንደ ወንድ ለብሳ ነውና የተከተለችው አረመኔው ወንድ ወንዱን አይምርም እንደደረሰ በፈንዜ እያረደ ይጥለዋል ተብሏልና፤ ልብሷን አይቶ ወንድ ነው ብሎ እንዳይገድልበት ፈራ። ምንም በዚያን ጊዜ የሴት ልብስ ባያገኝላት የሴት ልብስ እንዳያለብሳት አረመኔ፤ ሴት አይቶ እንዳይለቅ የታወቀ ነውና ይዞ አገሩን እንዳይወስድበትና ከዚያ አረመኔ አገር ለዘለዓለም እንዳትቀርበት ፈራ። አንዱ ችግር ከአንዱ እየባሰ ስለታየው ያለቅስ ጀመር። ጦቢያ ግን ምንም የነገሩን መክበድ ብታውቅ እርሷም እንደርሱ እንዳባቷ ውኃ እየሆነችና እያለቀሰች ታረጋጋው ጀመር። “አባዬዎ፣ እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም ተአምር ሰርቶ አንተን ተባርነት አውጥቶ ደስ አሰኘን፤ እግዚአብሔር የማይጨርሰውን ነገር አይጀምርም። አሁንም እርሱ እንደጀመረ በታምሩና በምህረቱ ያድነናል፤ ተክፉ ነገር ይሰውረናል፤ አሁንም አትባባ። አይዘህ! ክርስቶስ አላንድ ጊዜ ተአምር አይሰራም ይመስልሃልን? እርሱ አይደክም፤ አይሰለች፤ አይረሳ፤ አያረጅ፤

አይከሳ፣ አይወፍር፣ መቼም አንድ ነውና ወረት የለበት፣ ተወደደ አይጠላ። አሁንም አይዘህ! አሳባችንን ለእርሱ እንተውለት” አለችና አረጋጋችው። በዚህ ጊዜ ግን ገና እነርሱ የሚሸሹበትን ስፍራ ሳይመርጡና አንድ ነገር ሳይቆርጡ በመካከል ቤት አገሩን የሚያቃጥለው አረመኔ መቃረቡ በጢሱ ይታወቅ ጀመር። ያደሩበት መንደር ሰው ያን ጢስ እያየ ተሸበረና መሸሽ ጀመረ። ጎበዝ ጎበዙ አሮጌ አሮጌውን፣ ባልቴት ባልቴቱን፣ ሩጦ ለማምለጥ የማይቻለውን ሰው በጀርባው እያዘለ መሮጥ የሚቻለውን ልጅ ልጁን በፊቱ እያስቀደመ እየገፋፋ እያስፈራራ፣ ሴት ሴቱ ጨቅላ ጨቅላውን ልጅ በደረቱ ላይ እየጣፈ በጀርባውም እያዘለ፣ በጎንም ቢሆን እያሟቀለ፣ በርታ በርታ ያለው ሽማግሌ መሮጥ ያቃተውን ደቦል ልጅ በጫንቃው አሽኮኮ እያለ መቀዳደም መሮጥ በየገደሉ በየዱሩ በየጉሩ በየጢሻው መግባትና መሰማራት ሆነ። ጦቢያና አባቷም ይኸን ባዩ ጊዜ “እንዲያው ቁሞ ተመያዝ እስቲደርስብን ድረስ ምንም ባናመልጥ እንሸሽ እንደሰው እንምሰል” አሉና የፈረሳቸውን ቅናት አጠባበቁና ለመኮልኮሉ ጦቢያ አልለመደችምና አባትዋው ተኮርቻው ጦቢያ ተጎረዴው ወዲያ ሆኑና አስነስተው ሲጋልቡ ሲገርፉ ሲኮሉኩሉ ከትልቅ ሜዳ ላይ ደረሱ። ከዚያ ወረዱና ጥቂት የፈረሳቸውን ልጓም ለቀው አስተነፈሱትና እነርሱም ዐርፈው እንደገና ጎላ ጎላቸውን እየዞሩ እያዩ ይጋልቡ ጀመር። ፈረሱም እያላበው እንደገና ጉልበት ተሰማው። የጌቶቹን ብሶት የጌቶቹን ማፋጠን የጠላታቸውን መድረስ ያወቀ መሰለ። ለራሱ ቀርቶ ለእነርሱ ያሰበ መስሎ ለዘብ አድርገው “ደንገላሳ እንጋልብህ” ቢሉት ልጓም እየገፋ ይግል ጀመር። ሲሉ ሲሉ እየዞሩ ቢመለከቱት ነገሩ እንዳልሰላ አዩት። ሂደው ሂደው የሚደርሱበትን አጡት እንኳን ሌላ የሚሸጡበት አገር ወሬሳ የማይመታው ቆላ ይቅርና አንድ እንኳ ቁጥቋጦ ግንባራቸውን የሚተግኑበት ቅጠል ከዚያ ሜዳ አልነበረም። ከዚያ እፍ ካለ ሜዳ መካከል አንድ ብቻውን እንደ ዐምድ የቆመ ኮረብታ ነበረ። ተላዩ ግን ከሻፎ ከሻፎ ደንጊያ በቀር ምንም ዛፍና ቅጠል አልነበረበትም። እንኳን ሰው ሊደርስበት ሣርና ቅጠል ሊበቅልበት የተጠየፈው ይመስል ነበር፤ ብቻ ከጫፉ በነጭ ኩስ የተጨማለቀ አንድ ብክን ያለ ጎጆ የተውተፈተፈበት አሮጌ ቅራት ነበር። ይህን ላሞራው የማይነቀል እርስት ገዳሙ ኖሯል። ይኸን ኮረብታ ጦቢያ ባዮች ጊዜ ላባቷ “አባዬ! ይኸ ወሬሳ የሚመታው ጦር መቼም ሁሉም በከብት ነው እንጂ በግር አይገሠግሥም። ከብት ያለው ሰው ሜዳ ሜዳውን ይጋልባል፤ መንደር መንደሩን ይዘርፋል እንጂ ሰውና ከብት እህል፣ ወርቅና ብር ከሌለበት ኮረብታ ያሞራ ኩስ ሊዘርፍ አይወጣም። ስለዚህ እኛም ከዚያ ወጥተን መግቱን ብናሳልፈው ይሻላል።” አለችና ነገረችው፤ አባቷም “እውነትሽ ነው ልጄ ያሳድግሽ ይኸም አለና! እውነትሽ ነው፤ እንግዲያውስ

ወደዚያው እንጋልብ” አለና ወደዚያው ገረፉ። ተኮረብታው ሥር እንደደረሱ የፈረሱ ነገር ቸገራቸው። ለገንዘብነቱም አይደል፤ እንዲያው ቤቴ ቤቴ ሲል እስቲያልበው ተሸክሞ ከዚያ አድርጎቸው እንደ ክፉ አድራጊ ለጅብ ጥለውት ስለመሄዳቸው ነው እንጂ። ታዲያ ይሁንና ለእርሱ ሲሉ እነርሱ ተመክራና ተሞት ሊወድቁ አይቻልም። እያዘኑ ልጋሙን ለቀው ወደሜዳው ገረፉና “እንደሻህ ሁን እንግዲህ የኛነትህ ቀረ፤ ባይሆን እንኳ ደህና ጌታ ይዘዘልህ” እያሉ አባትና ልጁ አቀበቱን ተያያዙት። አቀበቱ ግን ሰው ረግጦት አያውቅምና ስርጥ መንገድ እንኳ አልነበረበትም። እነርሱን በመሰላቸው አቋራጭ ሲሉ ሲሉ ሙትት ብለው ደክመው ተጫፉ ደረሱ። ከዚያም አርፈው የሚንጠባጠብ ወዛቸውን በልብሳቸው ጫፍ እየጠራረጉ ዙሪያውን ያዩ ጀመር።

መቼም አራቱም ማእዘን ዓይን እስተደረሰበት ድረስ ከዚያ ኮረብታ ጫፍ ሆኖ ቁልጭ ብሎ ይታይ ነበርና ወሬሳ የሚመታው ጦር መታየት ጀመረ። አባትና ልጁም “አቤት! አቤት! አውጣኑ! አውጣኑ!” እያሉ እግዜርን እየለመኑ ለፀሐዩ ጠዳል እጃቸውን ተግንባራቸው ላይ ጣል አድርገው ሲመለከቱ ሲመለከቱ አንዳንድ ጊዜም እየተነሡ ዓይናቸውን እስቲደክማቸው ሲያዩ ሲያዩ ወራሪው ተቃረበ። ከዚያ ተራራ ሥር የተውት ፈረስ ሣሩን እየነጫጨ ቀና እያለ ሰው ባይኑ ይፈቅዳል። ጌቶቹ ጭራሹን እንደተውት አላወቀም። ታሁን አሁን መጥተው ይወስዱኝ መስሎታል። ጦቢያ እያየችው ታዘናለች። ነገር ግን “ወረራው ሲደርስ ያየው እንደሆነ መሸሸጋችንን ያስታውቅብን ይሆን” እያለች ስታስብ ድሮ የፊታውራሪው ጦር ያሉበትን ኮረብታ ዙሪያውን አለበሰው። ያም ፈረሳቸው ከዚያው መካል ጠለቀና ጠፋ። ያባትና ልጁ ልብ ጭራሹን ይሸበር ደረታቸው ዱብ ዱብ ይል ጀመር። መቀመጣቸውም ቀረና እንዳይታዩ ተጋድመው አንገታቸውን ብቻ እንደ ኤሊ ብቅ ብቅ እያደረጉ ሆነ የሚያዩ። እንዲያው ቢፈሩ ነው እንጂ እነእርሱ ታሉበት አንድ ኮረምቱ ዝሆንም እስከ ነጭ ጥርሱ ቁም እዩኝ ቢል ከሜዳው ላለ ሰው ዝንብ ይመስለው እንደሆነ ነው እንጂ ምንም ከዝንብ ልቆ አይታየውም ነበር። ጦቢያና አባቷ ግን እንሰማለን መስሏቸው ፈርተው ጉንፋናቸውን እንኳ በልብሳቸው አፋቸውን ለጉመው ነበር የሚሰሉ። ያ የጥንት ደጃዝማች፣ የጥንት ጀግና የጦቢያው አባት ይኸ ሁሉ ፍርሀቱ ለልጁ ለጦቢያው ነው እንጂ፤ ለራሱ ፈርቶ አልነበረም። የሆነ ሆኖ ከሌት ጋር የዋለ ሴት ነውና የልቡን መሥራት እንደማይሆንለት ዐውቆ ወይኔን ብቻ ይዞ ተቀመጠ። ለዚያ ግንድ ታመድ ለሆነ ሠራዊት የሚመክት ታገሩ አንድም ሰው አልነበረም። ብቻ ወራሪው ዓይኑ የገመገመውን ከብቱ የቻለውን እጁ የመጠነውን ወርቅና ብር እየዘረፈ የቀረውን ቤቱንም እህሉንም

ለማይጠግብ፤ በልቶም ምስጋና ለሌለው እሳት መስጠት መለገሥ ማለፍ መሄድ ብቻ ነው የነበር።” አዩ ለጋስነት! እንዲህ ነው መለገስ! የጨካኝ አረመኔ ልገሣ ሰው ያዳሙ ልጅ ሁሉ በራብ ሲያልቅ እህሉን ለእሳት ማብላት ከተራበው ሰው ታፋ እየነጠቁ ላልተራበው እሳት ማጉረስ የታዘዘውን ድኃ እያስወጡ ወደ ውርጭ እየገፉ ብርድ ለማይሰማው እሳት ቤቱን አዳራሹን የሞቀውን እልፍኝ መስጠት እጅግ የተዋበ ልግሥና ነው፤” እያለች ጦቢያ ታዝን ጀመር።

ጦቢያና አባቷ ይኸን ሁሉ ያያሉ ያስተውላሉ። ጦሩ በእዚያ ባሉበት ኮረብታ ጥግ እንደ ውኃ ሙላት እየገጠመ ይደርስና ከኮረብታው ሲደርስ ተሁለት እየተገመሰ ብቻ ያልፋል። ያን ኮረብታ ታለፈም ወዲያ እንደገና ይዋኃድና ይሄዳል ይዘርፋል፤ ይገፋል፤ ይገድላል፤ ይማርካል። ያ ኮረብታ ግን እንደ ትልቅ ደሴት ሆነና ተጎልቶ አንድ ሰውም አቅንቶ የሚያየው አልነበረም። በኮረብታው ጥግ ያ ሁሉ ሰራዊት ሲሻገር ሲሻገር፤ ሲጓዝ ሲጓዝ፤ ቀኑን ሙሉ ዋለና የሚሻገረው ሰው ጥቂት እየሆነ ሄደ። ጦቢያ ታባቷ ጋ ስትማከር “እንግዲህ ጦሩ ተሻግሮ ማለቁ ነው መሰለኝ። እግዚአብሔር ከዚህ መግት ሠውሮ ከአዳኑ ከዚህ አድረን ስናበቃ ዶሮ ሲጮህ ተነስን ቁልቁለቱን ወርደን ጦሩ ወደመጣበት አቃንተን እንሂድ መቼም ጦሩ ወደፊት እንጂ ወደ ዘረፈው አገር አይመለስም። እውን አባባ” አለች። ገና እንዲህ ብላ እንደጨረሰች ተሩቅ ተሜዳ ጫፍ የሀምሌን ደመና የመሰለ ነገር ተሜዳው ጫፍ ጠቁሮ መታየት ጀመረ። አባትና ልጁ ምን ይሆን ሲሉ ቧሂት ያነሣቸው የመሰለ አቧራ ቀጥ እያለ ይታያቸው ጀመር። የፊት አጀብ በፈረሱ ኮቴ የሚያስነሳው ትቢያ ኑሯል ሲል ሲል ይታይ ጀመር። ከሁለት የተከፈለ አጀብ ትልቅ መስሎ ይለይ ጀመር። ያን እያዩ አባትና ልጁ እንደገና አዘንና ድንጋጤ ገባባቸው ተስፋቸው እንደገና ተባነ። እንደገና ወደ አምላክ ይማለሉ ይሳሉ ጀመር። አጀቡ ግን እያደር ይቀርብ ጀመር። ነጋራቱና ቀንደ መለኸቱ ከነፋሱ ጋር እየተሳከረ ይሰማቸው ጀመር። በውል ወጀቡ በቀረበ ጊዜ የፈረሱ የበቅሎ መጣምር በነቻው የሰውም ጌጥ ከለቻው ራስ ወርቁ ወርቅ ከፍታ አቁዳማ ቢተዋው አንፋሮው ወርቅ ለምዱ ጫሜው ጣፋው እንዲህ እንዲህ ያለው ጌጥ ከፀሐዩ ጋር እየተሳደበ ላይን ይገለምጥ ጀመር። ከእዚያ ከሁለት ከተከፈለው አጀብ መካከል ጥቂት ፈንጠር ብሎ ጥቂት ሰው ይታይ ጀመር። ንጉሡ ግራና ቀኝ ባለወርቅ ዝምዝም ባለወርቅ ጉብጉብ አጫዎች ሀር ጥላ ተይዘለት ከእርሱ አካል ይልቅ ወርቁ በከበዳት በቅሎ ተቀምጦ ከጥቂት ባለሟሎቹ ጋር እየተጫወተ ይጓዝ ነበር። በዚህ መካከል ፀሐይ እንደ መቆልቆል ብላ ነበርና ያ እየተቸነነ ይመጣ የነበረ አጀብ እንደተቆጠት ባንድ ጊዜ ቀጥ አለና

ቆመ። ያ ይጎሰም የነበረ ነጋሪትና ይክላላ የነበረ መለኸት የጉዞውን ድምጥ ትቶ የሠፈሩን ምልክት ይመታ ጀመር። ቀጥሎም ከፍ ታለው ሥፍራ ንጣቱ ከበረዶ የበለጠ አንድ አጅባር ድንኳን ፍንትው አለና ተተክለ። ከዚያ እየተከታተለ ሌላውም ሁሉ ይተክል ጀመር። ከነዚህ ድንኳኖች መኻል አንድ ተኮረብታ ዝቅ ታዳራሽ ከፍ ያለ ግምጃ ድንኳን ተተክለ። ያው ድንኳን ባለወርቅ ሻጉራ ባለወርቅ ጉልላት ነበር። ከዚያ ጉልላት ላይ ደግሞ ከነፋስ ጋር የሚታገል የወርቅና የብር ሻጉራ እየተጣለቀ ተደርጎበታል አንድ ትልቅ ሶበድአት በላዩ እስከ ቀስቱ የተጠለፈበት ሰንደቅ ዓላማ ፊጥ ብሎበታል። ይህም የንጉሥ ድንኳን መሆኑን ጦቢያና አባቷ አወቁ። ያም ሶበድአት ያረመኔው ማምለኪያ ምልክት መሆኑንም ዐወቁ።

ይኸ ድንኳን በታየ ያ እንደ ባህር የተጠለለ ጭልጥ ያለ ሜዳ ከመቅፅበተ አይን ድንኳን ፈሰሰበት። ሰውም ፈረሱም በቅሎውም የተጋፈፈውም ከብት ተገጠጠበትና ሎሚ እንኳ ቢወረወር የሚወድቅበት ምድር የማይገኝ መስሎ ታየ። ባራቱም ማእዘን ያለው ዓለምና ፍጥረት በአመ ይመጽእ ጊዜ በቀርነ መለኸት ተጠርቶ የመጣ ይመስል ነበር እንጂ እውነት ባንድ ንጉሥ ቃል የሚያድር ያንድ አገር ጦር ያንድ መንግስት ሰራዊት አይመስልም ነበር። ብዛቱ በሰው ሀይል እንኳን በጦር ተዋግቶ የሚቸነፍ መሆኑ ይቅርና በክርስቶስም መዓት ሙቶ የሚያልቅ ቢሞትም ምድሩ ለመቃብር የሚበቃው አይመስልም ነበር። ይኸ ሁሉ ሲሆን ጦቢያና አባቷ ሁሉንም እያዩ “እግዚአብሔርን ብቻ ሠውረነ አውጣን” እያሉ ሲለምኑ እስተዚያ እስታሉበት ሥፍራ እንኳን ለመውጣት አሻቅቦ ለማየትም ያሰበ አልነበረም። ሞት ቢዘገይ የቀረ ይመስላል እንዲሉ ሁሉ አባትና ልጅ ወደ ኮረብታው የሚወጣ ሰው ሳያዩ ጊዜ ለጊዜው ተስፋ አደረጉ። በአሳባቸው በጤና እናድራለን ነገም ማልዶ ይጓዝልናል ብለው አስበው ነበር።

የነገስታቱ ልማድ ሰፈር ሲጀመር ከድንኳናቸው ሳይገቡ በፊት ሠፈሩንም ለማየት ቢሆን በዙሪያውም ጠላት መኖሩንና አለመኖሩን ለመስለልም ቢሆን ወይም በማግስቱ የሚጓዙበትን አገር የቅርቡን ባይን የሩቁን በመነጠር ለማየት ከፍ ታለ ሥፍራ መርጠው ይወጣሉ። ስለዚህ ነገር መሥፈር በተጀመረ ጊዜ ንጉሡ ከጥቂት ባለሚሎቹ ጋር ታጅቦ ተነጥሎ በፈረስ ጋለበና ጦቢያ ካባቷ ጋር ከተሸሽገችበት ኮረብታ ሥር ደረሰ። ከዚያው ሲደርስ ወረደና መነጥሩን አሲዞ አቀበቱን ተያያዘው። አሳቡ መቼም አገር ለማየት ነው። ይኸን አይተው እነዚያ አባትና ልጅ ምን ያድርጉ ከዚያ ሸሽተው ወዴት ይድረሱ? እንዲያው ክው ብለው ደረቁ ፈዘዙ። የጦቢያ እንባም በድንጋጤ እንደተቆጡት ልጅ ቀጥ ብሎ ቆመ። ሁሉም እንግዲህ በሞታቸው ቆረጡ ።

አባትዮውም ቀረበና ጦቢያን “ልጅ እንግዲህ ተለያየን፤ እንግዲህ የፈጠረሽ አምላክ እንደ ምህረቱ ያድርግሽ። ለእኔ ስትይ ከዚህ መከራ ወደቅሽ” አለና ግንባሯንም፣ ጉንጫንም፣ ራሷንም ሳሳመና ያለቀሰውን እንባ ፈርቶ ለጠላት ላለመታየት አደራረቀና የሚመጣባቸውን ነገር ይጠብቅ ጀመር። ንጉሡም እስተባለሟሎቹ አቀበቱን ጨረሰና ከጫፉ ብቅ አለ። ገና በሩቅ ከሌሎቹ ሰዎች በፊት ንጉሡ ጦቢያን እስከ አባቷ አየና “ምናምን ከሌለበት ተራራ ከሻፎ ደንጊያ መካከል ምን ሰዎች ቆመዋል?” ብሎ እየደነቀው “ብቻቸውን ከዚህ ምን ያደርጋሉ?” እያለ ግፋን ወደ እነርሱ ሄደ።

እርሱን የተከተሉ ባለሟሎች ካጀብ እየዋሉ ወደ ወሬሳ መሄድ አይሆንላቸውምና የሰው ደም ለማፍሰስ ለግዳይ የዋመኑ ነበሩ። እነዚያን አባትና ልጅ ቆመው ባዩ ጊዜ ዓይናቸውን በርበሬ እያስመሰሉ ፈንዜያቸውን እየነቀሉ በሻማ ሊበጫጭቋቸው ሲቻኩሉ ንጉሡ ተፋጥኖ፡ “አትንኳቸው” አለና አስጣላቸው። ቀጥሎም “ተሁሉ በፊት ያየኋቸው እኔ ነኝ፤ እኔ ስተዋቸው እያያችሁ ስለምን ቃጣችሁባቸው? ደግሞ ለነዚህ ሰዎች እንኳን የሚዋጉበት መሣሪያ የሚመክቱበት ጋሻ የላቸውም። መግደል የሚገባው መሣሪያ ይዞ፣ እገድላለሁ አንጂ አልገደልም እያለ የሚከላከለውን ጠላት ነው። መሣሪያ የሌለውን ሰው በመማረክ ፈንታ ቢገድሉት ተግዳይም አይቆጠርም። እኔ እንኳ ገና መራየን ያልወጣሁት የሚያፋጥጠኝ ጠላት ታላገኘኝ እንዲህ ያለውን ግዳይ ነው ብዬ አልገድለውም እማርከዋለሁ እንጂ አልገድለውም አሁንም እነኚህ ካፊሮች የኔ ምርኮኞች ናቸው፤ ተዋቸው! ለካን ሰው ሁሉ ጀግና ነኝ የሚል አለመሳሪያ ዝም ብሎ መማረክ ፈልጎት የቆመውን ሁሉ እየገደለ ነው! ለእንግዲሁ ሥራት እናወጣለን” አለና ቃሉን ጨረሰ።

ይኸ ሁሉ ሲሆን አባትና ልጁ በሞት ቆርጠው ዝም ብለው ቆመው ያያሉ። ክርክራቸውን የመዓት ይሁን የምህረት አላወቁም። ጦቢያም ታባቷ ጀርባ ተጥፋ ዓይኗን ወደ መሬት ሰክካ ትንቀጠቀጣለች። አባቷ ግን ጥንት አብሮት የኖረ ጀግንነት ጥሎት አልሄደምና አተያዩን የኮረምቱ አስመስሎ ያስተውላል። የጦቢያን መንቀጥቀጥ ብቻ ሰውነቱን እያነቃነቀው ልቡ ተሰቅሎ እጁን ወደኋላ አዙሮ እሷን ያጠናናል። ንጉሡ የጦቢያን መንቀጥቀጥ ባዩ ጊዜ ምንም ዘሩ ያረመኔ ቢሆን ጥቂት መራራት የማያውቅ ፍጥረት የለምና አዘነ። ቀጥሎም በጣም ቀርቦ “እናንተ ካፊሮች ከዚህ ኮረብታ ለብቻችሁ ምን ታደርጉ መጣችሁ?” አላቸው። “እግዚአብሔር ከዚህ ጦር መዓት ቢያድነን ብለን መሸሻችን ነበረ” ብሎ አባትዮው መለሰ።

ከንጉሡ ጋር አንድ ተራቢ ነበርና ይኸን ቃል በሰማ ጊዜ ለንጉሡና ለባለሟሎቹ “ካፊሮች አምላካችን ከሰማይ ነው ይላሉና ተኮረብታው መውጣታቸው ለሰማይ እንዲቀርቡና ቶሎ አምላካቸው ልመናቸውን ሰምቶ ከእኛ እንዲያድናቸው ብለው ይሆናል፤” ብሎ ተናገረ። ቀጥሎም ፊቱን ወደ ምርኮኞቹ አዙሮ “አሁን ታዲያ ምነው አምላካችሁ መጥቶ ከእኛ እጅ አያድናችሁ?” እያለ ይዘብትባቸውና ያላግጥባቸው ጀመር። ይኸው ተራቢ ባሣቂነቱ ተወዶ ቀርቦ ነው እንጂ እንኳን ለቤተ መንግሥት ለተራብ ጅብም ያስጠይፍ ነበር።

አስቀድሞ ባቱና አንገቱ የሽመላይ አሞራ ይመስል ነበር። ጉንጭና ጉንጨም በመዶሻ የሆነኝ ብለው ያጣጉት ይመስል ነበር። ሲሥቅማ ቢታይ ጭራሹንም መልኩ ሁሉ ይለዋወጥና የጭላዳውን ዝንጀሮ መልክ ያስመሰግናል። ውቃቢ የለውም ላህይ የለውም ውርፍ ያለ ውርፍ ነበር። ነፍሱ መኖሯ በመንቀሳቀሱና በመነጋገሩ ነው እንጂ መታወቅ በቀረውስ ከላሊበላ ዋሻ ከሚጠራቀመው ፊሳ አንዱ ሥፍራ ታጥቶለት ከውጭ የቀረ ይመስል ነበር።

የዚህን ጅማታም ተረብ በሰማ ጊዜ የጦቢያ አባት በክርስቲያን ሃይማኖት መሣለቁ ነዶት “አንተ የምተሣለቅበት የክርስቲያን አምላክ መጻፍትና ምህረቱን ለማውረድ የተራራው ቅርበት የሜዳው ርቀት ያየሩ ምጥቀት የውቅያኖሱ ጥልቀት ያብራጃው ደግነት የገሞራው ብርታት የበረዶው ቀዝቃዛነት የጨለማው ጥቁረት የወጀቡ ግነት አያሰናክለውም። ሁሉ ለእርሱ አንድ ነው። ይኸ ሁሉ ባንድ ቃል ይቆማል፤ ይሠራል ይፈርሃል እንዳልነበር ይሆናል። ከእምነብ አልቦም ይመጣል። በእርሱ ፊት ሁሉም አንድ ነው። ለእርሱ ኃይለኛው፣ ደካማው፣ ደፋሩ፣ ፈሪው፣ ድኃው፣ ሀብታሙ፣ ገዢው፣ ተገዢው ሁሉም አንድ ነው። ሁሉም በእርሱ ፊት ኢምንት ነው። በእርሱ ፊት ትንሽና ትልቅ የለም። በዚህ ዓለም ያመነውም ያላመነውም ትክክል ይኖራል። ይወለዳል፣ ያድጋል፣ ያረጃል፣ ይሞታል። በወዲያኛው ዓለም ግን ሁሉም እንደምግባሩ እንደ ሀይማኖቱ ወይ ካሳውን ወይ ፍዳውን ይቀበላል። አሁን እኔና ልጄ እስትንሞት ድረስ አምላካችንን ከልብ እናምነዋለን። ብንሞት፣ ብትገሉንም አሁን ባበሳችን፣ በኃጢአታችን እንሞታለን እንጂ ለክርስቶስ ማዳን አቅቶት መስማት ተስኖት እንዳልሆነ እናውቃለን” አለና ተናገረ።

የተራቢ አንዳንድ አጋዥ አይጠፋምና ከንጉሡ ባለሟሎች መካከል ተቀብሮ ከድምጡ በቀር ያለበት የማይታወቅ ከነገሥታቱ ቤት ልማድ ነውና አንድ ድንክ ተቁመቱ አፍንጫው ላቅ ያለ፣ ተመዳፉ ጆሮው ሰፋ ያለ፣ ተግንባሩ ይልቅ አገጩ ለእንቅፋት የተመቸ፣ ከተረከዙ ቀድሞ

ቂጡን አቃቅማ የሚወጋው፣ ተመቆሙና ተመቀመጡ መለዎው ያልታወቀ፣ አብሮ ንጉሡን ይከተል ነበር። ይኸ ድንክ የጦቢያ አባት “በክርስቶስ ፊት ሁሉም አንድ ነው ሁሉም ትክክል ነው ሁሉም ኢምፕት ነው” ሲል በሰማ ጊዜ “ሁሉም ኢምፕት ተሆነ እኔ ምን ልሆን ነው? እንግዲያው የለሁማ? ወይም ከዚህ ሞላላ ተራቢ ጋር ትክክል ነኛ! እንደዚህ ካፊር ንግግርስ ወይም ዛፍ አክላለሁ ወይም የለሁም” አለና እንኳን ሌላውን ፈርታ የምትንቀጠቀጠውን ጦቢያን አሳቀ። ንጉሡ በዚህ ጊዜ የሰውን ሳቅ አቋረጠና መንፈስ ቅዱስ እንደመራው “አላህ እንዳወቀ አለሙን ሁሉ ፈጠረ፣ አላህ እንዳወቀ ፍጥረቱን ሁሉ እንደ ሃይማኖቱ ያስረዳዋል። አላህ እንዳወቀ ሁሉንም እየቋንቋው ይሰማዋል፣ እየምግባሩ ያጸድቀዋል ይኮንነዋልም። ሰው ግን ከእርሱ ተገዛ ሃይማኖቱ በቀር የሌላው ሰው ሃይማኖት ምንም ረብ ያለው አይመስለውም። አሁንም የሰው ሃይማኖት አታበጥል። አላህ ብቻ ነው የውነተኛውን ሃይማኖት የሚያውቅ። አላህ ብቻ ነው ሁሉን የሚገመግም ደግሞስ የካፊር ሃይማኖት ይበልጥ እንደሆነ ማን ያውቃል” ብሎ ንግግሩን ጨረሰና እንደ መተከዝ አለ። አብረውት ያሉት ሁሉ በዚህ ባልታሰበ ንግግሩ እጅግ ተደነቁ።

ይኸ ሁሉ ሲደረግ ጦቢያ ይሉ አባቷ ይኸን ቃል የተናገረው ሰው፣ ማን እንደሆነ አላወቁም እንኳንስ ንጉሡ መሆኑን ይጠረጥሩ አንዳንድ ቱኪም አልቆጠሩት ነበር። ደግሞ ከዚያ ካሉት ሁሉ እርሱ ልጅ ነበር። የተከተሉት ሁሉ ተሸልመው ሳለ የእርሱ ልብስ እንደማንም ነበር። ብቻ መልካም መልካም ቃል ሲወጣው ጊዜ “ምነው ንጉሡም እንደዚህ ልጅ ደግ ሰው በሆነልን! እኒህ ማርከው ቢወስዱን ይሻለን ነበር” እያሉ በልባቸው ይመኙ ጀመር። ላባትና ልጅ ንጉሡ እስከ ባለሚሎቹ ድረስ ከድንኳኑ ዐርፎ የተቀመጠ መስሏቸው ነበር እንጂ ከዚያው ከተሸሽጉበት ድረስ ሄዶ ከፊታቸው ቆሞ ያነጋግራቸው ዘንድ በህልምም በውንም አላሰቡትም ነበር። ነገር ግን እንዳጋጣሚ ሁሉ ያው ልጅ ዋናው ንጉሡ ነበር።

በዚህ መካከል ጊዜ ፀሐይ እንደመቆልቆል ማለት ጀመረች። ንጉሡም “እገር ሳናይ መሸብን መነጥር አምጡ” አለና አራቱንም ማዕዘን ያይ ጀመር። ቀጥሎም የሠራዊቱን አሠፋፈር አምሮ ባየ ጊዜ ደስ እያለው ፍግግ ፍግግ ይል ጀመር። እውነትም አምሮ ነበር። የሰፈረበቱ ሜዳ ባይነ ጎሊና ተለክቶ የማያልቅ ነበር። ከዚያ ታሉበት ኮረብታ በቀር አባጣ ጎርባጣ መሬት እግር የሚጠልፍና የሚያደናግር ሥር ላይን የሚቆረቆር ጠጠር አልነበረበትም፤ ብቻ ነፋስ እርም ብሎ የተወው የረጋ ባሕር ይመሰል ነበር። የሰማዩና የምድሩ ዳርቻ እንደ ፍቅር ከንፈር ተሳስሞ

እንደመሰብና እንደ ሙዳይ ከንፈር ለከንፈር ተጋጥሞ ለመላቀቅ የቸገረውና እንዳይላቀቅ መሐላ የገባበት ይመስል ነበር እንጂ ሌላም አይመስል ነበር። ብቻ የፀሐዩ ጠዳል ዳኛ ሆኖ ሰማዩን ከዚህ አትለፍ ምድሩንም ከዚህ አትወጣ ብሎ በየገዛ ቀለማቸው ወሰን ሰጥቶ ያካለላቸው ይመስሉ ነበር። ከዚህ ሜዳ ላይ የዚያ ሁሉ ሠራዊት ድንኳን ተረጥርጦበታል። ሰፈሩ ከታችም የተጀመረበት ተላይም የተጨረሰበት ተቀኝም የተደፋበት ተግራም የተዘነበለበት አይታወቅም ነበር። ተሠፈሩ መካከል ቆሞ ለሚያይ ሰው በተራዛሚ የእንግሊዝ መነጥር እንኳ ከፊትም የፊታውራሪውን ከኋላም የደጀኑን ተቀኝም የቀኛዝማቹን ተግራም የግራዝማቹን ሠፈር ለማየት አይሆንለትም ነበር። ጊዜው ድንገገገገ እያለ በሄደ ጊዜ ይልቁንም ያ ሁሉ ድንኳን ደመና ያላሰናከለውን የታኅሣሥን ኮከብ ይመስል ጀመር።

በዚህ ጊዜ ንጉሡ “መሸብን ወደ ሠፈራችን እንሂድ” አለና ተነሳ። ነገር ግን ገና መንገዱን ሳይጀምር በፊት ወደ ጦቢያውና ወዳባትዬው ዘወር አለና “እናንተ ካፊሮች አይዟችሁ ሳትፈሩ ተከተሉን። ተእኛ ጋር መኖር ብትወዱ አሳምረን እናኖራችኋለን፤ ታገራችሁም መቅረት ብትወዱ ተእኛ ጋር ስንብታችሁ አገር አማን ሲሆን እንለቃችኋለን። አሁን ግን ብንለቃችሁ ለግዳይና ለምርኮ የሳሳ ወታደር ነገሩን ሳያውቅ ከመንገድ ያገኛችሁና ያጠፋችኋል” አለና መከራቸው።

የጦቢያ አባት ይኸን ቃል በሰማ ጊዜ በልቡ “እንግዲህ ልጄ ልትተርፍልኝ ነው መሰለኝ” ብሎ እጅግ ደስ አለው። ተዚያ ወዲያ ከዚያ ከነበሩበት ሰዎች ሁሉ እርሱ ዋና መሆኑን ጠረጠረ። ነገር ግን ገና ዋናው ንጉሡ እርሱ መሆኑን አልጠረጠረም ነበር። ብቻ ያንዱ የትልቅ ሹም ልጅ ወይም ቢበዛ የንጉሡ ባለሟል ይሆናል ብሎ ጠርጥሯል። ያም ሆነ ያም ሆነ ለእርሱው ለንጉሡ “ኔታው እስታሁን ድረስ እኔና ልጄ ፈርተን ስንንቀጠቀጥ ነበር እርስዎም አይተዋል። የእኔው መንቀጥቀጥ ግን ለእኔው ለራሴ መሞት ፈርቼ አይደለም ወንድ መቼም ለመከራና ለሞት ነውና የተፈጠረው። ነገር ግን የእኔው መፍራት የእኔው መንቀጥቀጥ ለዚህ ጮርቃ ልጄ ነበር። አሁን ግን እርስዎ በገዛ ራስ እንዳንፈራራና ምንም እንዳይደርስብን ቃል ሰጡን እንግዲህ እርግጥ መዳናችንን የምናውቀው እርስዎ እንደ ደግነትዎ እንዳወቁ አድርገው ለንጉሡ ነግረው ያስማሩን እንደሆነ ነው” ሲል ልመናውን አቀረበ። ንጉሡ ይኸን ቃል በሰማ ጊዜ ንጉሥነቱን እንዳይናገሩ አብረው ያሉትን ሰዎች ባይኑ ገረመመና “እሺ ለንጉሡ ነግራ አድናችኋለሁ” ብሎ አስከተለና ሄደ።

ከድንኳኑ በደረሰ ጊዜ ሳይገባ አዛዥን በፊት አስጠርቶ “እነዚህ ካፊሮች ከዚህ እንዳይርቁ አድርገህ ድንኳን ስጥና እንዳይርባቸውና እንደይጠማቸው አድርገህ አስቀምጥ” አለና ገባ። አዛዥም አሳምሮ አስመችቶ አሳደራቸው። አባትና ልጁ ለጊዜው ነገሩ ቸገራቸው። ንጉሡ እርሱ ነው እንዳይሉ ወዲህም ገና ልጅ ነው፤ ቢገፋ ቢገፋ የሀያ አመት እድሜ ቢኖረው ነው። ወዲህም ልብሱ አልባሌ ነው። ውቃቢው ግን እጅግ ያማረ፤ ንግግሩ የጠዳና የጣፈጠ፤ አተያዩ የተሰራና የተቀጣ፤ መልኩም የወይን ዘለላ የመሰለ ዳማ ነበር። ምንም ያረመኔ ዘር ምንም ገና ጢም ያላቀነቀነ ልጅ ቢሆን ጥላው የከበደ ግርማው የተፈራ ነበር፤ ልብሱ ብቻ ምንም ያማረና የጠዳ ቢሆን የዚህ ሁሉ ሠራዊት አሳዳሪ አያስመስለውም ነበር።

መቼም ነገሥታቱ ትልቅ ዓመት በዓል ካልሆነና ትልቅ እንግዳ ካልመጣ በስተቀር ሲያያዝ በመጣው ልማድ መሠረት ለራሳቸው ማጌጥ ነውራቸው ነው። ብቻ የነገሥታት ጌጣቸው ጀግና መሸለም ቤታቸውን ፈረስ በቅሏቸውን ማስጌጥ፤ አገራቸውን ማልማት፤ ፍርድ አለማጓደል፤ የበደላቸውን መማር፤ ሀብታምና ድኃ አለመለየት፤ በገዛ ራሳቸው አለመኩራት ነው እንጂ፤ በወርቅ፤ በብር፤ ባልማዝ፤ በዕንቁና በግምጃ እንደሥእል ቢለበጡ ክብርና ጌጥ እንዳይሆናቸው ያውቃሉ። ከቤተ መንግሥት ደግሞም ጌጣጌጥ ላዝማሪ ወይ ለድንክ ወይ ለቅሬና ለማንዘራሽ ነው የሚሰጥ። ይኸውም እንደ ጀግንነት ምልክት ተቆጥሮ ይቀቡበታል። ነገር ግን ነገሥታቱና የጨዋው ልጅ ሁሉ ጌጥም ባይኖረው እንዲያው በውቃቢው ይለያል። ደግሞም ወርቀዘቦና ደማስ ተለበስ አህያና መጋዣ ሌጣውን ያለ ጮሌ ያምርበታል። በረጃጅም ጥርሱ ታጌጠ እከካም ዝኖን በለስላሳ አንፋሮውና በትንንሽ ጥፍሮቹ የኮራ አንበሳ ያምራል።

ስለዚህ ምንም ጌጥ ባይኖረው በንግግሩ በኳኋኑ በግንባሩ ጦቢያም አባቷም ንጉሡ እርሱ መሆኑን ተረዱት። አርቀው ሲያስቡ ንጉሡ ራሱ ሲያነጋግራቸው ማምሽቱ እየደነቃቸው የክርስቶስን ነገር ሲያደንቁ ሌቱን ሁሉ አደሩ።

በበነጋው ንጉሡ ጉዞ ሳይጀምር በፊት ከድንኳኑ ብቅ ባለ ጊዜ በሩቁ ጦቢያን ከአባቷ ጋር ቁማ አየና ቀረብ ብሎ እንደመሳቅ እያለ “አይዟችሁ! እንግዲህ ምንም የለባችሁ፤ ለንጉሡ ነግሬላችኋለሁ” አላቸው። አባትና ልጁም ደስ አላቸውና እጅ ነሱ። ንጉሡ እርሱ ራሱ መሆኑንም ያላወቁ መሰሉ። ንጉሡ ወዲያው ዘወር ዘወር አለና ለነዚህ አባትና ልጅ ደገና ደገና ፈረስ መርጠህ ስጣቸውና ተጉዞው ወታደር እንዳያንገላታቸው ከእኔ ኋላ ኋላ ተዛንተው ይጓዙ ብሎ አዘዘ።

ጉዞውም ተነሣ። አባትና ልጁም በማለፊያ በማለፊያ ጮሌ ተቀምጠው ንጉሡን ሲከተሉ ዋሉ፤ የመዳናቸውንም ነገር አስረገጡ፤ ተስፋቸውም እያደር አደገ። ድሮ ለራሳቸው ፈርተው ትተውት የነበረውን የዋሕድን ነገር በማሰላሰል “ወዴት ደርሶ ይሆን? ምን ሆኖ ይሆን?” ይሉ ጀመር። ወደ ቀትሩ ሠፈር ተጀመረ። እንደ ልማዱ ከፍ ታለ ዲብ ላይ የንጉሡ ድንኳን ፊጥ ባለ ጊዜ ከመቅፅበተ ዓይን ዙሪያውን ሁሉ ድንኳን ብቻ ሆነ። ወራሪውም ተግራ ተቀኙ የገደለ የማረከውን እየማረከ እያቅራራ እየዘፈነ እየተጅመለመለ፤ ሆ - ሆ - እያለ የደም ሸማውን በፈረሱ አንገት እያሰረ ያመጣ ጀመር። ንጉሡ በዚህ ጊዜ ካደባባዩ አፋፍ ላይ ባለ ወርቅ ወንበር ላይ ተቀምጦ ዙሪያውን ትልልቅ ሹማምንት ተቀምጠው በግራና በቀኝ ዐምድ ዐምድ የሚያካክል ሰይፈ ጃግሬ ሻንቅላ የዝኖን አንገት እንደዝሃ የሚቆርጥ የመሰለ ሰይፍን እየመለጠ ቁሞ ነበር። ከዚህ ቀደም ሲል ባለ ጫማ፣ ባለቢተዋ፣ ባለአንበሳ፣ ባለግስላ ሽልማ ሁሉ ተገርግሮ ቀኝ ቀኝ እጁን ተመክዶ ታውራሪሱ ላይ ጣል እያደረገ ቆሞ ነበር። ከዚህ ቀጥሎ ግራና ቀኝ በውቅ የተመረጠ ደንደሳም ደንደሳም በገዛ ጡጫው ዝኖን ተመሬት የሚደባልቅ የመሳሰለ አምስት ሺ ዘበኛ ተገጥጦ ቆሟል። ከዚህ ሁሉ ሰው አንድ ትንፋሽ አይሰማም። ንጉሡ ሳይቀር ዝም ብሎ ግዳይ ጣን ይጠብቃል። ያ ሁሉ ሽልማ፣ ያ ሁሉ ጀግና ዝምታ ታክሎበት እንደላት የሚገላምጥ ስጋጃና ወላንሳ በፊቱ ተለጥልጦበት፣ ግራና ቀኙ ኑግ ልጥልጥ የመሳሰለ ሻንቅላ የተሳለ ሰይፍን እየመዘዘ ቆሞበት በመካከሉ ከጠይምነቱ በቀር ቅዱስ ሚካኤልን የመሰለ ወዘላ ህፃን ንጉሥ በረጅም ወርቅ ወንበር ተደላድሎ ተቀምጦ ጦቢያና አባቷ ይህን ግርማ ይኸን ዝምታ ባዩ ጊዜ አመ ይመጽእን እንጂ ሌላም አልመሰላቸውም ነበር። ሁሉ እንዲህ አምሮ ተተሰናዳ በኋላ ግዳይ ጣይ ተጠራና በየተራው እየደነፋና እየፎከረ ግዳይ ይጥል ጀመር። ንጉሡም ደስ ደስ እያለውና ጥርሱን ፍግግ ፍግግ እያደረገ ይቀበል ጀመር። ጦቢያ ግን ይኸን ሁሉ ዓለም፣ ይኸን ሁሉ ደስታ፣ ባዮች ጊዜ የሰውን ማለቅ፣ ያገሩን መጥፋት፣ የክርስቲያኑን ዘር መጠቃት፣ ያረመኔውን ዘር መልማት እያሰበች አንገቷን ወደ አባቷ ጎን ሸሽግ አድርጋ አዩኝ አላዩኝ እያለች ታለቅሳለች። ንጉሡ በሩቁ ሐዘኗን ዐወቀባት። ያንዱ መከራ ላንዱ ደስታ መሆኑን አሰበና ወዲያ ምንም ነገሩን ባያስታውቅ ግዳይ ጣዩን አቋርጦ ትቶ ወደ ድንኳኑ ገባ።

የንጉሡ ድንኳኖች ዋናቹ አምስት ነበሩ፤ የንጉሡ አባቱም እናቱም ልጅ ሳለ ስለሞቱበት እንዳባትና እንደ እናት ሆኖ ያሳደገው አጎቱ ነው። አጎቱ አንድ ልጅ ነበረችው። ለንጉሡ እጎት ይሉ ወንድም አልነበረውምና ይህችን ያጎቱን ልጅ እጅግ አድርጎ ይወዳታል። እጎቱ ነው የሚላት፣ እርሷም እንደ ወንድሟ አያዋ ነው የምትለው፤ ዕድሜአቸውም ትክክል ነው።

ከፍቅራቸው የተነሣ በየዘመቻው ሁሉ አብረው ይሄዳሉ፤ አይለያዩም። ስለዚህ አንዱ ማለፊያ ድንኳን የእርሷ ነው። አራተኛው ድንኳን ያጎትዬው ሲሆን አምስተኛው ድንኳን የትልልቅ እንግዳ መቀበያ ነው። እኒሁ አምስቱ ድንኳኖች በሸማ አጥር ተከፋፍለው ደጃፍ ለደጃፍ አይለያዩም። ከነዚህ ድንኳኖች ሸማ አጥር ቀጥሎ ለጦቢያና ላባቷ ትንሽ ማለፊያ ድንኳን ተተክሎላቸው ሰው ሁሉ ካፈር እያለ እንዳያላግጥባቸው ተብሎ ተቀምጠዋል። ከነዚህ ሁሉ ውጭ ግምጃ ቤቱ፣ ዕቃ ቤቱ፣ ጠጅ ቤቱ፣ ወጥ ቤቱ፣ እንጀራ ቤቱና ሥራ ቤቱ ተለቅልቆበታል። ከሥራ ቤቱና ከንጉሡ ድንኳኖች መካከል ትልቅ የግምጃ አጥር ዙሪያውን ተተክሎ ገና ከሩቅ እየተንጠጠጠ ዓይን ይጠነብራል። ከዚህ አጥር ውጭ አምስት ሺህ ዘበኛ ተቁመቱ የረዘመው ከደረቱ የሰፋው ከደንደሱ ያፈረጠመው በውቅ ተመልምሎ በብርና በወርቅ መሣሪያ እየተሸለመ ታጥርቦታል። ከዚህ ቀጥሎ ደግሞ እልፍ ፈረሰኛ ዘብ ይጠብቃል። ሠፈሩ ከዚህ ወዲያ ነው የሚጀመርበት።

ከግምጃው አጥር አጠገብ ጥቂት ተመሽ በኋላ የሚዛወር ነፍስ አይገኝም ነበር። ጭር ብሎ ወፍ ለቅሞ የሚነሣበት ይመስላል። ሰው አጥብቆ እንዳይነጋገር ዘበኛ ይከለክላል፣ ብቻ የሰውን ቁጣ የማይፈራ፣ የንጉሡን ቃል የማይሰማ፣ የድንኳኑ መርገፍ ከነፋስ ጋር ሲጋፋና ሲጣላ ያመሻል፣ ያነጋል።

በዚያ ዕለት ማታ ግብር ሲገባ እፍን እፍን ሲል ጥቂት ቀደም ብሎ ንጉሡ ጥቂት ለመናፈስ ከድንኳኑ ወጣ፣ ጦቢያ ታባቷ ጉልበት ግንባሯን ተክላ እየተከዘች ከተመሩበት ድንኳን ደጃፍ ተቀምጣ ነበር። ንጉሡ እንዳጋጣሚ ወዲያና ወዲህ እየዞረ ሲያይ አያት። ገና በቀን ግዳዩ ሲጣል ስታለቅስ አይቷት ነበርና እንደዚያው ታለቅስ መሰለውና ለማረጋጋት ቀረብ አለ። አባትና ልጅ ንጉሡ መሆኑን ባዩ ጊዜ ደነገጡና ተነሡ ንጉሡ ግን በጣም ቀረብ አለና “ከንጉሡ ባነጋግራችሁና መልኩን ትወዳላችሁ?” ብሎ ጠየቃቸው። መቼም የጨዋ ልጅ ንግግር አይጠፋውምና የጦቢያ አባት ቶሎ ብሎ “ጌታዬ ከእርስዎ ፊት በቀር የሌላ ንጉሥ ፊት ልናይ አንፈልግም” አለና መለሰ። ንጉሡም እንዳወቁት ገባውና “እንግዲያውስ ከእኔ በስተቀር ሌላ ሰው ካልወደዳችሁ እኔም አልጥላችሁም እመኑኝ” አለና ወደ ግብር ሄደ። የእርሱ ንጉሥነት ላባትና ልጅ ተተገለጠላቸው ዘግይቷል ለንጉሡ ግን የጦቢያ ሴትነት ይገለጥለት ዘንድ ገና ነበረ።

በማግሥቱ ከወሬሳ የደከመው ሰው ከብቱም እንዲያርፍ ውሎ ሆነ። ንጉሡም በማግሥቱ የሚያደርገውን ሲያስብ ዋለ። ተሁሉም የሚታሰበው ትላንትናውን ተቀምጦ ግዳይ

ሲቀበል ጦቢያ የሰውን እልቂትና የአገሩን ጥፋት እያሰበች ያለቀሰችበት ጉዳይ ነው። ከዚህም ነገር የተነሣ ሰው በከንቱ እንዳያልቅና አገሩ በከንቱ እንዳይጠፋ አዋጅ ሊነገር አለበት።

ሀ - የአዋጁ አነጋገር እንደሚከተለው ነው።

በፊት አዋጅ ነጋሪው ካደባባይ ወጥቶ ከፍ ታለ ደንጊያ ላይ ቆሞ እንዲህ እያለ ሦስት ጊዜ ይጮሃል። “ስማ! ስማ! መሰማሚያ ይንሳህ የንጉሥን ጠላት፣ የጌታችንን ጠላት ያገራችንን ጠላት።”

ለ - የአዋጁ ቃል

«ክርስቲያን ሆይ! አንተ እንደምታውቀው ከጥንት ታያት ከቅድማያታችን ጀምረን በሃይማኖታችን ልዩነት የተነሳም ቢሆን ወይም በድንበር መጋፋት የተነሳም ቢሆን እኛና እናንተ ክርስቲያኖች እየተጣላን ስንዋጋና ስንተላለቅ እስከ ዛሬ ኖርን። ይኸ ሁሉ ጠባቸን ከሁለቱም ወገን ንጉሦች እየቀረ ነው እንጂ ከሕዝቡ አይደለም። የሁለቱም አገር ንጉሦች ልብ ለልብ ቢተዋወቁ ኖሮ እንዲህ አገር በከንቱ አይጠፋም ነበር፤ ድኃውም አለውል ሳያልቅ እያገሩ እየድንበሩ እየሃይማኖቱ ተስማምቶ ይቀመጥ ነበር። ይኸው አሁን ካያት ከቅድማያቱ በቆየኝ በቀል መሠረት እስከዚህ ድረስ መጥቼ አገር አለውል አጠፋሁ፤ ድኃውን በደልሁ፤ ሰውንም ፈጀሁ። ይኸ ሁሉ ሲሆን አንድ የእኔ ባይ አንድ መካኝ ንጉሥ እንደሌላችሁ አየሁ፤ ስለዚህ እስከ ዛሬ ድረስ ባደረግሁት ነገር ጠጠት አደረብኝ። አሁንም ለእንግዲህ በቃ ብያለሁና በዱር በገደል ያለህ ነፍስ የገደልህ፣ ቋንቋ የቆረጥህ፣ ምሬሃለሁ ግባ። ከዚህ በፊት ባደረክኸው ኃጢአትህ አትከሠሥ አትወቀስ።

“ነጋዴም ነግድ አራሽም እረስ፣ ቆፋሪም ቆፍር። ካህንም ቤተ ክርስቲያንህን አገልግል። ሁሉም በየሃይማኖቱ ይቀመጥ፤ ያንዱን ሃይማኖት አንዱ አያዋርድ፣ አያብጥልል፤ የጥንቱ ይብቃ። እኔ ክርስቲያን ባልሆን ሁሉንም እንደየሃይማኖቱ አክብራ አስከብረዋለሁና አይዘህ እንደ ጥንትህ እንደ ልማድህ እንደሥራህ እደር።

“ድኃዬ ሆይ! አይዘህ መጣሁልህ እንጂ አልመጣሁብህም። እኔ ከዛሬ ጀምሮ ትልቁን አባቴ፣ ትንሹንም ወንድሜ ብዬ አክብራ፣ ሕዝቤ ዜጋዬ ብዬ ፍርድ ሳላንድል እኖራለሁ። አንተም ከዛሬ ጀምረህ ንጉሣችን ብለህ ዕወቀኝ። የሸሸህ ሁሉ ተመለስ። እየርስትህ እየቦታህ ግባ። ድኃዬ

ሆይ! በዘረፍሁ በገፈፍሁህ ፈንታ ካሣ እንዲሆንህና አገርህ እንዲያቀጥል የሁለት ዓመት የግብር ገንዘብና የድግር አሥራት ምሬሃለሁ።

“ደግሞ ባላልጋ የሆንህ የንጉሥ ዘርነት ያለህ ራስ ደጃዝማች፣ ቢትወደድ፣ ሹም ሽልም የነበርህ ሁሉ ግባ፤ አገርህን ግዛትህን ጉልትህን መርቁልሃለሁና ተመልሰህ የአስተዳደር ሥራህን ቀጥል። ከዚህ አዋጅ በኋላ ግን ከማዕረግህ አልገባም ብለህ አምጠህ አገሪን አውካለሁ ወይም መንግሥቴን እጋፋለሁ ያልህ እንደሆነ ለራስህ ዕወቅለት፣ ተርስትህ፣ ተጉልትህ ተግዛትህ እንደተነቀልህ ዕወቀው፤ ተገባህም ወዲያ ያ ከንቱ ምኞትህን እያወራህ የሰው ልብ አሻክራለሁ የምትል ሰው በጠላትህ ምስክር ተከሠሥ።

“ወታደርና ባላገር ተከባብረህ ኑር፤ ወታደር የሆንህ ድኃ አትበድል። አንተ ጎራዴ ታጥቀህ ጋሻ አንገበህ ብታገለግለኝ፤ ባላገርም ሞፈሩን ተሸክሞ ድግሩን ጠርቦ የሚያገለግለኝ እርሱ ነው። ሁሉም አገልግሎቱ አንድ ነው። ሁሉም እየውለታው አገሩን ንጉሡን ያገልግል” አለና አስነገረ። ይኸ ቃል በተሰማ ጊዜ ሁሉም አንድነት “ይበጅ! ያድርግ” ብሎ አጨበጨበ።

ከዚህ አዋጅ ወዲያ አገር መዝረፍ ሰው መግደል ቀረ። ጉዞውም ከዚህ እለት ጀምሮ ቀረ፤ ከዚያው ከተሠፈረበት ላይ ዋና ትልቅ ከተማ ተቆረቆረ። አንድ ላይ ተመቀመጥ የተነሣ በግድም በውድም ንጉሡ ጧትና ማታ ጦቢያን እስታባቷ ያያቸው ነበርና ከቀን ብዛት ውቃቢው ጦቢያን እጅግ ወደዳት። እርሷም ጉዞው ቀርቶ የቀን ፀሀይ የሌት አመዳይ ሲቀርላት ጊዜ በእንባ የታረሰው መልታሕትዋ እያማረ፣ በርኅብና በጥም የተጎዳው ገላዋ እየተመለሰ ሄደ። ምንም እርሷ እያፈረች ሴትነቷ እንዳይታወቅባት ራቅ ብትል፤ ንጉሡ ይልቁንም ያፈቅራትና ያቀርባት ጀመር። አባትየው ግን ንጉሡ እያደር ሲያቀርባት ባየ ጊዜ የልጁ የጦቢያው ሴትነት እንዳይገለጥባት ተጨነቀ። “አይዘኝ እንዳይገለጥብኝ አረማመድኸንም አነጋገርኸንም እንደ ወንድ አድርጌ” እያለ ይመክራት ነበር። ነገር ግን ልብስዋ ፈፅሞ እንደ ወንድ ነበርና የሴትነቷን ነገር ማንም አልጠረጠረም። ብቻ እንኳን ንጉሡ ሌላው ያያት ሰው ሁሉ በመልካ ይወዳት ጀመር። እውነትም ጦቢያ እጅግ የተዋበች እጅግ የተደነቀች፣ ላያት ሁሉ የምታነሆልልና የምታዘነጋ ነበረች። ዓይንዋ አስቀድሞ የብር አሎሎ መስሎ ካጥቢያ ኮከብ ጋር የተፎካከሩ ነበር። በዚያ ላይ ደግሞ ሽፋሽፍቷ እንደበልግ ሣር ተጨብጦ የሚታጨድ ይመስል ነበር። አፍንጫዋ ቀጥ ያለ፣ ከንፈሯ መፈንዳት የጀመረ የማለዳ ጽን ረዳ ይመስል ነበር። እንደወንድ የተቆጠረችው ጠጉርዋ እንደ ሰኔ ቡቃያ ወይም እንዳዲስ መሬት ጤፍ እየጋሸበ የሐር ነዶ መሰለ። በፀሐይና በውርጭ

የተጎሳቆለውና የጠቆረው ፊቷ እያሸለተ ሀጫ በረዶ ተመሰለው ጥርሷ ጋር ገና ከሩቅ እየጠቀሰ ከተሸሸገችበት ሴትነቷን ያሳጣባት ጀመረ። አጠረች ረዘመች፣ ወፈረች ቀጠነች፣ የማይሉትን ያካላቷን ነገር መናገር በከንቱ ነው። እሞብርሌ የመሰለው አንገቷ እንደደከመው እያረፈ የወጣ ነው። አለአጥንት የተሰራው የእጁ ጣት እጅ ስራ ከበዛበት አመልማሎ ጋር ይፎካከራል። እንደ ፈረስ ለኮ ሳብ ረገብ ያለው ዐጥንት የሌለበት ወገሷ ከንብ አውራ ጋር ይለካካል። ባቷ፣ ተረካቢ ይቆጡኛል ያለ የተሠራ የተቀጣ ነው። ስትፈራ ስትቸር የምትገልጠው ጥርስና ከናፍሯ ከዚያ አተያይ ጋር ብርቱውን ያዝላል፤ ሰነፉን ይገድላል። እንዲያው እግዚአብሔር ደስ ያለው እለት ተጨንቆና ተጠቦ ሠርቶ ነፍስ የዘራባት ትመስላለች እንጂ ጦቢያ እንደ ሰው የተፈጠረች አትመስልም ነበር። በከንቱ ነው ጦቢያ ሥጋ ተመልበሷ በስተቀር ዐመሷ ከነኪሩቤል የቅርብ ዝምድና የሚቆጣጠር ይመስል ነበር።

ይኸን ሁሉ የእግዚአብሔር ስጦታ ባየ ጊዜ፣ ያ ሕፃን ንጉሥ፣ መልክ መልካምን መልአክ እንኳ ይወደዋል እንደሚሉ ሁሉ፣ እጅግ አድርጎ ውቃቢው ወደዳትና የእልፍኝ ባለሟል ሊያደርጋት ተመኘ። ነገር ግን ይኸን ሁሉ ሲያስብ የጦቢያን ሴትነት አልጠረጠረም ነበር። ብቻ በንፁሕ ልቡ ነው የሚወድዳት። ደግሞ ንጉሡና ይቺው ጦቢያ በዕድሜ እኩያ ሊሆኑ ጥቂት ነው የሚቀራቸው። ጦቢያ ወደ አስራ ስምንቱ ዓመት ይሆናት ነበር። ንጉሡም ወደ ሃያው ዓመት ሆኖት ነበር። ይኸም የሁለቱ አፍላነት፣ የፍቅር ድርብን የሚያበረክት ሆነ።

ንጉሡም “ልበልን ልተው” ሲል ቆይቶ አባትና ልጁን አስጠራና አስመጣቸው። እነዚሁ አባትና ልጁ “ምን ይሆን የተጠራንበት” እያሉ እየተጨነቁ ከፊቱ እስኪደርሱ ድረስ ባንድ ጊዜ ሺህ የሚሆን መላ ይጥሉ ጀመር፤ ይልቁንም የጦቢያ እግር ስንክልክል እያለባት አባትዋ እንደመከራት ሆና እንደ ወንድ መራመድና እንደ ወንድ ራሷን አቅንታ መሄድ ቸገራት። ነገርዋ ሁሉ ወደ ሴትነቷ እያደላ እንቢ አለ። ይልቁንም የፈሩት “ከአሁን አሁን የሴትነቷ ነገር ይታወቅባት ይሆን” እያሉ ነበር። ንጉሡ ግን ይኸን አልጠረጠረም፤ ወዲያው እንደ ደረሱ ሰውን አስከለከለና አይኑን ወደ ጦቢያ መልሶ “እረ በል አንተ ልጅ፣ ከእኔ ጋር ብትኖርና ባለሟል ባደርግህ፣ አብረኸኝ ብታድግና ብሾምህ ብሽልምህ ደስ አይልህምን?” ብሎ ጠየቀ። ጦቢያ ግን አፍራም ይሁን ፈርታ ምላሹን ለአባቷ ተወች። ንጉሡ ገና እርስዋን እርስዋን እየተመለከተ ምላሹን ሲጠብቅ አባቷ መናገር ጀመረ። ንጉሡም ወደእርሱ ዞረና ያዳምጥ ጀመረ። በዚህ ጊዜ

ጦቢያ ምንም አባቷ እሺ አንዳይል ብታውቅ ጊዜው ተመቻትና እየጠቀሰችና አንገቷን እያነቃነቀች “አይሆንም በል” አለችው።

አባቷ “ንጉሥ ሆይ እንደእርሶ ታለ ንጉሥ ጋር አብሮ መቀመጥ የእርስዎ ባለሚልና የእርስዎ እድገት መሆን እጅግ መታደል ነው። ለዚህ ልጄ እንዲህ ያለ ማዕረግ ስላሰቡለት እኔም ልጄም እናመሰግንዎታል፤ መንግሥትዎ ይስፉ ። ይኸ ደጉ አእምሮ አይለወጥብዎ ። ነገር ግን የእኔ ልጅ ጦቢያ የቤት ልጅ ነውና በቤተ መንግሥት ኑሮ አያውቅበትምና አይሆንም፤ አይዘነብኝ። ደግሞ ጌታዬ ሆይ! ተኮረብታው ላይ ተሸሽገን ባገኙን ዕለት ብንወድ ልንቀመጥ ባንወድ አገር አማን ሲሆን ለቀውን ልንሄድ ቃል ሰጥተውናልና በዚያው በቃልዎ ይሰዱን ዘንድ እለምንዎታለሁ። አገሩ ከእርስዎ አዋጅ ወዲህ አማን ሳይሆን አይቀርም” አለና ንጉሡን ማለደው። ንጉሡ ግን የተናገረው ቃል ሳይዋጣለት ጊዜ አፈረ አዘነ ወዲያው “ቃሌስ አይናወጥም፤ ተፈለጋችሁ ደስ አሰኝቼ እሰዳችኋለሁ፤ ብቻ እኔም አንድ ነገር እንደትነግሩኝ አለምናችኋለሁ። ስለምን ነው ከእኔ ጋር መኖር የጠላችሁት? ወይስ በሃይማኖታችሁ ነገር ነው? ምናልባት በዚህ ምክንያት እንደሆነ ሁሉም እንደሃይማኖቱ እንዲኖር እንደሰማችሁት አዋጅ ሰጥቻለሁ ወይስ ሌላ የምትፈሩበት ነገር አላችሁ? አትፍሩኝ የልባችሁን ንገሩኝ” አላቸው። የጦቢያ አባት እንዲህ ያለ ደግ ቃል ከዚህ ህፃን ንጉሥ በሰማ ጊዜ ድሮ ልቡ ወለል አለና ምስጢሩን ሁሉ አውጥቶ ሊነግረው አሰበ። ቀጥሎም “ንጉሥ ሆይ! ከቤቴ የቀረችው ሚስቴ ብቻ ናት። እኔ ከዚህ ልጄ ጋር ከቤቴ ተወጣሁ ብዙ ጊዜዬ ነው። አንዱ ልጄ አንድ ትልቅ ውለታ የዋለልን ሰው ያለበትን ስፍራ ለመፈለግ ከቤቴ ከወጣ ይኸው ዓመት ሆነው። እኛም ወሬውን ብንጠይቅና ብናስጠይቅ የደረሰብቱን፤ ደብዛውን አጣነው። አሁን የምናደርገውን ብናጣ አገር ለአገር እየዘርን እርሱን ለመፈለግ ሁለታችን ወጣን። በመፈለግ ላይ ሳለን “የእርሶ ሠራዊት አገር እያጠፋ መጣ፤ ደረሰ” ሲሉ በሰማን ጊዜ መጀመሪያ ወደኋላችን ለመሸሽ አሰብን ቀጥለንም እንዳላደረሰን ብናይ ፈረስ ተማይመታው ኮረብታ መውጣት ይሻለናል ብለን ወጣን፤ ነገር ግን መቼም ያጋጣሚ ነገር አይታወቅምና ንጉሥ ራስዎ አገኙን። ከዚህ የደረስንበት ጉዳይ ይኸ ነው” አለና ሲጨርስ የጦቢያን ሴትነት ገልጦ ሊናገር ላይ ብሎ ገና እንደጀመረ ጦቢያ አፍዋን በእጅዋ እየተመተመች እንዳይናገር ተቆጣቸውና ንግግሩን ለውጦ “ይህች ዓለም ላልታደላት ሰው ከንቱ ናት፤ እኛም ይኸው በልጄ መጥፋት ማልቀስ ከጀመርን አንድ ዓመት ሆነን። ስለዚህ ይኸ ልጄ ወዲህም ከእናቱ ተለይቶ፤ ወዲህም የሚወደው ወንድሙ ጠፍቶበት በሐዘን ሳለ ከዚህ ቤተ መንግሥት ገና ደስ ይለኛል ብሎ ለራሱ አድልቶ ይቀመጥ ዘንድ

አይቻለውም” አለና ተናገረ። ጦቢያ ግን ሴትነቷን ገልጦ እንዳይናገር መከልከሏ አሕዛቦች ሴት አይተው አይለቁም ሲሉ ሰምታለችና ለዘለዓለሙ ከዚያው ይዞ እንዳያስቀራት ፈርታ ነው፤ ባንድ ወገንም፤ ሁሉን ቢናገሩ ሆድ ባዶውን ይቀራል እንደሚሉት ምስጥሩን ሁሉ ጨርሶ እንዳይዘረግፍ ብላ ነው አትናገር ያለችው።

ንጉሡ የጦቢያን ወንድም መጥፋት በሰማ ጊዜ “ምን ጊዜ ነው የጠፋው? ወዴቱንስ መልሶ ነው የሄደው? ከጠፋህ ስንት አመት ይሆነዋል?” አለና ጠየቀ። አባትየው “ከሄደም አንድ አመቱ ነው። ለመሄድ ያሰበበት የምስርና የስናር ነጋዴ መሣፈሪያ ከሚባለው አገር ሽ(ን)ለቆ ነው። እድሜውም እንደዚሁ እንደ ጦቢያው ነው፤ ሁለቱም ይኸው ወደ አስራ ሰባቱና ወደ አስራ ስምንቱ ዓመታት ሊሆኗቸው ነው” አለና ነገረው። ንጉሡ አነሣና “እንግዲያውም መንቶች ናቸው?” ሲል ጠየቀ። «አዎን ታሉስ በሁለንተናቸው አንድ አካል አንድ አምሳል ናቸው፤ ከቶም እንኳን ለባእዱ ለእኛም ለወላጆቹ ለመለየት አንዳንድ ጊዜም ያስቸግሩን ነበር። ይልቁንም ገና ልጆች ሳሉ በመልካቸው መለየት እየቸገረን በስማቸው ወይም በጥቅሻ ነው እንጠራቸው የነበር። ከፊታችን ሁለቱም ሲኖሩ አንዱን ታንዱ አንለያቸውም ነበር” አለና ተረክለት። ንጉሡ እያዘነ ሰማና “ከጠፋ አንድ አመት ከሆነው እርግጥ የእኛ ጦር አላገኘውም፤ የእኔ ሰው ቢይዘው ኖሮ ቶሎ አገኘው ነበር፤ ግን የእኔ ሠራዊት ከዚህ አገር ተገባ ጥቂት ቀኑ ነው፤ ምን ይሆናል እኔ የምፈራለት የባሪያ ነጋዴ ብቻውን አግኝቶት ይዞ እዳይሸጠው ብዬ ነው” አለና ዝም ብሎ ይተክዝ ገባ። ንግግሩንም ቀጠል አደረገና፤ “ለሁሉም ነገር፤ ልጁ በዚህ ዓለም ካለ በምድር ላይ ቁሞ ከሄደ እንደምንም ፈልጌ አይገቡ ገብቼም ቢሆን ሳላገኘው አልቀርም፤ አይዟችሁ! ብቻ ይኸ ሁሉ ነገር ብዙ ጊዜ ያስፈልገዋልና እስከዚያው ድረስ እናንተው ከእኔ ጋር ተቀመጡ፤ ጦቢያ እልፍኝ ገቢ ከባለሚሎቹ ጋር ተቀማጭ ይሁን። አንተ አባትዬውም ከጨዋው ከመኳንንቱ ጋር ከአደባባይ አትለይ፤ ከፊቱም ለግብር አትለይ” አለና ፈቀደ።

አባትና ልጁ ለዚህ ቃል ምን ብለው ይመልሱ? አይሆንም ማለት የጠፋው ልጅ ወዲያው እንደጠፋ ይቅር ማለት ሆነባቸው፤ ለራሳቸውም ንጉሡ ከጨከነ በመከራ ላይ እንደደቀ እንደማለት ያለ ነገር መሆኑን ተገንዘቡና ተቸገሩ። የእዚህን ነገር ገና ባፋቸው ሲያንገራጩ ንጉሡ ተነስቶ “ዝግ ብላችሁ መክራችሁ ምላሹን ንገሩኝ” አለና ወደ ይላላ ሄደ። የጦቢያ አባት ከዚያ ወዲያ “ልጄ! ያንቺ ሴትነት እንዳይታወቅ ብዬ ብፈራ ነው እንጂ፤ ንጉሡ እንዳለን ሆነን ወንድምሽ ቢገኝልን እወድ ነበር። እንዳለን ካልሆነ እንኳን ወንድምሽ ሊገኝልን ለእኛውም

ያስፈራናል፤ ምንስ ቢሆን የአረመኔ ንጉሥ መሆኑ ቀረ እንዴ?” አለና ነገራት። ጦቢያም «አባቴ ምን አድርጌ ከወንድ መካከል ተቀምጬ፤ እንደ ወንድ ተራምጄ፤ እንደ ወንድ ተናግራ ይሆንልኛል? ደግሞስ ጊዜው የበዛብኝ እንደሆነ ደግሞ ገመናችን ይገለጥና የባሰ ነገር የመጣብን እንደሆን አሳዛኝ ነገር አይደርስብንም? የቆጡን አወርድ ብላ የብብቷን ጣለች እንደሚሉ ሁሉ ዋሕድ እንዲገኝ ስንጥር እስከኛውም የሰው መሳቂያ እንዳንሆን ብዬ እሰጋለሁ። ግና ቢሆን ምን አደርጋለሁ፤ ወንድሜ ከተገኘልን እሺ፤ ከዚሁ ገብቼ እንደባለሟሎቹ እቀመጣለሁ። ብቻ እግዚአቲላ ማሪያም ገመናዬን ትሸሽግልኝ” አለችና ለአባቷ ነገረችው። አባትዬውም “እንግዲህ ከጨከንሽ ወዲያ አደራሽ እንዳይታወቅብሽ ንግግርሽም ቀጥ ያለ አረማመድሽም ሁለንተናሽም እንደ ወንዶቹ ይሁን” አለና መከራት። ንጉሡ ከይላላ እንደተመለሰ “ምን መከራችሁ?” ብሎ ጠየቀ። እነርሱም “እሺ ንጉሥ እንዳሉን እንሆናለን” አሉ።

ንጉሡ እንዳመኑት ባየ ጊዜ ደስ አለውና ወዲያው አባትና ልጅ እንዳይለያዩ አድርጎ የሚበቃቸውን ድንኳን የሚጭኑትን ፈረስና በቅሎ፤ የሚያገዙትን አሽከሩን፤ ባሪያውን፤ ለንግድን፤ ጫኑን፤ ወጥ ቤቱን፤ የሚለግሡትን ብሩን፤ ወርቁን፤ አድርጎ በአንድ ጊዜ ንብረታቸውን አሟልቶ ሰጠና ከእርሱ አጠገብ ከሸማው አጥር ውስጥ ድንኳናቸው እንዲተክል አደረገ። ከዚህ ቀጥሎ ፊት እንደተናገረው ጦቢያን እንደ ባለሟሎቹ ሽልም ወደ እልፍኝ አስገባ። አባትዬውንም እንደ መኳንንቱ አንቆጥቁጦ ሽልም በጨዋ ልጅ ሥፍራ አስቀመጠ።

ይኸን ባደረገ በበነጋው “ከአንድ ዓመት ወዲህ ወንድ ባሪያ የገዛህ አንድ የጠፋኝ ሰው አለና ሰብስቦህ ወደ እኔ አምጣ። ይኸን ቃል በሰማህ ጊዜ እለቱን ይዘህ ወደ እኔ ተነሣ። ያን የምፈልገውን ሰው ይዘህ የመጣህ ሰው ይዘህ የመጣህበትን ዋጋ አሥር እጣፍ አድርጌ ሰጥቼ ወዲያው ሽልሜ እሰድሃለሁ” አለና በያገሩ፤ በያደባባዩ፤ በየሸንጎው፤ በየጣቢያው ሁሉ አዋጁን ለቀቀ። ከዚህ አዋጅ ወዲያ የሚገዛው አገር እጅግ ሰፊ ስለሆነ አንድ አምስት ስድስት ወራት ያህል አንድም ባሪያ ይዞ የመጣ ሰው አልነበረም። ይኸን ሁሉ ቀን ጦቢያና አባቷ ዝም ብለው ከንጉሡ ጋር ተቀመጡ፤ ከቀን ብዛት የተነሣ ንጉሡ ጦቢያን አጥብቆ ወደዳት እንደብርቅ ያያት ጀመር። ከጥንት ባለሟሎቹ አንድም እንደእርሷ አድርጎ የሚያቀርበው የለውም ነበር። ደግሞም ተመልኳ ጠባይዋ፤ ከንግግሯ ውበቷ እየተባበረ ጦቢያ የሰው ልብ ታዘናጋ ነበር። እንኳን ንጉሡ የንጉሡ አጎት እስተ ልጁ ከንጉሡ እልፍኝ አይለዩምና እያይዋት እጅግ ወደዲት፤ እጅግም አቀረቧት። ይልቁንም ያች የንጉሥ አጎት ልጅ ሥራዋ አይኗን ከጦቢያ ላይ መሰካት

ብቻ ሆነ። ወሬዎ ሁሉ የጦቢያ ነገር ብቻ ሆነ። በዚህ ጊዜ ጦቢያን ያየችው የንጉሡ የአጎት ልጅ በጦቢያ ልቧ እንደተሰቀለና ፍቅር እንዳደረገት ዐወቀው። ከዚህም ወዲያ ለአጎት ልጅ “የገናው ባልሽ እንደዚህ እንደ ጦቢያው ቢያምር ትወጃለሽ?” እያለ ፍቅሯን ለማወቅ ባሽሙር ይጠይቃት ጀመር። እርሷም አብረው ታደጉ ዘንድ እንደ ወንድሟ አድርጋ ትወደው ነበርና ምሥጢር ታካፍለው ነበር። ስለዚህ ምሥጢር አድረጋ አባቷ ካፊር ወደደች ብሎ እንዳይቆጣት እርሱ እንዳይሰማ አድርጋ በጦቢያ ፍቅር እንዳደረገት ነገረችው። ከዚያ ወዲያም እየጊዜው እንዲህ ትለው ገባች። “ከተወለድኩ እስከ ዛሬ ከአንተም ቤተ መንግሥት ቢሆን ከየትም ቢሆን እንደዚህ እንደአዲሱ ባለሟልህ እንደጦቢያ ያለ ወዘላ ከዚህ ቀረህ የማይሉት አላመል የተፈጠረ ጎበዝ አይቼ አላውቅም። እጅግ ሽንቅጥ ዓይናማ ነው። ምነው ካፊር ባልሆነ!” እያለች ትነግረው ጀመር። ንጉሡም “አውነትሽ ነው እህቴ ባገራችን እንደእርሱ ያለ ሰው አይገኝም” ይላታል። ይህችው ያጎቱ ልጅ ግን በመሸም በጠባም፣ በህልሟም በውኗም፣ ከጦቢያ በቀር ሌላ የሚታያት ነገር አባች። በየጊዜው ከዚህ በቀር ለንጉሡ ሌላ የማታጫውተው ሆነ። ይህን ሁሉ ደፍራ የፍቅሯን ነገር ለንጉሡ ማጫወቷ፣ ከጦቢያ ጋር እንዲያጋባት ተስፋ አደርጋ ነው። ወይ አለማወቅ! ጦቢያ ግን ባትሰብስ ነው እንጂ እንደእርሷው ሴት ነበረች።

ንጉሡ ግን ምንም የፍቅሯን ብርታት ቢያውቅ ባንድ ወገን አጎቱ እሺ ብሎ ልጁን ለክርስቲያን አይድርም ሲል ባንድ ወገን ደግሞ ጦቢያ እሺ ብሎ ያረመኔ ወገን አያገባም ሲል ፈራ። ከዚህ በቀር ጦቢያና ያጎቱ ልጅ ቢጋቡ ደስ ይለው ነበር።

ጦቢያ ግን ይህን ሁሉ ነገር አላወቀች፤ ዝም ብላ ቀን ቀኑን ከንጉሡ ፊት ትውላለች፤ ማታ ማታ ወዳባቷ ትሄዳለች። አባቷም “ልጄ እንዴት ውላ ይሆን፤ ነገራችን ታውቆብን ይሆን?” እያለ በጭንቀት ይውልና ብቅ ስትልለት “ልጄዎ እንዴት ዋልሽ አገር ደገና” ይላታል። ጦቢያም “በእግዜር ቸርነት እስካሁን ምንም የለብኝ፤ ንጉሡም የአጎቱም ልጅ በፍቅር ዓይን ያዩኛል” ስትለው፤ በማለጃም እንደልማዲ ተመልሳ ስትሄድ፤ አባቷም ሸኝቶ “የክርስቲያን አምላክ ይጠብቅሽ” እያለ ሲለቃት፤ ምንም ሽልታ ነገር ሳያገኛቸው ብዙ ቀን ተቀመጡ። ከቀን ብዛት አብሮ ከመዋል ዓይን ላይን ከመላመድ የተነሳ ያች የንጉሡ ዘመድ ጦቢያን ማነጋገርና አንዳንድ ቃል መወራወር ጀመረች። እርሷም፣ ያለበት ይበንበት እንዲሉ ሁሉ፤ ሴትነቷን እያወቀች ፈርታ ከወንድ ጋር፣ ከንጉሡም ጋር ቢሆን በግድ ታልሆነባት በቀር ደስ ብሏት አታነጋግርም ነበር፤ ያች የንጉሡ ዘመድ ስታነጋግራት ደስ እያላት እንደልቧ ትመልስላት ጀመር። ከዚህም

የተነሳ ለሰውም ለንጉሡም ይደንቀው ነበር። የንጉሡ ዘመድ ግን ለብሶ “ፍቅሬ በከንቱ አልቀረም” ስትል ደስ ይላትና ተስፋዋም እያደረ ይገንባት ጀመር። ከንጉሡም ከእርሷም እያደር የጦቢያ ባለሟልነት በገነነ ጊዜ ባለሟል የተባለ ሁሉ ቅናትና ምቀኝነት አደረበት። “እንዴት በኋላችን ደርሶ አንድ ካፊር ይብለጠን!” ብቻ ሆነ የባለሟል ሁሉ ንግግር። በዚህ ብቻ ጧትም ማታም ተጉተምታሚውና ተጉረምራሚው በዛ። ነገሩም አልቀረ። ለንጉሡ አጎት ነገሩን አሳቅለው ነግረው ጦቢያ በመከራ ላይ እንድትወድቅ ወይም ከእልፍኝ እንዳትገባ ለማድረግ አሰቡ።

ፊት እንዳልሁት ሁሉ ከዚያው ቤተ መንግሥት እንደ ጥንግ የተንከበከበ አንገቱና ወገቡ በሥፍራ የተጣሉበት ድንክ ነበርና ከእርሱ ጋር እንዲህ ብለው መሰጠሩ። ንጉሡ ከምሳ በኋላ ጥቂት እንቅልፍ ያሸልብ ነበርና እንደልማዱ እንቅልፍ ሲያሸልበው ያው ድንክ ጦቢያን የንጉሥ አጎት ልጅ ትጠራሃለች ብሎ ሊነግር፤ በዚህን ጊዜ ጦቢያ እሺ ብላ ያች የንጉሡ አጎት ልጅ ካለችበት ድንኳን ስትገባ ላባትዬውና ለንጉሡ አጎት ሄዶ ጦቢያ የሚሉት ካፊር ከልጅቱ ድንኳን አለጊዜው ገብቶ ተቀምጧል፤ የሚያደርገውን ነገር አናውቅም ብሎ ሊያሲዙ መከሩ።

በዚህ ምክር ያ ድንክ አንዱን ቀን ንጉሡ እንደተኛ አይቶ ተፋጠነና “የንጉሡ ዘመድ ቶሎ ና ትልሃለች” አለና ለጦቢያ ነገራት። ጦቢያም በቅንነት እሺ ብላ ቶሎ ሄደች ደግሞም ይህን ሁላ ነገር አዙራ አላየችም ነበር። ነገር ግን ገና ከተጠራችበት ድንኳን ጥልቅ እንዳለች ያው የንጉሡ አጎት ነገሩን ሰምቶ ደረሰና ጦቢያ ተያዘች። ወዲያውም ባለሟል የተባለ ሁሉ ወሬውን በቶሎ ለሁሉ አደረሰው። ድሮ ያ ጦቢያ የሚባል አዲሱ ባለሟል ላቀንና የንጉሡን ዘመድ ብቻዋን ካለችበት ደፈራት። ጭር ባለበትም ጊዜ አይቶ አደጋ ጣለባት ተባለ። ንጉሡም ወዲያው ነገሩን ሰምቶ እውነት አልመስልህ አለው። አጎቱ ግን እሳት ለብሶ እሳት ጎርሶ ደረሰና “ይህ ካፊር ካልተቀጣልኝ እሞታለሁ” አለና፤ ለንጉሡ ነገረ። ንጉሡም “ያን የመሰለ እንዲያ የረጋ ልጅ ሲጠይቁት እንኳ ለመመለስ ያፍር የነበር፤ እንዴት ደፍሮ እንዲህ ያለ ነገር ሊሰራ ይችላል?” ሲል መለሰ። አጎቱ ግን “እኔው በገዛ እጄ ደርሼ ይገጥሙና ካልተቀጣልኝ” አለ። ከዚህ በኋላ ንጉሡ “ይህ ነገር ከሆነ እርግጡን ከእርሱ ከጦቢያ ጠይቁ አባቱንም እርሱንም አንድነት ተፊቱ አርቃለሁ፤ መቅጣት ግን ገና ካገኘኋቸው ዕለት ጀምሮ ምንም እንዳለደርጋቸው ቃል ሰጥቻቸዋለሁና አይሆንልኝም” አለ። ወዲያውም ጦቢያን ከተያዘበት አስመጣና “ከቶ ነገሩ ምንድር ነው? በምን ነገር ነው ከእህቴ ድንኳን አለውትሮህ የገባኸው?” አለና ጠየቃት።

ጦቢያም ምንም በዚህ ነገር ሴት ናትና ላለፈውም ለሚመጣውም ባትውልበት በዚህ ምክንያት የተሸሸገው ሴትነቷ እንዳይገለጥባት ፈርታ ሁለንተናዋ ይንቀጠቀጥ ጀመር። መልካም በፍርሀት ተለዋወጠ። ነገር ግን ከፊቷ ላይ ከንጹሕነትና ከእውነተኝነት በቀር የሐሰተኝነትና የበደለኛነት ምልክት አይታይባትም ነበር። ይሁን እንጂ የምትመልሰውን ነገር አጣች። “ተጠርቼ ነው የሄድሁ” እንዳትል ያጎቱን ልጅ ማሳጣት መሰላት። ጭራሹን ዝም ብላ ሲያያት ጊዜ ንጉሡ “ምነው ዝም ትላለህ? ነገሩን አትነግረኝም እንዴ? ጭምት ነህ፤ የተሠራህና የተቀጣህ ጭምት ልጅ ነህ ብዬ ለብዙ ቁም ነገር ስመኝ እንዲህ ታደርግ?” ብሎ ሲናገር አባቷ ደረሰና “ንጉሥ ሆይ! የእኔ ልጅ እንዲህ ያለ የእረኝነት ሥራ አያደርግምና የሰው ነገር አይስሙ፤ እኔን ይመኑ” አለና ተናገረ። አጎትየው በዚህ ተናደደና “እኔ በገዛ እጄ ደረስሁበት ስል እኔን ማሳበሉ ነው እኮ?” አለ። ይህ ሁሉ ሲሆን ጦቢያ አንገቷን ሰብራ ምድር ምድሩን ስታይ የነበረችው ቀና አለችና እንዲህ አለች “ንጉሥ ሆይ! ጥንቱንም የቤተ መንግሥት ነገር ባለማወቁ ስፈራ እኔን ድኃውን ያልተገባሁትን እርስዎ መርጠው ከፊትዎ እንዳልለይና ከአልፍኝዎ እንዳሻዩ እንድገባ ፈቀዱልኝ። አሁን ግን እውነት ከመሰልዎ ማጥፋቴን ካወቁ ይቅጡኝ። ነገር ግን ታወቁኝ ጀምራ አስካሁን ግብሬ በጀም፤ አልበጀም ያው ነው፤ ቢመስልዎ ይተውኝ ባይመስልዎ ይቅጡኝ፤ ብቻ በእኔ ኃጢአት አባቴን አይጥሉብኝ፤ በሰጡኝ ቃል ወንድሜንም ፈልገው ያስገኙልኝና ለአባቴ ያስረክቡልኝ። በእኔ ኃጢአት ወንድሜ እንደጠፋ አይቅር” አለች። ንጉሡም “ይኸስ ይሁን ምነው ነገሩን ከእህቴ ድንኳን የገባህበትን አትነግረኝም?” አለና አስጨንቆ ያዛት፤ እርሷ ግን ሰው ላለማሳጣት ብላ ጠቅጥቃ ዝም አለች ንጉሡም ተቸገረ። ሆነም ሊል ቸገረው፤ ካንደበቷ የሚወጣው ነገር ሁሉ የእውነት እንጂ አንድ የሐሰት ቃል እንደሌለበት ይታወቅ ነበር። አልሆነም እንዳይል ጦቢያ ሁሉንም ጠንክራ ይዛ አልናገር አለች። በኋላ ግን ነገሩ እንደጠነከረ አይቶ የጦቢያ አባት ልቡ ተሸበረ። ተስፋውንም ቆረጠ። በዚህ ነገር የጠፋውም ልጅ ሳይገኝ እንደሚቀር ጦቢያም ባልዋለችበት ነገር እንደ ምትቀጣና እርሱም ራሱ ተሁለቱም ልጆቹ አንዱንም አጥቶ በሐዘንና በኃፍረት እንደቤተ ክርስቲያን ውሻ ውቃቢውን ተገፍፎና ተባርሮ እንደ ሚሄድ ዐወቀና ፈራ። ቀጥሎ ገና ይህ ሁሉ ነገር ሳይደርስበት በፊት ምሥጢሩን ለንጉሡ ለማውጣት አሰበና “ሰው ሁሉ ይከልከልልኝ” አለ። ሰው ሁሉ እንደወጣ አይቶ “ንጉሥ ሆይ! ሰው ባልዋለበት ይሞት ዘንድ ዛሬ ብቻም አልተጀመረ፤ እርስዎም ምንም ብልህ ምንም መሐሪ ንጉሥ ቢሆኑ እንደ ሁሉ ሥጋ ለብሰዎልና በሰው ልብ ገብተው እውነቱንና ሐሰቱን ይለዩ ዘንድ አይቻለዎም። ሰው የነገረዎትን እንደሚያምኑ የታወቀ ነው። አሁንም ነገሩን ሁሉ ገልጬ

እነግርዎ ዘንድ ምሥጢሩ ከእኛ እንዳይወጣ ቃልዎን ይስጡኝ” አለ። ንጉሡም እሺ ብሎ ቃል ሰጠው። ከዚህ ወዲያ የጦቢያ አባት ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው ምሥጢሩን ሁሉ ለነገ ሳይል የጦቢያንም ሴትነት ገልጦ ነገረው።

ንጉሡ ይህን በሰማ ጊዜ እጅግ አዘነ፤ እጅግም ነገሩ ደነቀው። የጦቢያ ነገር ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው አሳዘነው። ወዲህም በወንድ ተመስላ መከራዎን እያየኝ ወንድሟን አገር ላገር መፈለግ፤ ወዲህም እነዚያ ባለሟሎቹ በምቀኝነት ባሏቸውበት ነገር አሻኩረው ሊያስቀጧት እንደነበር ስታውቀው አለማሳጣቷ ገረመው። ይኸው ንጉሥ ነገሩ ምንም ቢያሳዝነው ባንድ ወገን እጅግ በጦቢያ ሴትነት ደስ አለው። ፍቅሩ ጥንት በውቃቢ ብቻ ሴትነቷን ሳያውቅ ነበር። አሁን ግን ያው ፍቅሩ ወደ እውነተኛው ፍቅር ተለወጠና ተስፋው ሌላ ሆነ። ድሮ በእርሷ ፍቅር ልቡ ተሸወጠና ደረቱን ይገምሰው ጀመር። ፍቅር እንደ ቀጭን ብርድ በሁለንተናው ገባበትና ያንከፈክፈው ጀመር። ነገር ግን አባትና ልጁ እንዳያውቁበት ተጠንቅቆ ይናገር ነበር። እነዚያን ቅናተኞች ባለሟሎቹን ለመቅጣት ይወድድ ነበር። ነገር ግን ምሥጢራቸው እንዳይወጣ ተነጋግረዋልና የማይሆን ሆነ። ኋላ ግን ንጉሡ አሰበ አሰበና ለሰው ይምሰል ለቅጣት አስመስሎ ጦቢያ ዕለቱን የባለሟልነቷን ልብስ ለውጣ እንደ ጥንቷ ለብሳ ከእልፍኝ ልትወጣና ካባቷ ጋር በድንኳን ርቃ ልትሠፍር ወደደ። ላባትና ልጁ ይኸን አሳብ ነገረና በምሥጢር አድርጎ ብዙ ወርቅ ብዙ ክብት ሰጠና ድንኳኑን ቤተሰቡን ጨምሮ “ሂዱ በሩቁ ስፍራ ተቀመጡ” አለና ስፍራውን አሳይቶ ጦቢያ ከድንኳን እንዳትወጣና ሰው እንዳያያት፤ አባትዬው ግን ከአደባባይ ተቀን አንድ ጊዜ ብቻ እንዲወጣ አድርጎ መካከረና ሰደዳቸው። የሚሰፍሩበት ስፍራ ግን ከንጉሡ ድንኳን ፊት ለፊት ነበር። ንጉሡ ባይሆን እንኳ በመነጠር ጧትና ማታ ጦቢያን ማየት ተስፋ መሰለው። ስለዚህ ለማየት ወደ ሚመቸው ስፍራ ሰደዳቸው። የንጉሡ አጎትና እኒያ ባለሟሎቹ ጦቢያ የባለሟልነት ልብሷን ትታ ከእልፍኝ ወጥታ ስትሄድ ጊዜ የቅጣት መስሏቸው ደስ አላቸው። ያች የንጉሡ ዘመድ ግን የጦቢያን ከእልፍኝ መባረር በሰማች ጊዜ ደንግጣ በሐዘን ጧትና ማታ ማልቀስ እንጂ እህል ውኃ መቅመስ ቸገራት። ንጉሡም እንደ እህቱ ነበረና ተቸገረ ተጨነቀ። ይልቁንም መጨነቁ የጦቢያ ፍቅር እንዳደረባት አይቶ ነው። በምሥጢር የጦቢያን ሴትነት እንዳይነግራት ምሥጢር እንዳይወጣ ቃል አሰበት።

ጦቢያ ከአልፍኝ ከሄደች አያል ቀን ሆነ፤ ባለሟል የተባለ በሠራው ሥራ ደስ ብሎት ውስጥ ለውስጥ እየሳቀ ሲቀመጥ ንጉሡ ባንድ ወገን እንዳለውቀ ሁሉ ላይ ላዩን እየሳቀ ትዝብቱን በሆዱ እያሞራሞረ ተቀመጠ። ጦቢያ ግን ይህን ሁሉ አላቋረጠችውም በማንም ቁም አልያዘች፤ ብቻ “አዋጁ በየአገሩ ደርሶ መቼ ወንድሜ ዋሕድ ይመጣልኝ ይሆን?” እያለች ትመኛለች። ተስፋዋ እርሱ ተገኝቶላት በደስታ ሁሉም ባንድነት ወደ እናቷ መመለስ ብቻ ነበር።

ንጉሡም እርሷን ደስ ለማሰኘት ውስጥ ለውስጥ ለያገሩ ምስለኔ ሁሉ “አደራ አፋጥናችሁ ከአመት ወዲህ የተሸጠውን ባሪያ ቶሎ ላኩ” ብሎ ጻፈ። ይኸ ሁሉ ፈጥኖ በየአገሩ ተሰማና በዚያም በዚያም ሰዉ ባሪያውን እየያዘ ብቅ ይል ጀመር። ንጉሡ አዋጁን ሲነገር የተገዛበትን ወርቅ አሥር እጥፍ አድርጎ ሰጥቼ ወዲያውም እሸልማለሁ ብሎ ነበርና ባሪያ ከቤቱ ያለው ሁሉ እየሰበሰበና እየያዘ እኔ እቀድም እኔ እቀድም እያለ ደረሰ።

በዚያን ጊዜ ንጉሡ ደስ አለውና የጦቢያን አባት በስውር አድርጎ ከጦቢያ ጋር ሆኖ ሁለቱም የሚያልፈውን ባሪያ ሁሉ እንዲያስተውሉ መከረና ሰደደ። ከዚያ ወዲያ ያ የተሰበሰበው ባሪያ ሁሉ በነጦቢያ ድንኳን ፊት ለፊት እያደረገ ዝግ እያለ እንዲሻገር አዘዘ። በበነጋው አንዳንድ እያለ ከነግህ እስከ ሠርክ ድረስ ሲሻገር ዋለ። ጦቢያና አባቷ ከድንኳኑ አፍ ተቀምጠው ዓይናቸው እስኪፈዝ ድረስ ሲመለከቱ ዋሉ፤ ነገር ግን ዋሕድ ከዚያ ታለፈው ባሪያ ሁሉ መካከል አልተገኘም። ወደ ማታ ግድም ጦቢያም አባቷም ተስፋ መቁረጥ ጀመሩ። ጊዜውም መሽ የቀረው ባሪያ ነገ ማለዳ ማለፍ ይጀምራል ተብሎ አደረ። ንጉሡም እንደ ዋዛ በመነጠር እያሾለክ “ካሁን አሁን ያገኙት ይሆን” እያለ እነጦቢያን ሲመለከት ውሎ እንዳላገኙት አወቀና አዘነ። ጦቢያም አባቷም ሌሊቱን ሁሉ በጭንቀት አደሩ። በማለዳ ግን እንደ ትላንትናው ከድንኳናቸው ደጃፍ ቁጭ ብለው እንደገና ያዩ ጀመር። ግን ቀኑን ሁሉ ምንም ሳያገኙት ዋሉ። ጊዜውም መሽ የቀረውም ባሪያ ለነገ ተባለ። የአባትና ልጁ ሐዘን እጣፍ ሆነ “ዋሕድ ሞቶ ነው እንጂ ይኸን ጊዜ እናገኘው ነበር” ይሉ ጀመር። በሦስተኛው ቀን እስከ ቀትር ድረስ ምንም ሳያገኙ ዋሉ ተስፋ ማድረጉንም ተወት። የሚልፈውንም ባሪያ አተኩረው ለማየት ሰነፉ፤ ብቻ አንዳንድ ጊዜ ቀና እያሉ እያዩ ሲተክዙ ወደቀን እኩሉ የላይ ጢሙን ከተቆረጠ የእስላም ነጋዴ ጋር በጎኑ ከጫንቃው ላይ ርኮት አንጠልጥሎ እየተከዘ የሚሄድ አንድ ወጣት ልጅን ጦቢያ በሩቅ አየች። ዛሬውና አረማመዱ የወንድሟን መሰላት ነገር ግን መልኩ በፀሀይና በአመዳይ ክስል ብሎ ጠቋቁሮ ነበርና ይሆንን አይሆንን ስትል ዋሕድ ወዙን በነጠላው እየጠራረገ በጣም

ቀረበ። ጦቢያ እርግጥ ወንድሟ መሆኑን ባወቀች ጊዜ ለአባቷም መንገሩን ረሳች ብቻ ሁለት እጅዋን ወደ ዋሕድ ዘርግታ አእምሮዋ ጠፍቷት ወደቀች። አባትዬው ግን ነገሩን አላወቀ “ልጄ ምን ሆነችብኝ” ሲል እርሷን ለማንሳት ወደ ወደቀችበት ተጎነበሰ። በዚህ ጊዜ ዋሕድ አባቱ መሆኑን ለየውና የጫንቃውን ርኮት አምዘግዘግ “አባዬዋ ከዚህ ምን አመጣህ?” አለና አቀፈው አባትዬውም ገና ጦቢያን ከወደቀችበት ሳያነሳ የጠፋው ልጄ መሆኑን ባወቀ ጊዜ ዘሎ ወደቀ። ሦስቱም እየራሳቸው የናፍቆት ስስትና የደስታ ድንጋጤ ያዛቸውና ተፋዘዙ፤ ንግግርም ተሳናቸው፤ ሁሉም ዲዳ መሰሉ፤ ይህ ሁሉ ሲሆን ዋሕድ ጦቢያን አላስተዋለም ነበር። ጠጉርዋን ተቆርጣ እንደ ወንድ ለብሳ ለምደን አጥልቃ ባያት ጊዜ ሌላ ሰው መስላው ነበር። ኋላ ግን ነፍሳቸው ጥቂት እንደተመለሰ እየተላቀሱ መጠያየቅ ሲጀምሩ ነፍሳቸው ጥቂት እንደተመለሰ እየተላቀሱ መጠያየቅ ሲጀምሩ መቼም ንጉሡ ሁሉንም በመነጥሩ ይመለከት ነበርና ያ የጠፋው ሰው መገኘቱን አወቀ። ወዲያውም ያው የተገኘው ልጅና እርሱኑ ያመጣው ሰው ወደ እርሱ እንዲመጡ አዘዘ። ንጉሡ ዋሕድን ባየ ጊዜ ደስታ ፈነቀለው። እውነትም የጦቢያን ቁርበት ገፍ የለበሰውን እንጂ ሌላም አይመስል ነበር። ጦቢያን ባለሟል ሳለች ያወቃት ሁሉ እንደገና ንጉሡ ምሯት እርሷው ራሷ የመጣች መሰለው እንጂ ሌላም አይመስል ነበር። ጥቂት ዋሕድና ጦቢያ የሚለያዩበት በአተያይ በአነጋገርና በንቃት ብቻ ነበር። ጦቢያ ምንም ልሽሽግ ብትለው ነገሯ ሁሉ ወደ ሴትነቷ ያደላባት ነበር። ንጉሡ ለሰው ባያስታውቅ ነው እንጂ ደስ ብሎት “እንግዲህ ለአህቴ ባል አገኘሁላት። መቼም እርሷ ሌላ መሆኑን አትለየውም፤ ያው የወደድሁት ጦቢያ ተመለሰልኝ ብላ ነው ደስ የሚላት” እያለ በሆዱ ያሰናዳ ነበር።

ወዲያው ንጉሡ ዋሕድን ላመጣው ነጋዴ እስታነሳው ድረስ ወርቅና ብር ሰጥቶ ሸልሞ አሰናበተ ዋሕድን ግን “አሳድግሃለሁ አስመችቼ አኖርሃለሁ፤ ከእኔ ጋር ኑር” አለው። ዋሕድም በበኩሉ ተጨንቆ “ንጉሥ ሆይ፤ አንድ ትልቅ ውለታ የዋለልኝ ነጋዴ ጠፍቶኝ እርሱን ካላገኘሁ አርፌ እንዳልቀመጥ ምዬ ከቤቴ ወጣሁ። ይኸውና እርሱን ስፈልግ ብዙ መከራ አገኘኝ፤ ቀጥሎም ባሪያ ሆኜ ተሸጥሁ፤ አሁን እርስዎ ባያወጡኝ ከዚያው እንደሌሎቹ መቅረቴ ነበር። እንግዲህ ለዚህ ካበቁኝ እርሱን ስፈልግ እሞታለሁ እንጂ ራሴን ወድጄ ደስ ካለኝ ብዬ ከዚህ መቀመጥ አይቻለኝም፤ አይዘኑብኝ፤ እኔ ጌትነት ይቀርብኛል እንጂ ለእርስዎ አሽከር አይታጣም” አለና ነገረው።

ንጉሡ አስተውሎ ሰምቶ ቁም ነገረኛነቱን አድንቆ ሲያቆም “በዚህስ ከሆነ አታስብ፤ እንዳገኘሁ እርሱንም በየትም አስፈልጌ አስገኛልሃለሁ። አንተ ብቻ ከእኔ ጋር እንድትቀመጥ፣ እሺ በለኝ” አለው። ዋሕድም “ንጉሥ ሆይ ይኸንማ ታደረጉልኝ እንኳን በደስታ እኖራለሁ ሲሉኝ ባሪያ ቋሚ አድርገው ቢገዙኝም ደስ እያለኝ እገዛልዎታለሁ ምን ከፍቶኝ” አለና መለሰ።

ንጉሡ ለዋሕድ እንዳደረገው ሁሉ ወዲያው እሉቱን “ነጋዴ የሆንህ ወረታህንም የዘረፋው ጊዜ የተገፈፍህ ወረትህን እንዳስመልስልህ፤ ወረትህንም ያልተቀማህ ለእንግዲሁ በየሄድክበት ሁሉ እንዳትነካ ድብዳቤ እሰጥሃለሁና ክተት፤ አዋጁን እንደሰማህ ገስግስህ ድረስ” አለና በያገሩ አስነገረ።

ዋሕድም በማግሥቱ ጦቢያ በነበረችበት ቦታ የባለሟል ጌጥ ተሸልሞ እልፍኝ ገባ።

ንጉሡም እጅግ አቀረበው፤ ባለሟል የተባለ ሁሉ እንደልማዱ በቅናት ይፈጠረቅ፤ እርስ በርሱ ይመሳጠር ጀመር።

ንጉሡ ግን የጦቢያ ነገር እንዳይደርስበት ፈርቶ ከፊቱ እንዳይለይ ከእሱ በቀር ማንም ቢጠራው እንዳይሰማ ከትእዛዝ ጋር መከረው። ከዚህ ወዲህ ንጉሡ እናዳለው ተጠንቅቆ ቀን ቀኑን ከእልፍኝ ከንጉሡ ጋር እየዋለ ማታ ማታውን ወደ አባቱና ወደ እጎቱ እየሄደ ያድራል።

የንጉሡ ዘመድ ግን በጦቢያ ነገር ተታማች ወዲያ፣ አባቷ ባለሟሎች ከሚገቡበት ከንጉሥ እልፍኝ እንዳትገባ ለብቻዋ ከድንኳኗ እንድትቀመጥ አድርጎ ከልክሏል።

ስለዚህ የዋሕድን እልፍኝ መግባት አታውቅም ነበር።

ንጉሡ ግን አንድ ቀን መቼም በጦቢያ መሄድ እንዳዘነች እንዳለቀሰች ያውቃልና ለዚያችው ለዘመዱ በምሥጥር አድርጎ “አይዘኸ እህቴ ጦቢያ ሄደ ብለሽ አትዘኝ፤ ተወደድሽው ተመልሶ እንዲመጣ አደርጋለሁ” አለና ነገራት።

እርሷ ግን ይህን በሰማች ጊዜ ደስታና የጦቢያ ናፍቆት ይዟት ነበርና ዝም ብላ እንባዋን ታዝረከርክ ጀመር።

ቀጥላም “ጌታዬ፣ ወንድሜ፣ ይህንንም ታደረግህልኝ፤ ይህ ሁሉ ጌትነቴ ማዕረጌ ቀርቶብኝ ወጠ ሰሪ፣ ገንቦ ተሸካሚ ሆኜ ወረታህን እከፍልሃለሁ፤ እውነት ነው ያንተ ወገን ሆኜ ምን የሚጎድለኝ ምን የሚቸግረኝ ነገር ይገኛል። ይኸ ሁሉ ማዕረግ፣ የተመኙት ነገር ካልሆነ በዚህ ዓለም ምንም ደስታ የለውም። ሁሉም ከንቱ ነው፤ ሁሉም አንጉል ነው። ታንጉል ጌትነት ሙሉ ድኅነት ይሻላል። አሁንም እውነት ጨርሳ ደስ ይበላት ያልህ እንደሆነ፤ በጦቢያ እጅግ ፍቅር አድሮብኛልና ለእርሱ ሚስትነት አብቃኝ። ሌላ ነገር አላስቸግርህም፤ ጌትነቱም ሁሉም ይቅርብኝ፤ እንዳንዲቱ ገረድህ ሰርቼ አገለግልሃለሁ” አለችና መደምደሚያዋን በእንባ አስረዳችው።

ንጉሡ ገና ሳይመልስላት የእርሷ አባት የንጉሡ አጎት ደረሰና ትቷት ተነሣ፤ እርሷም ምላሹን ለማግኘት እንደቸኩለች ከዚያው ቀረች።

ንጉሡ ግን ለሰው የማይናገረው ነገር ሆኖበት ነው እንጂ ለራሱ በጦቢያ ፍቅር ልቡ ተነድፎ ሲናገርም ዝንጉ ሆነ። ለመናገር ያሰበውንም ጉዳይ ይረሳው ጀመር። የጀመረውም ነገር እየተረሳው አሥር አሥር ጊዜ መደጋገም ብቻ ሆነ። ማታ ግብር ከተመለሰ ወዲያ ሰውን ያሰናብትና ጭር ሲል ብቻውን ከድንኳኑ ውጭ አውታሩን ተደግፎ ቁሞ የጦቢያን ድንኳን ሲመለከት እስከ መንፈቅ ሌሊት ያመሸና እንቅልፍ ሲያሸንፈው ይገባል። በማግስቱም እንደዚሁ ያደርጋል። ምንም እንኳ ጦቢያ እንዳትታየው ቢያውቅ ያለችበትን ሥፍራ ማየቱ ተስፋው ነበር። ምን ያድርግ የመጀመሪያ ፍቅሩ ነው። ከጦቢያ በቀር ሌት ወድዶም አስቦም አያውቅም ነበር። እርሷን ሳያይ በፊት “ፍቅር የሚሉት ምንድር ነው?” እያለ ያላገጥ ነበር። ደግሞም እስከዚያ ድረስ ገና ያልባለቀ ልጅ ነበር። እርሷን ከወደደና ለሚስትነት ከተመኘ ወዲህ ግን የጦቢያ ነገር እንዲያውም ህልም ሆነበት። በጨለማ ቀስ ብሎ እየሄደ “እንዴት ዋልሽ? እንዴት አደርሻ?” ቢላት ደስ ይለው ነበር። የብርቱነቷን፣ ያፋራምነቷንና የሃይማኖቷን ነገር ያውቃልና እየፈራ ይቀር ነበር። ማለዳ ወንድሟ ዋሕድ ሲመጣ ሳስቶ “ጦቢያ እንዴት ናት?” ብሎ ይጠይቃል ይነበረው ተስፋ ይኸው ብቻ ነበር።

በዚህ መካከል በአዋጅ እያገሩ ያለ ነጋዴ ሁሉ ይሰበሰብ ጀመር። ገንዘቡን ከብቱን የተዘረፈውም እንዲመለስለት ገንዘቡ ያልሄደበትም ለገናው ፈርቶ ደብዳቤ ለመቀበል አንድ ለምልክት ነጋዴ አልቀረም። ሁሉም ተጎለጎለና/ተሰበሰቡ/ ደረሰ። ንጉሡ በዚህ ጊዜ ደስ አለውና ዋሕድን ያን የምትፈልገውን ነጋዴ በፊቱ እንዲሻገር አድርጎ አዘዘ። እርሱም እሺ ብሎ ካናቋው በር ሆነና የሚሻገረውን ነጋዴ ሁሉ ባይኑ ሲቀላውጥ ዋለ። ግን እስከ ተሲያት ድረስ አላገኘውም፤ በማግስቱም እንደትላንቱ በሩን አንቆ ሲመለከት ወደ ደረቅ ረፋዱ ያ ደግ አድራጊው ነጋዴ ወረቱን ሁሉ ተቀምቶ ኑሮ አዝኖ ተክዞ ከስቶ ወራዳ ልብሱን በጫንቃው ላይ ጥሎ ሲመጣ አየው። ዋሕድ የሚተነፍሰውን አቋርጦ ዘለለና ፊቱንና ጉልበቱን ሳመ፤ ቀጥሎም አንገቱን አቅፎ ይዞ ሳመ። እንደዚሁም “እንዴት ነህ ታዳጊዬ? እንዴት ነህ ለጋሱ ጌታዬ?” እያለ ይጠያይቀው ጀመር። ምንም ያው ነጋዴ በሐዘንና በመከራ መልኩ ቢለዋወጥና ቢጎሳቆል የዋለለቱ ደግ ስራ አላስረሳውም፤ አላስናቀውም። እርሱ ግን ዋሕድን ተሸልሞ አብቦ ባየው ጊዜ ያየበት ስፍራ ጠፍቶት ተጨነቀ። ጎሳ ግን ነገሩን ሁሉ ዋሕድ በነገረው ጊዜ ጥንቱንም ስጦታው በዚህ ዓለም ቢታወቅበት አልወደደም ነበርና እንደ ክፉ አድራጊ ዐፈረ፣ ደነገጠ።

ንጉሡ የእዚህን ነጋዴ መገኘት እንዳወቀ ወዲያው አስጠራና እርሱ በገዛ አፉ “ይኸን ያህል ከብት ይኸን ያህል ወርቅና ብር ጠፍቶብኛል” ብሎ በተናገረው መሰረት ሁለት እጥፍ አድርጎ በሚገዛው አገር ነጋድራስ አሰኝቶ ሹም ለቀቀው። የሰው ውለታ ክፉም ቢሆን በጎ በወዲያኛው ዓለም ብቻ ሳይሆን አንዳንድ ጊዜም በዚህ ዓለም ፍዳው ወይም ካሣው ባድራጊው ላይ ይደርሳል።

ይኸን ሁሉ ነገር አሃምሮ ከጨረሰ ወዲያ ንጉሡ ዋሕድንና አባትዬውን ለብቻቸው አድርጎ በምሥጢር “የምትወደው ልጅህ ጠፍቶብህ ስታለቅስ ፈልጌ አግኝቼ ይኸው አንተን ደስ አሰኘሁ፤ እንባህንም አደረቅሁልህ” ደግሞ ወደ ዋሕድ ዙሮ “ስትፈልግ ከመሸጥ የደረሰህበትን ሰው በአዋጅ አስፈልጌ አስገኝቼ አንተንም ደስ አሰኘሁ። ስለዚህ ሁለታችሁም ወረታ መመለስ ይገባችኋልና፤ ወረታዬን መልሱልኝ” አላቸው። ይኸን ቃል በሰሙ ጊዜ ሁለቱም ተጨነቁ። ቀጥሎም “ንጉሥ ሆይ! እውነት ነው ትልቅ ወረታ ይገባዎታል፤ ነገር ግን እንደኛ ያለ ምስኪን ከማመስገንና ከመመረቅስ፤ እድሜዎም እንዲረዘም እግዚአብሔርን ከመለመን በቀር ምን የሚቻለን ነገር ይገኛል? ለእርስዎ በዚህ ዓለም የሚሳንዎና የሚቸግርዎ ስላልኖረ የተመኘነውን ሁሉ አደረጉልን። እኛ ግን ለእርስዎ የሚገባ ውለታ እናደርግ ዘንድ እንዳይሆንልን እርስዎ ያውቃሉ፤ ደግሞስ በዚህ ዓለም ምን የሚቸግርዎና የሚያቅትዎ ነገር አለና ከእኛ አንድ ወረታ ይጠብቃሉ?” አሉና በአክብሮት መለሱለት።

ንጉሡም አስተውሎ ሁሉንም ሰማና “እውነታችሁ ነው፤ ሁሉ ይቻለኛል ንጉሥ ነኝ፤ መንግሥቱም እጅግ ሰፊ ነው። እኔ ምንም ልጅ ብሆንና እናት አባትም ደጋፊም ባይኖረኝ የእኔ አምላክ ሁሉን አሟልቶና አሳክቶ ሰጥቶኛል። ነገር ግን ጨርሶ ደስ ይለኝ ዘንድ አንድ ነገር ብቻ ይቀረኛል። ይኸውም ነገር ከእናንተ ዘንድ በቀር ከሌላ አይገኝም። ደግሞም ንጉሥና ሀብታም ብቻ አይደሉም ወረታ ማድረግ የሚቻላቸው። ንጉሥም ከድኃው ደገፋ ካላገኘ ከቶ በሰላማዊ ኑሮ ሊመራ አይቻለውም፤ መንግሥቱም መንግሥት፤ ትዳሩም ትዳር አይሆንም። አሁንም የማይቻላችሁን ነገር አልለምናችሁምና ‘እሺ በሉኝ’ ” አላቸው።

እነእርሱም ቸገራቸውና “ነገሩን እስኪ እንወቀው፤ ከሆነልን ለንጉሥ እንቢ የምንለው ነገር የለንም” አሉ። በዚህ ጊዜ ንጉሡ እንዲህስ ታላችሁ “ከበግና ከፍየል መካከል ከሚኖር ቀበሮ፣ ከሚስቱ ጋር ጭሮ የሚኖር ዶሮ ይበልጣል። እኔም ምንም ሁለንተናው ተዘጋጅቶልኝ ብታዩት ጨርሶ ደስ አላለኝም። ጭራሽ ደስ ብሎት ይኑር ብላችሁ ታዘናችሁልኝ፤ አንተ

አባትዬው ጦቢያን በሚስትነት መርቅልኝ እጅግ ወድጃታለሁ፤ ሞቴም ሕይወቴም በእርሷ ይሁን አንተም ዋሕድ የምወዳትን የአጎቴን ልጅ መርቁ እስጥሃለሁና አግባ እርሷንም ታገባህ ወዲያ ከአንተ በላይ ሹም እንዳልሾም ቃሌ ነው” አለና ጨረሰ።

አባትዬው በሃይማኖት ነገር ጦቢያ እጅግ ብርቱ ነበረችና፤ ፈርቶ ተጨነቀ። ጌላ ግን “ቀን ይስጡኝ መክሬ እነግርዎታለሁ” አለና ተለያዩ። ዋሕድም ፊት የእጎቱን መጨረሻ ነገር ለማወቅ ዝም ብሎ ቆየ።

ጦቢያ ነገሩን በሰማች ጊዜ ደነገጠች፤ ነገሩም ደነቃት፤ ጦቢያ ከልጅነቷ ጀምሮ የኩራትና የጌትነት ነገር አታስብም ነበርና ቶሎ እሺ አላለችም። ብቻ ታስብ ጀመረች። እንቢ እንዳትል ያንጉሥ የዋለላትን ወንድሟን ከባርነት ያዳነላትን ወረታ ማጥፋት ሆነባት፤ ባንድ በኩል የእርሷ እንቢታ ለአባቷና ለወንድሟ ጠንቅ እንዳይሆንባቸው ፈራች። እሺ ብላ ያልተጠመቀ፤ ክርስቶስን ያላወቀ ሰው ማግባት ሃይማኖት እንደመለወጥመና ከክርስቶስ እንደመራቅ፤ በዚህ ኃላፊ መንግሥትም የወዲያኛውን የማያልፈውን ክብር እንደማቃለል ያለም ነገር ሆነባትና አይሆንም በማለቷ ቆረጠች። ከዚህ በጌላ አስቀድሞ ወንድሟንና አባቷን ከመከራ እንዲያድንላት ክርስቶስን ተጨንቃና ተጠባ ለመነች። ቀጥላም ለንጉሡ እንዲህ ብላ ጻፈች።

“ንጉሥ ሆይ! የእኔን እጅ ስጠኝ ብለው አባቴን ለመኑ፤ ነገሩን በሰማሁት ጊዜ እጅግ ደነቀኝ። አሁንስ ጌታዬ እንደ እርስዎ ያለ ትልቅ ንጉሥ፤ እንደእርስዎ ያለ ጌታ ዓለምን በእጁ የጨበጠና በእግሩ የረገጠ፤ አዳሙ የሰገደለት አጀማመሩ ያማረለትና የገናው ያልተገመገመበት ሕፃን ንጉሥ እንዴት ተዋርዶ እንደ እኔ ያለች ድኃ ልጅ ለሚስትነት ይመኛል? ይህ ነገር ቢፈጸም ለእኔማ እጅግ ክብርና ከፍተኛ ማዕረግ ይሆንልኝ ነበር። ነገር ግን ለእርውስዎ መሆን አልገባምና ይተወኝ። ልቅርብዎ፤ እኔም የእዚህን አላፊ ክብር፤ የእዚህን አላፊ ዓለም ደስታ ተመልክቼ፤ ክርስቶስን ያላወቀና ያልተጠመቀ ንጉሥ ማግባት ክርስቶስን መክዳትና የዘለዓለሙን ሕይወታዊ ክብሬን መናቅ ይሆንብኛል፤ ስለዚህ እጄን ወደ እግዚአብሔር እዘረጋለሁ እንጂ ላልተጠመቀና ክርስቶስን ላላወቀ እጄን አልሰጥም፤ እንዲያውም በእውነቱ መሐላ አለብኝና አይሆንልኝም፤ አይዘኑብኝ። ትልቅ ውለታ ሰርተው እኛን ደስ ስላሰኙንና ወንድሜንም ከባርነት ስላወጡልኝ ወረታውን ቸሩ እግዚአብሔር ብቻ እንጂ ሰው ችሎ አይከፍልዎም። እርስዎ ባያውቁት ክርስቶስ ያውቅዎታልና ወረታዎን ይክፈልዎ” አለችና በመጨረሻው “ንጉሥ ሆይ! ካንዴ ሁለቴ ወደቤታችሁ በደኅና እንድትመለሱ አደርጋለሁ ብለው

ቃል ሰጥተውን ነበር፤ አሁንም በሰጡን ቃል መሰረት ወዳገራችን ለመሄድ አንድነት ያሰናብቱን ዘንድ በትህትና እለምናለሁ” ስትል ጻፈች። ወረቀቱንም ሸሽጎ እንዲሰጥ አደራ ብላ ለዋሕድ አሳለፈችው።

ንጉሡ ነገሩ እንዳልተዋጠለት ባየ ጊዜ እጅግ ተከፋ፤ በግድ እንዳያገባት በግድ የሆነ ፍቅር፣ ትዳር እንዳይሆንና ንጉሥ የሆነ ሰው በገዛ ጉልበቱ ተመክቶ እንደወደደው ማድረግ እንዳይገባው ያውቃል። ባንድ ወገንም ሊለቃቸው ከጥንቱ ቃል ሰጥቷቸዋልና የንጉሥ ቃል የማይታጠፍ ሆኖ ቸገረው። ደግሞ እንዲያ ሲወድዳት ለቅቆ እንዳይሰዳት ለእርሱ ሞት መሰለው። የመሄድዋን ነገር ባሰበ ጊዜ ያንቀጠቅጠው፣ ያዝመው፣ ያብረከርከውና ያልበው ጀመር። በጦቢያ አንጻር መንግሥቱም ዘውዱም አጀቡም ሠራዊቱም ከንቱ ሆነበት። ከዓለም አልቆጥርህ አለው። ሁሉም ቀርቶበት ለጦቢያ ባል መሆኑን ብቻ ወደደ። በእርሷ ነገር ልቡ ተሸበረ፤ ታመልጠኛለችን ሲያስብ ልቡ ባባ፣ ሆዱንም ይቆርጠው፣ ራሱንም ይፈልጠው ጀመር። ምን ያድርግ? ከሰው እንዳይነጋገር ታመምሁ ብሎ ተኛ። ከዋሕድ በቀር ከፊቱ ሰው እንዳይደርስ አደረገና ዝም ብሎ ያስብ ጀመር፤ አሳቡ ግን በከንቱ ነው። ጦቢያ ክርስቲያን ያልሆነ እንዳታገባ ማለች፤ ተከተተ ነገሩ። እርሱ ክርስቲያን ካልሆነ በቀር ሁሉም ቀረ ማለት ነው። አሳቡ በዚህ ቆመና “ዋሕድ ሂድ ከእነትህ አይዞሽ ደስ ይበልሽ እንዳንችው ክርስቲያን ሆኜ አገባሻለሁና የሚጠምቀኝ ቁስ በሽሽግ አስፈልጊልኝ” ብሎ ላከባት። ጦቢያም ከእርስዋው ንግሥትነት ይልቅ በእርሷው ምክንያት ያን ያህል ትልቅ ያረመኔ ንጉሥ ክርስቲያን በመሆኑ ደስ አላትና “ይኸማ ከሆነ አማረ” አለች። እግዚአብሔርንም አመሰገነች።

ንጉሡ ግን ከዚህ ዕለት ጀምሮ ብልጎቱን ሳያስታውቅ ትልቅ ዓመት በዓል አለብኝ እያለ ያሳላ፣ ጠጁን ያስጥል፣ ጠላውን ያስጠምቅ፣ ፍሪዳውን ያሰበስብ፣ ሁለንተናውን ያሰናዳ ጀመር። ደግሞ ሌት ሌቱን በስውር ትልቅ የገዳም መምህር እየመጣ የሃይማኖትን ነገር፣ የጌታችን መውረድና መወለድ፣ መሞቱንም ያስተምረው ጀመር። የአጎቱንም ልጅ በጦቢያ አስመስሎ ከዋሕድ ለማጋባት “የወደድሽውን ጦቢያን እንዳጋባሽ ክርስቲያን ሁኚ እኔም የክርስቲያን ወገን ለማግባት ክርስቲያን መሆኔ ነው” ብሎ ነግሮአት አብራው ትማራለች። ንጉሡም፣ ያቺም ያጎቱ ልጅ የክርስቶስ ሃይማኖት/ትምህርት/ ገባቸው። ከዚህ ወዲያ ንጉሡ ውስጥ ለውስጥ በየመሃሪያው ሁሉ ላይ መስቀል ያስቀርጥበት ጀመር። ሶበድአት በነበረበት ሥፍራ፣ በሰንደቅ አላማው ሁሉ መስቀልና ሰፍነግ፣ ጦር፣ አክሊለ ሶክ ያስጠልፍበት ጀመር። በየነጋሪቱም

በየመለከቱም በየጋሻውም ሁሉ ላይ የጣዖት ስም ነበረበትና ያንን እያስጠፋ የክርስቶስን ስም አስጻፈበት።

የሠርጉ መሰናዶ ባለቀ ጊዜ ከሠርጉ አንድ ቀን ቀደም ብሎ በመንፈቀ ሌሊት እርሱም የአጎቱም ልጅ በዚያ መምህር እጅ ተጠመቁ። ወዲያው ሳይነጋ በፊት በድንኳኑ ላይ መስቀል ያለበት ሰንደቅ ዓላማ አስተክለና የጥንቱን ከእሳት አስጨመረው። ወዲያው ጎሕ እንደቀደደ ወፍ ጭው ጭው ማለት ሲጀምር ከአደባባይ ላይ የአዋጅ ነጋሪት ወጣና በግራና በቀኝ መስቀል የተለጠፈበት ዓላማ በንፋስ ሲውለበለብ ነጋሪቱ ይደበደብ ጀመር። ገና ሰው ከመኝታው አልተነሣም ነበርና ያ ሰንተል ነጋሪት እየቆየ እንደልማዱ ድዝ ድዝ ሲል በሰማ ጊዜ የአዋጅ ነጋሪ መሆኑን ዐወቀ። አዋጁን ለመስማት እየተቻኮለ ሰው ከእንቅልፉ ባንኖ እየተነሣ ዓይኑን በእጁ በአይበሉባው እያሻሽ ጨርሶም ያልለበሰ ልብሱን በአንደኛው እጁ ከምድር እየጎተተ አዋጁ እንዳያመልጠው እየተቀዳደመ ከግራና ከቀኝ ተሰበሰበ። በአንድ ጊዜ ሰው ከአደባባይ ሣር ቅጠል ሆነና ይትበለበል ጀመር።

ንጉሡ በሩቁ ሁሉንም ሲመለከት ነበርና የሰውን መጠራቀም ባየ ጊዜ የአዋጅ ነጋሪውን አለቃ በወርቅ ለምድ፣ በወርቅ ጫማ፣ በወርቅ ዝናር፣ በሐር ቀሚስ፣ በአረንጓዴ ሱሪ አንቀልቅሎ ሸልሞ፣ በወርቅ የተሟሸ ዘንግ አሲዞ የአዋጁን ቃል ጽፎ ሰጥቶ ሰደደውና በአጀቡ ከአደባባይ ደረሰ። በአዋጅ ነጋሪው ጀርባ አለፈና ሲቆም ጊዜው መድረሱን ለማስታወቅ ነጋሪት መቼው ምቱን ያፋጥን ጀመር። የአደባባይም ሰው ምን ይሆን ሲል ለመስማት ይጋፋና ይንሸቀሸቅ ጀመር። ቃል እንዳያመልጠው አንዱ በአንዱ ላይ እየወጣ እየተዛለለ ጀርውን አቁሞ ሲጠብቅ አዋጅ ጫሂው (አዋጅ ነጋሪው) ከትልቅ ደንጊያ ላይ ወጣና ፊት እንደልማዱ ሦስት ጊዜ እየተንጠራራ «ስማ! ስማ! ስማ! መሰማሚያ ይንሣው የንጉሥን ጠላት» ብሎ እንደጨረሰ ዋናው አዋጅ እስነጋሪ ወረቀቱን እያነበበ ይመራው ጀመር። ቃሉም እንዲህ ይል ጀመር።

«ሠራዊቱ ሆይ! አገራ ሆይ! ዓለምን ምድርን ሰውን አራዊትን እንስሳትንና በዚህ ዓለም ያለውን ፍጥረት ሁሉ አንድ አምላክ ብቻ ነው የፈጠረው፤ ሁለተኛ ፈጣሪ ከዚህ ቀደም አልነበረም። ለእንግዲህም አይመጣም። ይኸው አምላክ ብቻ ከዓለም በፊት እንደነበረ ዓለምንም አሳልፎ ይቀራል። በሦስትነቱ ስናምን አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ እንላለን። በአንድነቱም በሦስትነቱም አንድ አምላክ መሆኑን እናምናለን።

«ይኸው አምላክ አዳምንና ሔዋንን ፈጥሮ እንዲወልዱ እንዲዋለዱ ዓለምን እንዲሞሉ አዘዘ። በዚህ ጊዜ እንኳን አዳምና ሔዋን አራዊቱ እንስሳቱ፣ አዕዋፉ አምላካቸውን ዐውቀው አመሰገኑ። ከብዙ ዘመን በኋላም ሰዉ ከመራባትና ዓለሙን ከመሙላቱ የተነሣ ቋንቋው በዝቶ እየራሱ ሆነ። እንደ ቋንቋውም ብዛት ሃይማኖቱም አምልኮቱም ተለወጠ። የእውነተኛውን አምላክ ረስቶ ለየራሱ ጣዖት አበጀ። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር አብ አንድ ልጁን ‘ሂድ’ ብሎ ወደ ምድር ላከው። ይኸው ልጁ ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ እንደእኛ ሰው ሆኖ አስተማረ፤ ተሰቀለ፤ ሞተ።

የእርሱ ተማሮች ሐዋሪያት የእርሱን ቃል እንዳስተማራቸው እየዞሩ አስተማሩ። እነእርሱ የደረሱበት አገር ወይም ቃላቸውን የሰማ ብርሃን ወጣለት፣ አመነ፤ የኢየሱስ ክርስቶስን ቃል ዐወቀ፤ ክርስቲያን ሆነ፤ ተጠመቀ። የሐዋርያትን ቃል ያልሰማ እስከዛሬ ድረስ በጣዖት፣ በጅኒ፣ በአጋንንት፣ በዛፍ፣ በገደል ያመልካል።

“እኔም ከአያት ከቅድም አያቴ በቆየኝ ድንቁርና ለጣዖት ስሰግድ ኖርሁ። አሁን ግን ክርስቶስ ልብ ሰጠኝ ከድንቁርና አወጣኝ፤ የእውነተኛውን ፈጣሪ እንዳውቅ አደረገኝ። የእውነተኛው ሃይማኖት የክርስቶስ ወገን መሆን ነውና የእኔ ሃይማኖት ነው ዕወቀው። እኔን የወደድህ እንደእኔ ተጠመቅ። እኔን ያልወደድህ ተለይ። ክርስቲያን መሆን የወደድህ ወደቀኝ፤ እንደጥንትህ መኖር ያደላብህ ወደ ግራ ሥፈር» አለና ጨረሰ።

ከዚህ አዋጅ ወዲያ ግራ ሠፋሪ ጠፋ፣ ሁሉም ወደመጠመቁ አደላ፤ ክርስቲያን መሆኑ ተረገጠ፤ ሁሉም አስቀድሞ እንዳወቀው ሆነና ረጋ። ንጉሡ ደስ አለው። “ብቻዬን እቀር ይሆን!” ሲል ይፈራ የነበረ ቃሉ እንደተዋጣለት ሃይማኖቱ እንደተከበረለት ባየ ጊዜ ወዲያው፤ ክርስቲያን ይግዛ እንጂ አይገዛ” ብሎ ደነገገ። ከዚህ ሕግ የተነሳ በየአገሩ እንደ ባሪያ ተሸጦ የነበረ ክርስቲያን ሁሉ ከባርነት ወጣ።

ባንድ ነጋዴ ሰበብ ሁሉ ዳነ። ባንድ ሴት ምክንያት ሁሉ አመነ። ባንድ ንጉሥ ቃል ኢትዮጵያ ቆመ።

የሠርጉ ዳስ ተጣለ አቁልቋዩ ተዘረጋ ወጡ ተሠራ፣ ጠጁ ተሾመ። አረቂው ቀረበ ፍሪዳው፣ ሙክቱ ተጣለ ብርሌው፣ ብርጭቆው ተለቀለቀና ተደረደረ። ሁለንተናው ግጥም ብሎ ተሳለ። ንጉሡ አስቀድሞ የሚስቱን ጌጥ አሰናድቶ ነበርና ሰደደ። ድንኳኑ ለእርሱ ተብሎ

የወርቅ ግምጃ ተመርጦ ተሰፍቶ በወርቅ ተጎብግቦ ነበርና ሄዶ ተተክሎ። ዙሪያውን የደማስ ግምጃ አጥር ታጠረና ጦቢያ ገባች። የድኅነቷ ድንኳን ተነቀለ። በዙሪያው ዘበኛና ሽልሜ ታጠረበት። ደንገጡሩ እየተመረጠ ተሸልሞ ተሸልሞ ሄደና በዙሪያዋ ሠፈረ። ሺህ አቡሱዳ ሻንቅላ ለሰይፈ ጃግሬነት ሰይፉን በጁ እየሸፈነ ቀይ ኩፍታውን እያደረገ ሄደና ከዘበኛና ከሽልሜ መካከል ገባና ሠፈረ። የጦቢያ ሠፈር ለዓይን ይገረምም እንደ እሳት ይፋጅ ጀመር። ከዋናው ከንጉሡ ሠፈር የእርሷ ደመቀና እንደ መስከረም አበባ ተንገባባ።

ይኸ ከሆነ ቀጥሎ ንጉሡ ዋሕድን ራስ ቢትወደድ አሰኝቶ ራስ ወርቅ አሠረለት። ሠፈሩም ለብቻው ተለየና ተገጠጠ። ንጉሡም ሰው እንዲገባለት ጦሩም እንዲደነድን ብሎ የክርስቲያን አገር መኪንንት ተሻግሮ በዋሕድ እግር እንዲሠፍር አዋጅ አደረገና በአንድ ጊዜ ለፎው በዛለት።

ንጉሡም ዋሕድም በአንድነት ዕለቱን ለማግባት ተሰናዱ። ነገር ግን ያች የንጉሡ ዘመድ ገና የዋሕድንና የጦቢያን ነገር ሳታውቅ የሚያገባኝ ጦቢያ ነው ስትል ነበርና ከሠርጉ በፊት የምትለውን ለመስማት ንጉሡ ዋሕድን ለማሳየት ከአጎቱ ልጅ ዘንድ ወሰደው። እርሷም ዋሕድን ተሸልሞ አጊጦ ራስ ወርቅ አስሮ ባየችው ጊዜ ጥንቱንም ጦቢያ እንጂ ሌላ ሰው ነው ብላ አላወላወለችም። ብቻ ወዲያው እንዳየችው የፍቅር ናፍቆት እድሮባት ነበርና ደስ ብሏት ታለቅስ ጀመረች። አንድ ብቻ ቃል ያገኘችው ቀስ ብላ ባልተያየንባቸው ጥቂት ቀናት ውስጥ እንዴት ረዘመ ማለት ብቻ ነው። ንጉሡ ይኸን በሰማ ጊዜ “ስሙ ዋሕድ ይሁን ብያለሁና የባልሽ ስም እንደተለወጠ ዕወቂው። ዋሕድ ማለት አረመኔና አማራ አንድ ሆነ ማለት ነውና ስለዚህ ተለወጠ። የእርሱንም ስም ለእኔ ሚስት አድርጌዋለሁ” ብሎ ነገራት። እርሷ “እሺ መልካም ስም ነው፤ መልካም ትርጉም አለው” ብላ ደስ ብሏት ተቀበለች።

ሠርጉም ተሠረገ፤ ጋብቻቸው እስከልጅ ልጅ የደስታ ግቢ ሆነ፤ መንግሥቱም የጠና ሃይማኖቱም የበረታ ሆነ።

ዋሕድ ከዚህ በኋላ ነጋዴ ደብድቦ ጥሎት የሄደ ጊዜ አስታመው ያዳኑትን ሰዎች ልጅ ከተሸጠበት አስመጥቶ ስለ እናት አባቱ ወረታ የእርሱ እንደራሴ አድርጎ ሾመው

ንጉሡ ከዚህ ወዲያ ጦቢያን አገባና እንዲህ ብሎ ገጠመላት።

እንዲች ያለች ጽጌ ከወዴት በቀለች
 እንዲያው መላክ ኑራ ከላይን ወረደች።
 አላመል ተፈጥራ ሰውን አስጨነቀች።
 እንኳን ወንዱንና ሴቱን አዘነጋች
 ይኸም ሁሉ ሆኖ መኩራት አላሰበች።
 ሳዱላዋን ትታ ጠጉሯን ተሸለተች።
 ጠልሰሟን አውልቃ አጎዛ ደረበች
 ሥጋጃዋን ንቃ አቃቅማ ረገጠች
 ከዙፋኗ ወርዳ ተኮረብታ ወጣች።
 እንኳን ለመዋረድ ለሞት ያልተገባች
 ዓለም ሲሰግድላት በድንክ ተከሠሠች።
 በምቀኛ ተንኮል ተልፍኝ ተሰደደች
 ለወንድሟ ስትል በወንድ ተመሰለች
 ዳሩ ግና ቢሆን ወንድ ሁናም አልቀረች
 የሁለት አገር መንግሥት አንድነት ገጠመች።
 እርሷ ጦር አትፈራም ከሰልፍ ትገባለች።
 ይኸው ጀግና ቀድማ ንጉሡን ማረከች።
 እንኳን ለወደዳት ባሏን ታኮራለች።
 ጦቢያ ዙሪ ዙሪ ዘውድ አትርፋ ገባች።

ዝናብ እንዳጣ እህል
 በበልግ የበቀለ
 ባንቺ አፈጣጠር
 ፍጥረት ነሆለለ

=

ተዬው አታቋጥሪው
 ይነሁልል ፍጥረቱ
 ባንቺው ተሰገደ ፍጥረት ሠራዊቱ።
 አንድ ዐመል አገኘሁ
 ከሠራ አካላትሽ
 እግዜር የሠራውን
 ልብ ማፈራረስሽ።

=

ምንም ወንጌል ብማር
 ሃይማኑ ቢገባኝ።
 ምን ቢሆን አላምንም
 እንዳንች ያለ ሊገኝ።

=

ጦቢያ ለዚህ ግጥም እንዲህ ብላ ለንጉሡ ለባሏ ገጠመች

ይህ ሁሉ ወቀሳ
እንግዲህ ምን ባለች
እሴት ወተት ሳትል
ንጉሥ ማር ባገባች።

_____ = _____

እልፍ አእላፍ አማራ ያስሸሽ የነበረ
ራስ ደጃዝማቹን ይወር የነበረ
ባለ ትልቁን ዘውድ ይሸር የነበረ
እንኳን ጦርና ሰይፍ መድፍ አይፈር የነበር
ወሬው ገና በሩቅ ያስረብድ የነበር
የገዳሙን በሬ ይሰብር የነበር
ጅቦና ሰንሰለት አይገታው የነበር
እጅግ አስገረመ በማተብ ሲታሰር።

_____ = _____

እንኳን ሌላ ንጉሥ ባበሻ ያለው
በኢየሩሳሌምም መድፍ የሚሠራው
በሺህ ዓመት ውጊ ሊሸር አያቃጣው
ዛሬስ ይፈር ጀመር ይደናገረው
ገና ሙጫው ነግሦ ውጊያ ያልገባው።
ያንን ሁሉ ለፎ
ያንን ሁሉ ጀግና
ያንን ሁሉ ጦሩን
ያንን ሁሉ ሰልፉን በቁስ አስፈታው!

ከእዚህ መጽሀፍ ውስጥ ጠጣር መስለው የታዩ ቃላትና ፍቻቸው፡-

ለ

- ለኮ - ከፋሎ ላይ የሚታሰር መሳቢያ
- ለገተ-- ከአፍ አስጠጋ
- ለጋ - ያልጠና፣ ጮርቃ
- ለፎ - እግረኛ ወታደር
- ሉል - የከበረ ድንጋይ

- ላህይ - የገጽታ ወዝ
- ላቀ - አንደኛው ከሌላው በለጠ
- ልጥልጥ - በመወገጡ ተያይዞ የተሞለሞለ ኑግ
- ሎሌ - ሠራተኛ፣ አገልጋይ

መ

- መልታሕት - ጉንጭ
- መርግ - ናዳ
- መሰገ - ጨመረ፣ አስቀመጠ፣ አደረገ
- መቁነን - ድርሻ፣ ልክ
- መተሰገ - ራብ፣ ሞረሞረ
- መንዶ - አጭር ወፍራም ዱላ
- መከር - የደረሰ አዝመራ ወይም የደረሰ ሰብል
- መደመደ - መደዳውን ከሥር ቆረጠ
- መደብር - የነጋዴ ሠፈር (በአሁኑ ጊዜ ሱቅ)
- መዳፍ - ማክል እጅ
- መጣምር - ከብር የሚሰራ የፈረስ ጌጥ
- /የ/ሙያ ሠራተኛ - በጥሬ ገንዘብ ሳይሆን በእህል ዓይነት የቀን ሥራ የሚሠራ
- ማገጥ - በክፉ ቀን የሚበላ የዳጉሣን ፍሬ የሚመስል የሚያፈራ የአክርማ ዓይነት ሣር
- ምስባሕ - የእስላም መቁጠሪያ

ምሽግ - የማይደፈር ባለቅጥር ግቢ፣ እርድ
 /ይኸን/ ምጣት - /ይኸን/ አመጣጥ
 ምጥቀት - ወደ ሰማይ ያለው ርቀት ወይም ከፍታ፣ ወደ ሰማይ ያለው ውዕኔት
 ሞራ - ሆድ ዕቃን የሚሸፍን የቆዳ ሥር ስብ

ረ

ረሞጫ - በፀሐይ ኃይል የጋለ፣ የቆላ የአሸዋ ሙቀት/አንደረመጥ የሚፋጅ/
 ረጠበ - ረዳ፣ ራሰ፣ ረሰረሰ
 ራስወርቅ - ልዩ ልዩ ሥራ ያለው መሳፍንት የሚሸልሙትና በራሳቸው ላይ የሚያሰፉት

ሰ

ሰንተል - በትልቅ በዓል ቀን የሚመታ ትልቅ ነጋሪት
 ሰከከ - አንገቱን መዝዞ አተኩሮ ተመለከተ።
 ሰፍነግ - የባሕር አረንጓዴ የውኃ መጠጫ፣ ያዞ ክል፣ መራራ ቅል
 ሳዱላ - ቃሬ፣ ልጅገረድ፣ በተለይ በባላገር ከማክል ራስዋ ወደ ኋላ ሲል በትንሹ በክብነት የተላጨችው ሥፍራ
 ሶበድአት - ከወገቡ በላይ ሰው ከወገቡ በታች ግን አውራ የሆነ ሥዕል ምልክት

ሸ

ሸጥ - ተረተር
 ሸጉራ - ዘርፍ፣ መርገፍ፣ አጨዋች፣ ለምሳሌ የጥና ሸጉራ
 ሸፎ - ሱፋጭ፣ ስል ጥቁር ደንጊያ

ቀ

ቀላወጠ - በፍርሃት ሁናቴ ዓይኑን ግራና ቀኝ አንከራተተ

ቀረመት - ቅርጫ፣ የሥጋ ክፍያ

ቀነቀነ - አቀመቀመ /ለጢም/

ቀንበጥ - የለጋ ለጋ

ቅልጥም - ከጉልበት እስከ ቁርጭምጭሚት

ቅራት - የዛፍ ዓይነት

ቅናት - ቀበቶ

ቅጥር - ዕድሞ የግንብ አጥር

/ከመ/ቅጽበተዓይን - ወዲያው ያኔውኑ

ቋጫ - ጮጮ የስፊት አሆሌ

በ

በልግ - በበጋ ዝናም የተዘራ አዝመራ

በነቻ - መጣምር

በሰንደል ጎጥር - ጥሩ ሽታ ካለው ከሰንደል እንጨት የተቀመመ ሽቱ

በጢጎ - በርጭቅ ዱባ

ቢተዋ - ማልደያ፣ አንባር፣ አንደዋጫ ያለ፣ ገዳይ በክንዱ ላይ የሚጠልቀው

ባለቀ - አደገ ከፍ አለ ጎረመሰ

/የ/ባሕር ዐረብ - ነት ዓይነት፣ የበግና የፍየል ቆዳ፣ ከውጭ አገር ይመጣ የነበር

ብርኩማ - ባለሶስት እግር ካንድ ግንድ የተጠረበ መቀመጫ፣ ትራስ

ብሶት - ችግር

ቧሂት - ወደ ሰማይ የሚነሣ አውሎ ነፋስ

ተ

ተለቀለቀ - በብዛት ሠፈረ

ተለጠጠ - ጂ ብሎ ተነጠፈ(ተዘረጋጋ)

ተረጠረጠ - በብዛት ተተክለ/ለድንኳን/

ተሳነ - አቃተ

ተራዳ - የድንኳን ምስሶ

ተቀሠፈ - ተቀጠፈ፣ በድንገት ሞተ

ተሸወጠ - ተነሣሣ፣ ተቀሰቀሰ

ተትመከመከ -ተተላፈ፣ ወዲያና ወዲህ አለ

ተትበለበለ - ተርመሰመሰ

ተቸነነ - ኮራ፣ ተኮፋነነ

ተንሸቀሸቀ - ፈራ፣ ራደ፣ ተንቀጠቀጠ

ተንሸቃሸቀ - ተጫነቀ ተጠጋጋ አንዱ ባንዱ ላይ ሆነ።

ተከባከበ - በምሥት ያዘ

ተዛና - እንደልብ ሆነ፣ ያላሐሳብ ሆነ ተመቻቸ

ተደመመ - ተደነቀ፣ ተገረመ

- ተዳፋት - መቆላቆያ
- ተገተረ - ሳይነቃነቅ ቆመ
- ተገደረ - ተጎዳ፣ የክፉ ሥራ ውጤት መጉዳቱን ያመለክታል። ተሸጠ ማለትም ይሆናል።
- ተገጠገጠ - ትልቅ አዳራሽ ተሠራ፣ ግድግዳው ገረገራው እየተነባበረ ተገጠገጠ(ተሠራ)።
- ተፈጠረቀ - ተከሰከሰ፣ ተገመሰ
- ቱኪ - የጭቃ ሹም ወይም የዝቅተኛ ሹም ወኪል

ነ

- ነቀለ - መዘዘ፣ መለጠ፣ በኃይል አነሣ።
- ነቸፈ - ቦጨቀ
- ንክ- መጠነኛ ፍዝ ዓይነት እብድ፣ መቆምና ዝምታ የሚቢዛ

አ

- አሉማ - ቅጠሉ እንደጎመን ተቀቅሎ የሚበላ
- /አእምነበ/ አልቦ - ካለመኖር
- አመዳይ - ግግር ውርጭ
- አመናመነ - አወጣ አወረደ፣ አውጠነጠነ
- /በ/አመይመጽእ - በምጽአት(ጌታችን በሚመጣበት ጊዜ)
- አሚቀለ - በጎን አጠፈ
- ዐምድ - የግንብ ቤቶችን እንደ ወጋግራ የሚሸከም

- አሞራሞረ – አወጣ አወረደ፣ አውጠነጠነ
- አሞጭ – የቅጠላቅጠል ሥር
- አሜካላ – እሾህ
- አስነቸፈ – አስቦጨቀ አወጣ/በዋጋ/
- አሸነጠ – ታጠቀ
- አሻኮረ – አሳብቆ አንድ ነገር ለማስደረግ ነገርን ጎንጎኑ
- አሽካፋ – አምራ ነቅታ
- አሽኮኮ – ልጅን በትከሻ ላይ ማስቀመጥ
- አቁማዳ – የጀግንነት ምልክት፣ በተለይ አዳል ይገድል ለነበረ የሚሰጥ
- አቃቅማ – ኩርንችት
- አቆልቋይ – ገበታ፣ ሰደቃ
- አብራጃ – በራድ ሽውሽውታ /ነፋስ/
- አተያይ – ገጽታ፣ የሚያመለክተው ሁኔታ
- አንሆጫሆጨ – አቅጨለጨለ፣ አንሸዋሸዋ
- እሞብርሌ – አንገቱ ሰንበር ያለው ብርሌ
- እርድ – በቦይ መልክ የተቆፈረ የጉድጓድ አጥር፣ የቅመም ዓይነት
- እነስድስቶም – ስድስቱ ኮከቦች
- እንሶስላ – ጥፍር የሚያቀላ ቀለም፣ ግርሽጥ/የሐረግ ሥር/
- እንቅብ – ከሦስት ቁና በላይ የማይዝ መሥፈሪያ

- ዕድሞ – የግንብ ቅጥር
- እድገት – ባንድ ርዳታ የዳነ
- አንባር – በእጅ ወይም በክንድ ላይ የሚደረግ ቀለበታዊ ጌጥ /በማዕረግ ምልክት/
- አንባቀሰ – አዛጋ
- አንከፈከፈ – አንቀጠቀጠ፣ አርገበገበ
- አክሊለ ሶክ – ከእሾ የተዘጋጀ ዘውድ
- አኮረሰ – አጎረበ
- አንገራገረ – አስፈራራ
- አንጣር – አቅጣጫ
- አንፊላ – በፈላ ውኃ ውስጥ ጨውና ቅመም ተጨምሮበት እየተነከረ የሚበላ ዝል ዝል ሥጋ
- አንፋሮ – የአንበሳ ጎፈር
- አውተፈተፈ – አወሳሰበ/አንደወፍ/ ቤትን ሠራ
- አዛመ – ከማንቀጥቀጥ አልፎ አርገፈገፈ/በንዳድ በሽታና በፍቅር ይነገራል/
- አይበሉባ – የመዳፍ ጀርባ/ተቃራኒ/
- አደናቆረ – አጭበረበረ፣ በማስመሰል ተፈላጊውን ነገር ሸፋፈነ
- አደገደገ – አከሳ፣ አባደነ(ልብሱን)
- አዳ – በባላገር የአገሬው መንገድ
- አጅባር – ትልቅ ድንኳን
- አገር አማን ሲሆን – አገር ሲረጋጋ

የ/አገር ቤት ጎናዴ - የአገር ቤት ሰው ወይም ባላገር

አገዘ - ረዳ

አጉድኖ - አሻርፎ

አጋሞ - አነስተኛ ባለእሾህ ግንድ የለሽ እንጨት

አጋፈፈ - ዘረፈ፣ ቀማ

አጎረብ - ለስላሳ እጅ ባልለመደው ሥራ አቆርብጮ ውኃን ቋጠረ

አጠነከረ - አጠበቀ፣ አመቻቸ

አፋቀ - ጎበዘ

አፍህን አካፍትሃለሁ - አነጋግርሃለሁ

አፎቄ - ጦር ነው ነገር ግን በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በሰይፍ ሥራ ገብቷል።

አምንት - የሌለ

እህልገብ - በእህል ፈንታ የሚበላ ቅጠላቅጠል ወይም የሣር ፍሬ ሊሆን ይችላል።

ከ

ከለቻ - እንደ ቡሽ ባርኔጣ ያለ የቀድሞ ወታደሮች የራስ ቁር

ከራቢ - መደረቢያ፣ ያንገት ልብስ

ካፊር - ባረብኛ ከሐዲ ማለት ነው።

ክስል - እንደክሰል ጥቁር

ኮለኮለ - ርካብ ረግጦ ፈረስን ወይም በቅሎን መኮርኮር

ኮረምቱ - አፍላ ዝኖን/ጎረምላ/

ኮደኮደ - አሰረ

ወ

ወላንሳ - ለስላሳ ክቡር ምንጣፍ

ወረት - ሸቀጥ

ወሬሳ መታ - ወረረ ዘረፈ አገር አጠፋ

ወርቀ ዘቦ - ባለወርቅ ካባ

ወርቅ ኩፍታ - ፩- በራስ ላይ ኩፍ፣ ጉብ ብሎ የሚታሰር ጥምጥም

፪ - የራስ ላይ ቆብ

/ሕባኔ/ - የቤተ ክህነት ሻሽ

ወርድ - ጎን፣ ስፋት ዓርብ፣ ማዕዘን ላለው ነገር

ወዘላ - ቆንጆ፣ ሸጋ

ወደዚያው - ገረፉ ወደዚያው ጋለቡ።

ውርፍ - እጅግ በጣም አስቀያሚ ክልፍልፍ እግዜር የተቆጣው

ዋመነ - ቋመጠ፣ ጎመጀ

ዘ

ዘተር ዱባ - ጥሬውን የሚበላ ጣፋጭ ዱባ፣ በጢጎ ወይም በርጭት ዱባ

ዘነፈጠ - ገነጠለ

ዛኒጋባ - በባላገር፣ በቤተ ክርስቲያን ወይም በማናቸውም አገር ቤት ታዛ፣ ከቅይድ ግቢ ያለው ሥፍራ

ደ

ደረቅ ረፋድ - በጣም ሲረፍድ

ደሴት - በባሕር የተከበበች አገር

ደቃ - ደረት መታ የሚያሳዝን ወሬ ሲሰማ

ደቦል - ወዳቦ፣ በሦስትና በሰባት ዓመት መካከል ያለ ልጅ

ደነጎረ - ቀረቀረ ከተተ ጨመረ

ዲብ - ሰው ሠራሽ ከፍታ ቦታ የቀጣኖች መለያና ወይም የቀጣና አፈሮች ማገጃ

ዳሽ - ረጋገጠ

ዳባት - የሠርክ ብርሃን ደብዛብ ብርሃን

ዳከረ - ሄደ /የድካም አካሄድ/

ጀ

ጀንዲ - ጸጉር ያልተለየው ትልቅ ቁርበት

ገ

ገልዳ - ገንዳ

ገመገመ - ገመተ፣ አበላለጠ(በሐሳብ ለካ)

ገረረ - ቆረቆረ፣ ደረቀ፣ ከረረ ጠነከረ(ለፀሀይ)

ገረመመ - ገላመጠ፣ በዓይን አስጠነቀቀ

ገርብብ - የገጠመ ነገርን እጅግ ጥቂት ከፈት ማድረግ

ገረገንብ - የግድንፍር ሥር

- ገጠጠ – ፊት ነጣ
- ጉር – ከናዳ የመጣ የደንጊያ ክምር የበዛበት ሥፍራ
- ጉብጉብ – አንጥረኛ የሚሠራው ባለቅርጽ
- ጉብር – እብጠት ወይም የእጅ መጅ
- ጉዶ – አጭር ጎራዴ፣ አፏ ባላራት ስለት መሣሪያ
- ግልብ – ሳያጥል በቁም የሚያሻግር ውኃ ቢከፍቱት ተልባ ወይም ምሥጢር የማይቋጥር
- ግራር – ባለእሾህ ግንድ ያለው ዛፍ
- ግፋን – ወደፊት
- ጎመደ – ቆረጠ፣ ዋሽ፣ መታ አልፎ አልፎ በጎመድ የታሰረ ዱላ

ጠ

- ጣመነ – አመመ ደከመ
- ጢሻ – ዳዋ፣ ያነስተኛ እንጨቶች ጫካ
- ጣፋ – ከብርና ከኒኬል ተሰርቶ በጋሻ ላይ የሚለጠፍ ጌጥ
- ጥብልያኮስ – ጥቁር ዲያቢሎስ

ጨ

- ጫማ – በጎራዴ ሰገባ ላይ የሚሰካ የብርና የወርቅ ጌጥ
- ጮርቃ – ትንሽ ልጅ፣ ለጋ

ጸ

- ጸጉ- አበባ

ፈ

/የ/ፋሲካ በግ - ለእርዳ የቀረበ በግ ሌሎቹም እንደዚሁ በተለይ በፋሲካ ዕለት

ፋና - መብራት

ፋና ወጊ - መብራት ይዞ ቋሚ